

CHRISTOPHORI CELLARII,
SMALCALDIENSIS,

2982

HORÆ
SAMARITANÆ,

Hoc est,

EXCERPTA PENTATEUCHI
SAMARITANÆ VERSIONIS

Cum

Latina Interpretatione nova & An-

Christiana notationibus perpetuis: Wellesfort. sig.

Etiam

GRAMMATICA SAMARITANA

copiosis exemplis illustrata,

ET

GLOSSARIUM seu INDEX
VOCABULORUM.

Editio Secunda.

FRANCOFURTI ET GENÆ,

Sumtibus JOHANNIS BIELCKII, Bibliopol. Jen.
Typis MARTINI JACQUETI, ANNO M. DCCV.

ACADEMIÆ ALTDORFINÆ

Ornamentis

JOH. CHRISTOPHORO
WAGENSEIL,

Juris Doctori, ejusdemque Publici & Linguarum
Orientalium Profeflori nobiliffimo,

*Literaturæ Rabbinicæ inter Christianos
facile principi:*

ET

GEORGIO MATTHIÆ
KÖNIG.

Græcæ Linguæ & Poëfios Profeflori P.

*Polyhiftori Viro & meritis in rem literari-
am clariffimo.*

S. P. D.

CHRISTOPHORUS CELLARIUS.

Elici auspicio factum est, ut duce CHRIS-
TIANO DAUMIO, clariffimo viro
& de literarum studiis meritiffimo, vel pri-
mum vobis innotefcerem, vel, fi non plane
ignotus fui, propius advenirem ad veftram amicitiam.
Cum enim me pridem ingenii monumenta, quæ statui-

983172

flis

stis doctissima, invitassent, ut vestrum ambirem amorem atque benevolentiam; divina sorte accidit, ut DAUMIUS, quem iterum honoris causa appello, Hieronymum suum Græcum mitteret, ut vobis perferri curarem: quod contagionis metu obsessa erant itinera, quibus antehac ille usus fuerat, cum ad vos daret aliquid literarum. Non neglexi occasionem auspiciatissimam, sed utrique vestrum declaratum volui, quanti vos facerem & mirificam vestram eruditionem: etiam identidem à vobis petebam, ut iis me interesse pateremini, quos vobis amicos adiunxit virtutis vestræ & doctrinæ singularis admiratio. Possem commemorare ex tuis, amplissime KÖNIG, humanitate plenissimis literis, quam præclare de me sentiatis, nisi pudore prohiberer, quod impensius, quam pro merito, amari me intellexi. Quo factum est, ut ad meam erga vos observantiam, quæ maxima mihi visa erat, tantus cumulus accesserit, ut animi erga vos mei significatio non potuerit intra paucorum conscientiam contineri. Itaque SAMARITANAS HORAS, quæ adhuc subseciva mea studia exhausserunt, vobis consecravi, ut apud omnes constaret, quanta mihi de vobis existimatio sit, siquidem laudi mihi tribuo, si plurimi intelligant, in vobis me virtutem & eruditionem incredibilem admirari. Est & alia justissima causa, cur vobis præter ceteros, quidquid est hujus Samaritani otii, dedicari oportuerit. Tecum loquor, WAGENSEILI, vir exactissime, quod non ambiguum est, ad

ad quem inter omnes, qui orientis literas hodie tractant, hujus generis studia, tanquam ad judicem & censorem, deferantur. Tu si cum Collega spectatissimo benevole acceperis, quod offertur, idque ex animo potius consecrantis, quam ex re ipsa æstimaveris, securus ero adversus malevolorum dicteria, nec quisquam remorabitur, quo minus in stadio literarum, pro virili parte & ingenii facultate, quanquam exigua, gradum non segniter promoveam. Adiungerem preces, & ut æquo animo exciperetis hoc Samaritanum opusculum, impensius orarem, nisi summa vestra humanitas, quæ omnibus bonis patet, me confidere potius, quam operose rogare juberet. Quamobrem nihil addo, præter sanctissime suscepta vota, ut Deus vos, carissima capita, incolumes servet, & labores vestros, quos in rectis studiis assidue collocatis, fortunet, atque numine suo efficiat, ut publicæ rei literariæque quam diutissime consulere atque prodesse possitis. Valete, amplissimi viri, & meas Musas vobis habete commendatas. Dabam Cizæ KL, Octobr. MDCCXXXI,

HOras Samaritanas, non quidem officii laboribus, sed quieti & laxamento meo subtractas, nunc publicas esse & multorum usui patere permitto. Dolui enim sæpe, bonas mentes, sed cum angusta re conflictantes, à thesauro hujus linguæ, qui non nisi ex pretiosissimo opere πολυγλωττων Bibliorum haberi potest, longius arceri, quam ut inspicerent libros, ne dicam linguam perdiscere, ipsis indulgeatur. Igitur pro tempore, & quantum officii, quo distentus sum, rationes concedebant, excerpfi, quæ præter cetera insigniorem utilitatem habere videbantur, & quia rarior hæc lingua est & ab usu Europæorum, quibus sero innotuit, fere alienata, rem non ingrati Linguarum studiosis nec inutilem me fecisse puto; dum singulis Diebus ANNOTATIONES subieci, & ne quid deesset discendæ linguæ, GRAMMATICAM artem cum GLOSSARIO subiunxi. De singulis breviter edisseram, quæ digna sunt, ut moncantur: deinde pauca quædam ex doctorum virorum sententia & nostris observationibus producam, quæ hujus studii utilitatem vindicent ab illorum judiciis, qui oderunt, quicquid non intelligunt. De Linguæ ipsius origine jam nihil affero, quod apud animum constitui, si vita & otium suppeditaverit, Samaritanas Horas ad Historiam usque hujus gentis extendere, & breviter ex optimis scriptoribus enarrare, quis status Cuthæorum non tantum civilis, sed ecclesiasticus etiam & literarius fuerit, ubi non potero de linguæ ortu & conditione in medium nihil proferre. Neque ad illam nunc controversiam descendo, quæ de auctoritate Codicum Samariticorum disputat, eosque vel super omnes libros extollit, quod plerisque bonorum indigne videtur fieri; vel contemptius de Samariticis, quam æquum est, judicat. De his enim in Philologia Sciagraphia actum fuit breviter, & quæ agenda restant, in Historia, quam promisi, literaria parte oportunitus, quam brevi hoc proloquio, expediri possunt. Eorum autem, quæ

NUNC

nunc sunt proponenda, præcipuum illud est, quod nolim quemquam ignorare, alium *Codicem Samaritanum* dici, aliam *Versionem Samariticam* ejusdem codicis. Ille pure Ebræus est, & ipse noster Pentateuchi codex, sed literis scriptus Samaritanis, nec nisi in paucis & plerumque exigui momenti signis à nostro codice & Judæorum differt. Versio demum traducta est lingua Samaritana, hoc est, Ebræo-Chaldæa, suis idiotismis subinde interdistincta. Est etiam alia versio Arabico stilo, sed ætatem literis Samaritanis exarata; quam, quod typis excusandum est, silentio præterimus, & illam solam laudamus, quæ Lutetis Primum, post paullo Londini, utrobique in Polyglotto Opere Bibliorum, expressa fuit. Ex hac, qualiscumque est, excerpimus, quæ nunc proposita vides. Presse illa plerumque sequitur codicem, quem Ebræo-Samaritanum appellamus, & ubi ille à nostro & Judaico abit, versio simul ipsa Samaritana discedit. Antiquam esse, vir omnium mortalium de orientis literatura præclarissime meritus BRIANUS WALTONUS ex eo conjecit, quod, quæ causa antiquos Judæos induxerat, ut Targumin seu Paraphrases Chaldæas efficerent, vernacula nimirum, ab Ebræa lingua non parum declinans; eadem oportuerit Samaritanos adductos esse, ut simili remedio genti suæ, quæ non satis Ebraice noverat, consulerent, nec à Judæis, quorum æmuli erant, ulla in parte vincerentur. Non autem integerrima illa versio est, quæ ad nostra tempora pervenit, sed iisdem satis usæ fuit, quibus ceteræ interpretationes. De vulgari Græca, egregio exemplo Hottingerus observavit Exerc. Anti-Morin. p. 77. glossæ alterius expositionis ex margine in textum irrepsisse, & cum pristina scriptura fuisse conjunctam. Idem evenit huic Samaritanæ metaphrasi, in qua non raro vox una per geminam, non tantum ejusdem sensus, ut Gen. I. 17. *וַיִּבְרָא אֱלֹהִים* & creavit & aptavit: c. II. 3. *וַיִּשְׁכַּח אֱלֹהִים* cessavit desit; sed diversissimi etiam transfertur, cujus rei testimonium insigne habemus Genes. XIV. 20: ubi Ebræum *וַיִּתֵּן* tradidit, duplici sensu *וַיִּתֵּן אֱלֹהִים אֶתְּכֶם* clypeus & tradidit, expressum

sum esse conspicitur. Quis vero crederet, utramque vocem ab uno interprete esse, nec potius unam illum posuisse, alteram in margine à dubio lectore annotatam esse (quia **ISD** pro punctorum diversitate utrumque significare potest) & ita demum in textum insertam à librario incurioso ? Sed hæc sufficient de Versione Samaritana; ad *Latinam* ejus interpretationem accedimus. Una Latina versio in Opere Polyglotto est, quæ tam Ebræo-Samaritano textui, quam translationi Samariticæ respondere dicitur. Sed sæpissime non responder, præsertim ubi Samaritanus interpres ab Ebræo discedit longius. Auctor enim hujus versionis Latinæ, quæ primum Parisiis prodit, Vulgatum Interpretem Latinum, quod etiam Waltonus observavit in Prolegomenis, in numeris in locis secutus est, nec ejusdem professionis homo & magni hodie nominis RICHARDUS SIMON interpretationis hujus vitia diffitetur. *A l'gard, inquit Histor, Critic, cap. XVII, extremo, de la Traduction Latine de cette Version Samaritaine, principalement dans les endroits, ou elle differe du Texte Hebreu Samaritain, elle ne m'a pas paru tout à fait exacte, de sorte qu'il seroit necessaire de la retoucher, ou d'en faire une nouvelle.* hoc est: *Consideranti mihi translationem Latinam hujus Versionis Samaritane, præsertim in locis, ubi illa differt à Textu Ebræo-Samaritano, non videtur illa accuratissima, adeo ut necesse sit, corrigere illam, aut prorsus novam facere.* Angli columnis fere singulis editionis suæ addiderunt breves notulas, quas in Notis nostris passim allegamus *Annotationum* vel *Animadversionum* vel *Castigationum* nomine; nec tamen brevissimis his remediis mederi potuerunt tot vulneribus, quibus illa Latina interpretatio sauciata est. Quæ causa fuit, ut de nova versione Excerptorum cogitarim, eamque ita adornaverim, ut verbo verbum (sæpe non satis Latine, quia tironibus consultum ivi) interpretando redderetur. De *Grammatica* nihil dicam: ipsa suam perspicuam facilitatem legentibus, quod certe scio, probatura est. *Glossarium* non solum voces Excerptis comprehensas, sed multas alias quoque, vel ex CASTELLI incomparabili

Lexico

Lexico haustas, vel nostris observationibus inventas, continet. De usu hujus linguae nemo habet, quod nobis Cassianum illud; CUI BONO? obiiciat. Non contemnenda lingua est illius gentis, quam Christus, communis humani generis Servator, non contempsit, sed divino cum muliercula colloquio ostendit, sibi quoque hunc populum curae esse, cujus simplicitatem Judaeorum immisericordi superbiae eleganti praeposuit parabola. Magni aestimamus, & merito quidem, Chaldaeas paraphrases, quibuscum tamen Samaritana potest contendere de simplici & pura verborum translatione. Inter Christianos in pretio erant Theodotionis, Symmachi atque Aquilae Versiones, quorum illi, ut Hieronymus censet, *Judaei antes heretici fuerunt, hic Judaeus ex Christiano*: cur non idem utilitatis ex Samaritano metaphrasta sperare liceat, qui non longius, sed propius omnino ab Ebraismi genuina consuetudine? In primis autem commodis, quae Samaritanismus praestat, est vere admirabile, quod summi ingenii & doctrinae vir PETRUS DANIEL HUETIUS Demonstr. Evangel. Propos. IV. cap. II. attulit ad *γνησιότητα* librorum Mosaicorum comprobendam. *Ex omnibus, inquit, argumentis, quae ad fidem Mosaicis libris adstruendam colligi possunt, vix validius ullum reperias, quam quod ex Pentateuchi Samaritani vetustate & auctoritate ducitur.* Interiectis verbis de dissidio inter Judaeos & Samaritanos maximo, quod inde ex Esdrae & Sannaballetis seculo deduxit, pergit ita: *Tempore ab hoc nullus amor populis nec foedera fuerunt, sed implacabile dissidium, quod ad hanc diem perseverat.* *Et tamen utraque gens suum Pentateuchi codicem habet, nihil vel parum certe dissentientem; hunc Samaritanis literis exaratum, — illum Judaicis.* *Ex hac amborum codicum consensione recte colligitur, tales ad hoc tempus perseverasse, quales tum fuerunt, cum gentis utriusque diuortium interuenit.* *Jam inde enim non οὐχ ἑστὶν Ἰουδαῖοι Samaritanῶν (Joh. IV. 9.) nec in utroque codice confingendo, & adulterando conspirasse, vel alteram alterius exemplar usurpasse verisimile est.* Cum vero ii, qui nostrum codicem à Judaeis post Hieronymi tempora corruptum queruntur, praecipue in gratiam Vulgatae suae Latinae afferant locum Gen. III. 15.

* *

ILLA

ILLA *conteret &c.* & cap. XLIX. 10. SCHILOH, pro quo ma-
 lunt מלח *mittendus*; uterque liber Samaritanus à gravi suspicio-
 ne nostros vindicare potest, dum illo loco tam Ebræo Samari-
 tanus, quam metaphrasisejus habet אֵלֵּי ille, non מֵי vel אִמֵּי
illa: & uterque in altero loco conservavit אֵלֵּי, quod est ipsum
 מלח librorum nostratium. Quod si à Judæis tentata fuit cor-
 ruptio, qui corrumpi eadem verba potuerunt in libris Samari-
 tanorum, quibus cum Judæa gente commercium plane nullum
 erat? Nec in vindiciis solis Scripturæ Sacræ persistit utilitas Sa-
 maritanæ linguæ, sed late per universam fere Philologiam, quæ
 orientalium literarum est, permanat. Ebræa lingua, quanta
 ad nostram ætatem pervenit, exiguis & angustis terminis conti-
 netur, ut necesse sit eruditis, subinde ad Arabicam linguam,
 aut Syro-Chaldæam confugere, si vox aliqua usus rarioris inter-
 pretanda est. Possem commemorare, quî doctissimi viri, Joh.
 Morinus & Edmundus Castellus, dubias voces Samaritanarum
 subsidio clarissime exposuerint, verbi gratia, Gen. I. אֵלֵּי ex-
 pansum à multis; à ceteris, antiquioribus præsertim, *firmamen-*
tum vertitur. Samaritanus interpretando variat, & comm. v r.
 אֵלֵּי אֵלֵּי ex אֵלֵּי vel אֵלֵּי אֵלֵּי nominat, quorum illud in aliis
 quoque linguis *coagulare*, *condensari* significat, hoc in MS. Li-
 tania Damascena, quæ Samaritana verba è regione Arabice
 convertit, أَسَف redditur, hoc est, *conseruit, ordinavit, confirmavit*:
 com. xiv. transtulit אֵלֵּי, & comm. xv. geminatis vocibus אֵלֵּי אֵלֵּי
sphæra firmamenti, de quibus jucunda pariter ac utilia sunt, quæ disputa-
 runt viri laudatissimi. Plura afferrem, nisi spatii mihi ratio habenda esset.
 Quapropter finem faciam, si uno & altero exemplo demonstravero non
 minorem Samaritanæ, quam Syræ & Arabicæ linguæ usum esse in etymo-
 logia inveniendam. Unde אֵלֵּי *flamma* deducatur, non tantum Arabs osten-
 dit suo أَسَف *arsit*, quam Samaritanus Verbo אֵלֵּי, quod idem est *arsit*,
fumavit, Exod. XIX. 18. Ebræis est solum Hiphil. אֵלֵּי *illustit*; אֵלֵּי au-
 tem ejusdem notionis in I Conjugatione Samaritis Gen. XIX. 4. c XXVI.
 8. ut de aliis jucundis pariter ac ingeniosis etymologiæ generibus tacea-
 mus, verbi gratia, cum *senem* אֵלֵּי אֵלֵּי a *sapientia* nominant, sicut Radi-
 cem אֵלֵּי, quæ raro in usu Ebræis est, pro illorum אֵלֵּי *scivit, cognovit*,
 plerisque in locis usurpant. Sed abrumpo, & te, benigne lector, valere jubeo.

EXCER-

EXCERPTA
PENTATEVCHI
SAMARITANÆ
VERSIONIS

CUM

INTERPRETATIONE LATINA
ET
ANNOTATIONIBUS.

Genes. 1. 1. 2. 3. 4. 5.

IN principio creavit Deus
 caelum & terram. * Et terra
 fuit desolatio & inanitas: &
 tenebrae super faciem abyssi: &
 Spiritus Dei flabat (*flans*) su-
 per faciem aquarum. * Et di-
 xit Deus: fuit (*erit*) lux, & facta
 est lux. * Et vidit Deus lu-
 cem, quia bona: & diuisit
 Deus inter lucem & inter te-
 nebras. * Et vocauit Deus
 lucem diem, & tenebras vo-
 cauit noctem, & fuit vesper,
 & fuit mane, dies vnus.

וַיְבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ *
 וַיְהִי עֲרָב וַיְהִי תוֹהוּ וַיְהִי חֹשֶׁךְ *
 וְרוּחַ אֱלֹהִים מְפַלֵּא עַל פְּנֵי הַמַּיִם *
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר * וַיְהִי אוֹר *
 וַיַּבְרֵךְ אֱלֹהִים אֶת הַיּוֹם וְאֶת הַלַּיְלָה *
 וַיִּקְרָא אֱלֹהִים אֶת הַיּוֹם יוֹם וְאֶת הַלַּיְלָה לַיְלָה *
 וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי קֶדֶם * וַיְהִי מָחָר *
 וַיְהִי יוֹם אֶחָד * וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי קֶדֶם *
 וַיְהִי מָחָר יוֹם אֶחָד * וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי קֶדֶם *
 וַיְהִי מָחָר יוֹם אֶחָד * וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי קֶדֶם *
 וַיְהִי מָחָר יוֹם אֶחָד * וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי קֶדֶם *
 וַיְהִי מָחָר יוֹם אֶחָד * וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי קֶדֶם *

Comma 14. 15.

*Et dixit Deus: erunt lumi-
 naria in firmamento caeli, ad
 illuminandum super terram, &
 ad diuidendum inter diem &
 inter noctem: & erunt in signa

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְנוּחָה בְּרָקִים וְלִמְנוּחָה *
 וְלִמְנוּחָה בְּרָקִים וְלִמְנוּחָה *
 וְלִמְנוּחָה בְּרָקִים וְלִמְנוּחָה *
 וְלִמְנוּחָה בְּרָקִים וְלִמְנוּחָה *

a) וַיְבְרָא אֱלֹהִים & וַיְבְרָא אֱלֹהִים *principium*, a קדם. b) וַיְבְרָא & וַיְבְרָא *creavit, formauit*. c) וַיִּקְרָא וְאֶת הַלַּיְלָה *factum ex וַיִּקְרָא וְאֶת הַלַּיְלָה inanitas*. R. קר notissima. d) Eadem voce hoc loco Onkelos utitur. AbenEtra, עַם מְרַפֵּת כּוֹסֶת *sensus rē ferebatur est, flabat*. e) וַיִּקְרָא *firmamentum, expansum*, etiam comm. 20. pro וַיִּקְרָא. f) וַיִּקְרָא *redemit: item diuisit, separauit*. g) וַיִּקְרָא, eliso ו, pro וַיִּקְרָא comm. 15. quod per paragogen est pro וַיִּקְרָא, vid. Gram. c. IX.

& int

EXCERPTA SAMARITANA.

& in tempora, & in dies, & annos. *Eterunt in luminaria in sphaera firmamenti caelorum: ad illuminandum super terram: & factum est secundum hoc,

ܘܡܢ ܠܘܟܠ ܕܝܢܝܘܢ ܘܠܘܟܠ ܕܝܘܡܝܘܢ ܘܠܘܟܠ ܕܝܘܫܢܝܘܢ
ܘܠܘܟܠ ܕܝܠܘܡܝܢܐ ܝܢ ܫܦܗܪܐ ܕܦܨܝܡܢܬܐ ܕܥܡܪܝܢ
ܘܠܘܟܠ ܕܝܠܘܡܝܢܐ ܝܢ ܫܦܗܪܐ ܕܦܨܝܡܢܬܐ ܕܥܡܪܝܢ
ܘܠܘܟܠ ܕܝܠܘܡܝܢܐ ܝܢ ܫܦܗܪܐ ܕܦܨܝܡܢܬܐ ܕܥܡܪܝܢ
ܘܠܘܟܠ ܕܝܠܘܡܝܢܐ ܝܢ ܫܦܗܪܐ ܕܦܨܝܡܢܬܐ ܕܥܡܪܝܢ
ܘܠܘܟܠ ܕܝܠܘܡܝܢܐ ܝܢ ܫܦܗܪܐ ܕܦܨܝܡܢܬܐ ܕܥܡܪܝܢ
ܘܠܘܟܠ ܕܝܠܘܡܝܢܐ ܝܢ ܫܦܗܪܐ ܕܦܨܝܡܢܬܐ ܕܥܡܪܝܢ

Comma 26. 27.

Et dixit Deus: faciemus hominem in forma nostra, & secundum similitudinem nostram: & dominabuntur in piscibus maris, & in volatili caeli, & in bestiis, & in omni terra, & omni reptili regenti super terram. * Et creavit & aptavit Deus hominem in forma, in forma, *inquam*, Dei aptavit illum, masculum & foemina aptavit illos.

ܘܗܝܘ ܕܝܘܫܢܝܘܢ ܕܥܡܪܝܢ ܘܕܦܪܥܝܢ ܘܕܢܘܚ ܘܕܝܒܢ ܘܕܘܫܘܪ ܘܕܝܠܘܣ ܘܕܝܚܡ ܘܕܝܦܠܘܣ
ܘܕܝܘܨܦ ܘܕܝܕܢ ܘܕܝܡܝܢ ܘܕܝܥܡܪ ܘܕܝܚܡ ܘܕܝܦܠܘܣ
ܘܕܝܘܨܦ ܘܕܝܕܢ ܘܕܝܡܝܢ ܘܕܝܥܡܪ ܘܕܝܚܡ ܘܕܝܦܠܘܣ
ܘܕܝܘܨܦ ܘܕܝܕܢ ܘܕܝܡܝܢ ܘܕܝܥܡܪ ܘܕܝܚܡ ܘܕܝܦܠܘܣ
ܘܕܝܘܨܦ ܘܕܝܕܢ ܘܕܝܡܝܢ ܘܕܝܥܡܪ ܘܕܝܚܡ ܘܕܝܦܠܘܣ
ܘܕܝܘܨܦ ܘܕܝܕܢ ܘܕܝܡܝܢ ܘܕܝܥܡܪ ܘܕܝܚܡ ܘܕܝܦܠܘܣ
ܘܕܝܘܨܦ ܘܕܝܕܢ ܘܕܝܡܝܢ ܘܕܝܥܡܪ ܘܕܝܚܡ ܘܕܝܦܠܘܣ
ܘܕܝܘܨܦ ܘܕܝܕܢ ܘܕܝܡܝܢ ܘܕܝܥܡܪ ܘܕܝܚܡ ܘܕܝܦܠܘܣ

Cap. II. 1. 2. 3.

Et perfecti sunt caeli & terra, & omnes partes illorum. * Et perfecit Deus in die sexto opus, quod fecerat, & cessavit in die

ܘܠܘܟܠ ܕܝܠܘܡܝܢܐ ܝܢ ܫܦܗܪܐ ܕܦܨܝܡܢܬܐ ܕܥܡܪܝܢ
ܘܠܘܟܠ ܕܝܠܘܡܝܢܐ ܝܢ ܫܦܗܪܐ ܕܦܨܝܡܢܬܐ ܕܥܡܪܝܢ
ܘܠܘܟܠ ܕܝܠܘܡܝܢܐ ܝܢ ܫܦܗܪܐ ܕܦܨܝܡܢܬܐ ܕܥܡܪܝܢ
ܘܠܘܟܠ ܕܝܠܘܡܝܢܐ ܝܢ ܫܦܗܪܐ ܕܦܨܝܡܢܬܐ ܕܥܡܪܝܢ
ܘܠܘܟܠ ܕܝܠܘܡܝܢܐ ܝܢ ܫܦܗܪܐ ܕܦܨܝܡܢܬܐ ܕܥܡܪܝܢ
ܘܠܘܟܠ ܕܝܠܘܡܝܢܐ ܝܢ ܫܦܗܪܐ ܕܦܨܝܡܢܬܐ ܕܥܡܪܝܢ
ܘܠܘܟܠ ܕܝܠܘܡܝܢܐ ܝܢ ܫܦܗܪܐ ܕܦܨܝܡܢܬܐ ܕܥܡܪܝܢ
ܘܠܘܟܠ ܕܝܠܘܡܝܢܐ ܝܢ ܫܦܗܪܐ ܕܦܨܝܡܢܬܐ ܕܥܡܪܝܢ

b) ܚܕܘܟܗܘܢ Chald. regio, tractus: Arab. quicquid rotundum est. Morin. 2) ܐܡܘܩܘܢܐ similitudo, forma, a ܐܢܘܩܘܢܐ Sam. posuit. k) ܡܚܝܦܘܢ anis, volatile. l) ܥܘܠܘܢܐ caelum, concavum, item prouentus. m) ܠܘܟܠܐ perfecit, ex Chald. ܠܘܟܠܐ finivit, absoluit, consueta gutturalium permutatione. n) ܡܢܘܘܪܬܐܝܘܢ partes, a ܩܘܪܐ; aliis creaturae. o) Etiam Ebraeo-Sam. ܡܢܘܘܪܬܐܝܘܢ, & Syrus ܠܘܟܠܐ LXX. ܕܥܬܩ qua mutatione opus non est, si in Plusquamperfecto Ebraeum. ܠܘܟܠܐ exposueris. p) ܥܘܠܘܢܐ opus, ministerium, a R. ܥܘܠܐ, quae pro ܢܘܪܐ est.

A 3 septimo

EXCERPTA

septimo (ab) omni opere, quod fecerat. * Et benedixit Deus diei septimo, & sanctificavit illum: quoniam in eo cessauerat, desierat ab omni opere, quod creauerat Deus ad faciendum.

• 𐤒𐤓 𐤏𐤓𐤁 • 𐤌𐤒𐤏 : 𐤒𐤒𐤕
 • 𐤒𐤏 𐤏𐤓𐤏 • 𐤌𐤏𐤏 𐤒 • 𐤒𐤓𐤏𐤓
 • 𐤏𐤓 • 𐤒𐤏𐤏 • 𐤏𐤓𐤏 • * : 𐤒𐤒𐤕
 • 𐤒𐤏 𐤓 • 𐤓𐤒𐤏 • 𐤒𐤓𐤏𐤓 • 𐤒𐤏𐤓
 • 𐤌𐤏 𐤌𐤏𐤏 • 𐤒𐤒𐤏 • 𐤌𐤒𐤏 • 𐤒𐤏𐤏
 • 𐤒𐤏 𐤌𐤏 • 𐤒𐤏𐤏𐤓 • 𐤒𐤏𐤏𐤓

Comma 16. 17.

Et praecepit Dominus Deus de homine, dicendo: (ex) omni arbore horti edendo edes: * & ex arbore, quae facit-intelligere bonum & malum, non edes ex illa: quia in die edere te (quod edes) ex ea, excindendo excinderis.

• 𐤒𐤒𐤏𐤓 • 𐤌𐤒𐤏 • 𐤒𐤏𐤓 • 𐤒𐤒𐤏
 • 𐤌𐤏𐤏 • 𐤒𐤏𐤏 • 𐤌𐤒𐤏 • 𐤌𐤏𐤏
 • 𐤒𐤏𐤏 • 𐤒𐤏𐤏 • 𐤌𐤒𐤏 • 𐤌𐤏𐤏
 • 𐤒𐤏𐤏 • 𐤒𐤏𐤏 • 𐤌𐤒𐤏 • 𐤌𐤏𐤏
 • 𐤒𐤏𐤏 • 𐤒𐤏𐤏 • 𐤌𐤒𐤏 • 𐤌𐤏𐤏

Comma 24.

Propterea relinquet vir patrem suum, & matrem suam, & haerebit in vxore sua: & fuerunt (erunt) ex duobus illis in carnem vnam,

• 𐤏𐤓 • 𐤒𐤒𐤏 • 𐤒𐤒𐤏 • 𐤌𐤏
 • 𐤓𐤏𐤏 𐤒𐤏𐤏𐤓 • 𐤒𐤏𐤏 • 𐤏𐤓
 • 𐤌𐤏 𐤒𐤏𐤏𐤓 • 𐤒𐤏𐤏 • 𐤒𐤏𐤏

Caput III. 15.

Et inimicitiam ponam inter

• 𐤌𐤒𐤏𐤓 • 𐤒𐤏𐤏 • 𐤒𐤏𐤏 • 𐤒𐤏𐤏 • *

1) 𐤒𐤏𐤏 idem, quod 𐤒𐤏𐤏 *omnis*, etiam comm. I I. & XIX. 12. r) 𐤒𐤏𐤏 *divisit*, item *cessavit*, hic cum synonymo 𐤒𐤏𐤏 conjunctum, & asterisco notatum ab Angl. s) 𐤌𐤒𐤏, 𐤒 pro 𐤏, 𐤏 Chaldaeo-Syr. z) 𐤓𐤓𐤓 per metathesin ex Chald. 𐤓𐤓 vel 𐤓𐤓 *perdidit*, videtur ortum. (𐤒𐤏 *exultavit*, Sam. *ordinavit*, & in Ithpeel adhaesit. x) Etiam Codex Ebraeo-Samaritanus habet 𐤒𐤏𐤏𐤓 ex duobus illis, sicut Lxx. 𐤒𐤏, Syrus 𐤒𐤏𐤏 *duo illi*.

Comma 5. 6. 7. 8.

*Et beneuole-respexit Domi-
 nis ad Abel, & ad munus eius,
 * & ad Kain & ad munus eius
 non beneuole-respexit. Et ira-
 concitata est Kaino vehemen-
 ter, & ceciderunt facies eius,
 * Et dixit Dominus ad Kain:
 Quare ira-concitatatur tibi, &
 quare ceciderunt facies tuæ? Si
 benefecisti, leuabis : & si non
 benefacies, ad portam pecca-
 tum cubat : & ad te conuersio
 eius, & tu dominaberis in eo,
 * Et dixit Kain ad Abel fratrem
 suum : ibimus in agrum : & fa-
 ctū est, in esse illos (*cum essent*)
 in agro, & surrexit Kain in Abel
 fratrem suum, & interfecit illū.

· 293 · 2A · 333M · M99AAE d *
 · 2A · 3 * : 3AA3M2M · 2A3
 · A2 · 3AA9M2M · 2A3 · 3MP
 · 3M · P2 · 3PA3E · 3M9AA
 · 3M · 2A · 3223E : 3M3Mf
 · 3M · 2 · 3MP2 · 333M · 3M3E *
 · 3M2A · 3223 · 3M23 · 32 · 3PA3
 · 3A3 · : M2AA g · A99MA · 2A
 · 3M · 3A · 3A2 · b · 3M3A · A M2
 · AA3 · 3AA399 · 3M23 · 3A3
 · 2A · 3MP · 3M3E * : 3E · 32M · A
 · 3A32 · 3233 · : 3M2A · 3 · 293
 · 3M3E · : 3A3E · 3A3E · 3A3E
 · 3M · M2A · 293 · 2A · 3MP
 = : 323E

d) Samarit. 333 beneuoluit, acquieuit : in Etph. M99AAE & 3M3AAE
 idem : & cum Particula 2A, beneuole respexit. e) 3M3 Ebr. in-
 ualuit : cum h Samarit. & Chald. iratus est, ira concitata est.
 f) 3M3M valde, multum. g) 32A idem, quod 323 Ebræ-
 um, tollere, leuare, condonare. h) 3A pro 3A ostium, quod
 Syro-Chaldæorum est. i) AA399 conuersio, ab 399, quod
 pro 3M est, rediit, reuertit, gutturalibus pro more commutatis.
 k) 3M2A frater, 3M2A soror. l) Additamentum hoc etiam
 Codex Ebræus, Samariticis literis scriptus, & Syrus, & LXX. ha-
 bent, iste 3333 · 3333; ille 3233 333, hi 3233 333 eis 3
 3233. Sed quam facile his carere possimus, si 3333 exponitur
 collocatus est, narravit, ostendimus Sciagr. Phil. S. p. 40. seq.

Caput V.

Caput V. 1. 2.

* Hæc historia generationum
Adami in die, creare Deum
Adamū, in similitudine Ange-
lorum fecit illum: * masculum
& fœminam creavit illos, & be-
nedixit illis: & vocavit nomen
eorū Homo, in die creari illos.

ⲙⲓⲥ ⲛⲁ ⲙⲓⲥⲛⲁ ⲙⲓⲥⲛⲁ ⲙⲓⲥⲛⲁ
ⲙⲓⲥ ⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ
ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ
ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ
ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ
ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ

Comma 24.

* Et ambulavit Enoch cum
Deo: & non ille erat: quia
sumsit illum Angelus (angeli.)

ⲙⲓⲥ ⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ
ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ
ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ

Caput VI. 1. 2. 3.

* Et fuit, postquam cœpit ho-
mo multiplicari super faciem
terræ, & filia nata sunt eis: * Et
viderunt filii dominatorum fi-
lias hominis, quod pulchræ illæ,
& sumserunt sibi vxores ex om-
nibus, quas elegerunt. * Et
dixit Dominus: Nō effundet se

ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ
ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ
ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ
ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ
ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ
ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ

m) ⲙⲓⲥⲛⲁ historia, narratio, ex Chaldaico Thalmud. ⲛⲁⲛⲁ tradere,
discere. Ceterum etiam Gen. IX. 6. Interpres hominem creatum
tradit ⲛⲁⲛⲁⲛⲁ ⲛⲁⲛⲁ in forma angelorum: & R. Aben-
Melech Genes. I. 27. & V. 1. imaginem Elohim interpretatur ⲛⲁⲛⲁ
ⲛⲁⲛⲁ similitudinem angelorum. (u ⲛⲁⲛⲁ & ⲛⲁⲛⲁ vidit. (o Enal-
lageni filia nata est, filia pulcri, quære in Syntaxi. p) ita Cl. Ca-
stellus interpretatur & ⲛⲁⲛⲁ laudat Arabem Erpeni & R.
Salomonem, quasi sensus sit: non erit opus meum effundere (iram)
in homines. ⲛⲁⲛⲁ est proiecit, & quadratum ⲛⲁⲛⲁ profudit, effu-
dit se.

opus

opus meum in homines in æ-
ternum; propterea quod (*ipse
est*), caro: & erunt dies eius
centum & viginti anni.

וְזֶה אֲנִי מְבַרְכֶם
וְזֶה אֲנִי מְבַרְכֶם
וְזֶה אֲנִי מְבַרְכֶם
וְזֶה אֲנִי מְבַרְכֶם
וְזֶה אֲנִי מְבַרְכֶם

Comma 5. 6.

* Et vidit Dominus, quod
creuerit malitia hominis in
terra: & omne secretum in-
tentionis cordis eius tantum
malum *fit* omni die. * Et in-
flatus est Dominus, quod fe-
cerit hominem in terra: & ar-
etatus est cum corde sup,

וְזֶה אֲנִי מְבַרְכֶם
וְזֶה אֲנִי מְבַרְכֶם
וְזֶה אֲנִי מְבַרְכֶם
וְזֶה אֲנִי מְבַרְכֶם
וְזֶה אֲנִי מְבַרְכֶם

Cap. VIII. 21, 22.

* Et odoratus est Dominus o-
dorem beneplaciti. Et dixit
Dominus ad cor suum: Non
addam amplius maledicere
terræ propter hominem, quia

וְזֶה אֲנִי מְבַרְכֶם
וְזֶה אֲנִי מְבַרְכֶם
וְזֶה אֲנִי מְבַרְכֶם
וְזֶה אֲנִי מְבַרְכֶם
וְזֶה אֲנִי מְבַרְכֶם

9) לְאַחַר *centum* vid. infra pag. 31. & אֲלֵמ pag. 23. r) לְמַלְכוּת
apprehensio, intentio, sensus, ipsum ענין Rabbīnorum. s) קָרָב
Sam. Cor, quasi *arcanum* hominis. t) etiam comm. 7. אֲחַרְכֵּי
& c. VII. 21. וְזֶה אֲנִי מְבַרְכֶם *hominem* notat, vt microcosmum. u) אֲחַרְכֵּי
Aph. *odoratus est*, vt ריח Ebræum: ריח etiam hīc *odor*. At
אֲחַרְכֵּי vel Emph. אֲחַרְכֵּי *benevolentia, beneplacitum*, est א
אֲחַרְכֵּי *voluit*, de quo supra cap. IV. 5. x) אֲחַרְכֵּי perinde ac mo-
dò cap. VI. 5. קָרָב, (vtrumque *arcanum & secretum* notat)
cordi significando adhibetur. y) אֲחַרְכֵּי pro הוסיף *addidit*.
z) אֲחַרְכֵּי Ebr. & Sam. *vilipendi*: hīc *maledicere*, forsan quod ר. לל
vtrumque Ebræis significat.

occul-

SAMARITANA.

occultum cordis hominis malum ab adolescentia eius. Et non addam amplius occidere omne vivens, sicut feci. * Vsque ad omnes dies terræ, semen & messis, frigus & calor, æstas & hiems, dies & nox non deficient.

• 92 P • 2000 • 223 • 3000
: 30 200000 • 0000 • 3000
• 200000 • 20000 • 20000
: 10 00 • 000 • 00000
• 00 20 • 0000 • 00000
• 00 20 • 0000 • 00000
= 20000 • 200000 • 00000

Genes. 1X. 1. 2.

Et benedixit Deus Noacho, & filiis eius, & dixit illis: multiplicamini & crescite, & implete terram. * Et terror vester, & timor vester erit super omnem bestiam terræ, & super omne volatile cæli, in omne, quod repet humi, & in omnes

• 2000 • 00 • 2000 • 00000
• 00 20 • 2000 • 20000
: 00 20 • 2000 • 20000
• 200000 • 20000 • 20000
• 2000 • 0000 • 00000
• 2000 • 0000 • 00000
• 2000 • 0000 • 00000

a) absconditum, Peil ex Chald. 700 abscondidit. b) 20000 pueritia, 2000 00 0000 puer, a 0000 crevit. c) 00000 vivens, subsistens, a 000 deriuatur, pro quo 0000 fere scribunt Samaritani. d) 000 Ad, Vsque ad, & cum Præfixo Lamed Deut. IV. 30. e) 00000 frigus, ex Chald. 0000 frigescere. f) 0000 Nomen & Verbum, æstus & incaluit: hinc aliud Nomen 0000 eiusdem valoris. g) 0000 æstas, ex 000 Ebræo. Syrus h. l. pariter 000, & Onkelos 0000 habent. h) 0000 & 0000 hiems, ex Ebræo-Chaldæo, 1 in 2 mutato. i) 00000 dies, vt Gen. I. 5. k) 00000 nox, 00000 & 00000 idem. l) 0000 Chaldæo-Syrorum, crevit. m) Ebr. 00000 terror. n) Syro-Chaldæorum 00000 timuit. 00000 timor. o) vide supra Cap. I. 26.

EXCERPTA

pisces maris: in manus vestras dedi illud.

וְיָרֵד מִן הַשָּׁמַיִם אֲרָבִים וְיִשְׁלַח אֱלֹהֵינוּ אֲרָבִים וְיִשְׁלַח אֱלֹהֵינוּ אֲרָבִים

Comma 6. 7.

Effundens sanguinem hominis, per hominem sanguis eius effundetur, quia in forma angelorum fecit filium-hominis. * Et vos multiplicamini & crescite, & dilatate in terra, & crescite in ea.

וְיִשְׁלַח אֱלֹהֵינוּ אֲרָבִים וְיִשְׁלַח אֱלֹהֵינוּ אֲרָבִים וְיִשְׁלַח אֱלֹהֵינוּ אֲרָבִים

Comma 12. 13. 14.

Et dixit Deus: hoc signum foederis est, quod ego do (dabo) inter me & inter vos, & inter omnem animam viventem, quæ cum vobis est in generationes seculi. * Arcum meum dedi in nube, & erit in signum foederis inter me & inter terram. * Et erit in obnubere me (cum obnubo) nubem super terram; [&] apparebit arcus in nube.

וְיִשְׁלַח אֱלֹהֵינוּ אֲרָבִים וְיִשְׁלַח אֱלֹהֵינוּ אֲרָבִים וְיִשְׁלַח אֱלֹהֵינוּ אֲרָבִים

p) *וְיָרֵד מִן הַשָּׁמַיִם* & *וְיִשְׁלַח אֱלֹהֵינוּ* manus, sed illud, quam hoc, frequentius. q) *וְיִשְׁלַח אֱלֹהֵינוּ* & *וְיִשְׁלַח אֱלֹהֵינוּ* sanguis, quæ prosthesis convenit cum R. *וְיִשְׁלַח אֱלֹהֵינוּ* rubuit. r) Annot. Angl. *conculcate*: Castell. *extendit, dilatationem fecit.* s) *וְיִשְׁלַח אֱלֹהֵינוּ*, *ουμειον*, Chaldæis etiam & Rabbinis usitatum. t) Syris etiam *foedus* *כּוּוּ* dicitur, a *כּוּוּ* stare, propter stabilitatem. u) vide supra Cap. VIII. 21. x) *וְיִשְׁלַח אֱלֹהֵינוּ* arcus, alibi, ubi de armis sermo est, *וְיִשְׁלַח אֱלֹהֵינוּ*, ex Ebr. *וְיִשְׁלַח אֱלֹהֵינוּ* adhibetur, Gen. XXXVII. 3. XLVIII. 12. &c. y) *וְיִשְׁלַח אֱלֹהֵינוּ* foedus, pactum.

Com-

S A M A R I T A N A .

Comma 27.

* Pulcre agat Deus Iapheto: & habitet in habitaculis Semi: & erit Canaan minister illis.

מִן־אֶרֶץ־כְּנָעַן יֵשֵׁב וְיִשְׁכֵּן בְּחִמּוֹתֵי שֵׁמִי וְיִשְׁכֵּן בְּחִמּוֹתֵי שֵׁמִי וְיִשְׁכֵּן בְּחִמּוֹתֵי שֵׁמִי

Cap. XII. 1. 2. 3.

* Et dixit Dominus ad Abramum: Ito tibi ex terra tua, & excognitione tua, & ex domo patris tui, in terram, quam monstrabo tibi. * Et faciam te in populum magnum: & benedicam tibi, & magnificabo nomen tuum, & sis benedictiones. * Et benedicam benedicientibus tibi, & maledicentibus tibi maledicam: & benedicentur in te omnes populi terrae.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָם וְיֵצֵא מֵאֶרֶץ־כְּנָעַן וְיֵשֵׁב בְּחִמּוֹתֵי שֵׁמִי וְיִשְׁכֵּן בְּחִמּוֹתֵי שֵׁמִי וְיִשְׁכֵּן בְּחִמּוֹתֵי שֵׁמִי וְיִשְׁכֵּן בְּחִמּוֹתֵי שֵׁמִי וְיִשְׁכֵּן בְּחִמּוֹתֵי שֵׁמִי

Cap. XIV 18. 19. 20.

* Et Melchisedek, rex Salem, protulit panem & vinum: & ipse sacerdos Potenti robore. * Et benedixit Abramo, & dixit: Benedictus Abram Po-

וַיֵּצֵא מֶלְכִּי־צֶדֶק מֶלֶךְ שַׁלְמַיִם וְהָיָה כֹהֵן עֹלָם וַיֹּצִיא לְאַבְרָם לֶחֶם וְיַיִן וַיִּבְרַךְ אֶת־אַבְרָם וַיֹּאמֶר בְּרָכָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֱלֹהֵי אַבְרָם וְאַבְרָם בְּרָכָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֱלֹהֵי אַבְרָם וְאַבְרָם בְּרָכָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֱלֹהֵי אַבְרָם

2) וַיִּבְרַךְ pulcrum esse, vt Ebraeis: hic pulcre agere. Sic Targum Ionathanis, Alibi dubitat Castellus, an a R. וַיִּבְרַךְ sit. a) וַיִּבְרַךְ minister Chald. b) וַיִּבְרַךְ, possedit vt supra ad c. IV. 1. dictum: an etiam monstravit? Castello videtur legendum וַיִּבְרַךְ monstravi tibi. Morino וַיִּבְרַךְ hoc loco significat vel promittere; vel consulere, vt Syris. c) eidem Castello Gr. Harm. p. 11. וַיִּבְרַךְ regulare est, cui Radicem ponit וַיִּבְרַךְ, quæ eadem sit, ac וַיִּבְרַךְ maledicere. Exempla, quæ addit, mutant literam, וַיִּבְרַךְ maledictus Gen. III. 14. וַיִּבְרַךְ maledic Num. XXII. 6. d) וַיִּבְרַךְ populus, familia. e) Hiphil ex וַיִּבְרַךְ egressus est. f) Angl. Annotationes Versione expressimus. Morinus, Deus fortis. Sane וַיִּבְרַךְ Deus, Samaritæ etiam alibi vertit וַיִּבְרַךְ, vt Gen. XIII. 3. loco posteriori (nam priori וַיִּבְרַךְ retinuit) וַיִּבְרַךְ אֱלֹהֵי בֵּת־עֵל

Comma 10. H.

* Hęc fœdus meum, quod seruabitis inter me & inter vos, & inter filios tuos post te : circumcidi vobis omnem masculum. * Et circumcidetis carnem præputii vestri, & erit in signum fœderis inter me & inter vos.

·נָחַר ·אֲבָרָה ·מִלְּפָנֶיךָ ·אֵת *
·נָחַר ·אֵת ·נָחַר ·מִלְּפָנֶיךָ ·מִלְּפָנֶיךָ
·אֵת ·אֲבָרָה ·אֵת ·אֲבָרָה
·נָחַר ·מִלְּפָנֶיךָ * ·אֲבָרָה ·אֵת ·נָחַר ·אֵת
·מִלְּפָנֶיךָ : ·נָחַר ·מִלְּפָנֶיךָ ·אֲבָרָה ·אֵת
·מִלְּפָנֶיךָ ·אֲבָרָה ·מִלְּפָנֶיךָ ·נָחַר ·אֵת
= : ·נָחַר ·מִלְּפָנֶיךָ

Comma 14.

* Et præputiatus masculus, qui non circumeidet carnem præputii, in die octauo; [&] excindetur anima hæc ex populis suis : fœdus meum obliuisci fecit,

·נָחַר ·מִלְּפָנֶיךָ ·אֲבָרָה ·אֵת ·אֲבָרָה *
·אֵת ·אֲבָרָה ·אֵת ·אֲבָרָה ·אֵת ·אֲבָרָה
·אֲבָרָה ·אֵת ·אֲבָרָה ·אֵת ·אֲבָרָה ·אֵת ·אֲבָרָה
·מִלְּפָנֶיךָ ·אֲבָרָה ·אֵת : ·אֲבָרָה ·אֵת ·אֲבָרָה
·אֵת : ·אֲבָרָה ·אֵת ·אֲבָרָה

Genes. XVIII. 25.

* Absit a te, vt facias secundum verbum istud, ad occi-

: אֵת ·אֲבָרָה ·אֵת ·אֲבָרָה ·אֵת ·אֲבָרָה *
·אֲבָרָה ·אֵת ·אֲבָרָה ·אֵת ·אֲבָרָה ·אֵת ·אֲבָרָה

e) נָחַר Ebr. & Chald. *seruauit, custodiuit*, vt נָחַר. d) Infin. Pass. אֵת ex Ebraismo, אֵת ex Syrisimo habens. נָחַר *secuit*, etiam *circumcidit*. e) נָחַר אֵת *circumcidit*. f) אֲבָרָה & אֲבָרָה *præputium*, נָחַר comm. 14. *præputiatus*, a Chald. חָרַץ *decorticare*. g) אֲבָרָה Chald. & Sam. *excidit*: Sam. etiam Passiuo *excisus est*. h) Aphel ex נָחַר, Ebr. & Chald. *obliuiscit*. i) Abominandi formulam, quam Samaritanus coniunxit, recte diuisit Syrus hoc loco, אֲבָרָה *parco tibi*, sicut Iudæi aiunt, אֲבָרָה אֵת, cum abominantur. Syram formulam Matthæus Græce expressit XVI. 22. *ἀειδὲς σοι*. k) etiam Chaldæis אֲבָרָה & אֲבָרָה *inustus & innocens*; אֲבָרָה *parus & innocens fuit*.

den-

dendum iustum cum peruer-
so, vt (E) sit sicut iustus, sicut
peccator. Absit a te. Ecce
iudex omnis terræ non faciet
iudicium?

• אֵל • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי •
• לֹא־מֵי • אֵל • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי •
• עַד • לֹא־מֵי • אֵל • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי •
= : אֵל • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי •

Genes. XIX. 24. 25.

* Et Dominus pluit super
Sodom & super Gomorram
sulphur & ignem a [coram]
Domino, de cælo. * Et e-
vertit ciuitates illas, & omnem
planitiem, & omnes incolas
ciuitatis, & omne germen
terræ.

• מִיָּמֵי • אֵל • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי •
• אֵל • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי •
: אֵל • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי •
• מִיָּמֵי • אֵל • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי •
• מִיָּמֵי • אֵל • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי •
• אֵל • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי •
- < : אֵל • מִיָּמֵי •

1) מִיָּמֵי peruersus, impius. Chald. סרס peruerse egit. m) Alterum מ
Ebræo more propter ellipsin exponi debet Sic, Ita. Ellipsin opti-
me supplet Aben Esra ad h. l. his verbis, כחזר יתכרו בני כ"פין' הוה דרך, כחזר
והרע כרע והרע כרע ויהי הכרע כרע cum faciuntur duo Caph, el-
lipsis subest, E sensus ita complendus : E erit iustus, sicut impius ; E
impius, sicut iustus. Ceterum cum Chaldæis debitorem vocat Sam.
(nam חוב debere notat) quem intelligimus peccatorem. n) אֵל
aliàs Aut : hie Ecce, quasi אֵל secundum Castellum. o) Passiuum
Actiue significat, vide Gram. p. 85. p) אֵל • מִיָּמֵי • מִיָּמֵי •
iudicium. R. פשר Chald. interpretatus est, Sam. indicauit. q) לקח
Chald. uapulanit, percussus est, in Aphel seu Hiphil percussit prote-
cit. Hoc loco pluit, quasi proiecit pluuiam. r) מִיָּמֵי sulphur, pu-
re Samariticum. s) קכל & לקכל coram, e regione, Chald. t)
מִיָּמֵי planities, locus bene mensurabilis. Nam משר Syro-
Chald. est etiam metiri, & משרה mensura, funiculus. u) אֵל • מִיָּמֵי •
Fœm. germen: at אֵל • מִיָּמֵי perinde ac Ebræis, idea & imago.

Genes.

Genes. XVII. 9. 10. 11. 12.

* Et ingressi sunt in locum, quem dixerat ei Deus, & edificavit ibi Abraham altare, & ordinavit ligna, & ligavit Isaacum filium suum, & posuit eum supra altare, superne ad lignum. * Et misit Abraham manum suam, & sumsit cultrum, ad mactandū filium suum. * Et vocavit illum Angelus Domini de cœlo, & dixit: Abraham, Abraham. Et dixit, Ecce-ego. * Et dixit: Non iniicies manum tuam super puerum, nec facies ei quicquam, quia nunc cognovi, quod timens Deum (a Deo) tu es, & non cohibuisti filium tuum, corculum tuum, a me.

· 32 · 9· 10 · 11 · 12 · 13 · 14 · 15 · 16 · 17 · 18 · 19 · 20 · 21 · 22 · 23 · 24 · 25 · 26 · 27 · 28 · 29 · 30 · 31 · 32 · 33 · 34 · 35 · 36 · 37 · 38 · 39 · 40 · 41 · 42 · 43 · 44 · 45 · 46 · 47 · 48 · 49 · 50 · 51 · 52 · 53 · 54 · 55 · 56 · 57 · 58 · 59 · 60 · 61 · 62 · 63 · 64 · 65 · 66 · 67 · 68 · 69 · 70 · 71 · 72 · 73 · 74 · 75 · 76 · 77 · 78 · 79 · 80 · 81 · 82 · 83 · 84 · 85 · 86 · 87 · 88 · 89 · 90 · 91 · 92 · 93 · 94 · 95 · 96 · 97 · 98 · 99 · 100 · 101 · 102 · 103 · 104 · 105 · 106 · 107 · 108 · 109 · 110 · 111 · 112 · 113 · 114 · 115 · 116 · 117 · 118 · 119 · 120 · 121 · 122 · 123 · 124 · 125 · 126 · 127 · 128 · 129 · 130 · 131 · 132 · 133 · 134 · 135 · 136 · 137 · 138 · 139 · 140 · 141 · 142 · 143 · 144 · 145 · 146 · 147 · 148 · 149 · 150 · 151 · 152 · 153 · 154 · 155 · 156 · 157 · 158 · 159 · 160 · 161 · 162 · 163 · 164 · 165 · 166 · 167 · 168 · 169 · 170 · 171 · 172 · 173 · 174 · 175 · 176 · 177 · 178 · 179 · 180 · 181 · 182 · 183 · 184 · 185 · 186 · 187 · 188 · 189 · 190 · 191 · 192 · 193 · 194 · 195 · 196 · 197 · 198 · 199 · 200 · 201 · 202 · 203 · 204 · 205 · 206 · 207 · 208 · 209 · 210 · 211 · 212 · 213 · 214 · 215 · 216 · 217 · 218 · 219 · 220 · 221 · 222 · 223 · 224 · 225 · 226 · 227 · 228 · 229 · 230 · 231 · 232 · 233 · 234 · 235 · 236 · 237 · 238 · 239 · 240 · 241 · 242 · 243 · 244 · 245 · 246 · 247 · 248 · 249 · 250 · 251 · 252 · 253 · 254 · 255 · 256 · 257 · 258 · 259 · 260 · 261 · 262 · 263 · 264 · 265 · 266 · 267 · 268 · 269 · 270 · 271 · 272 · 273 · 274 · 275 · 276 · 277 · 278 · 279 · 280 · 281 · 282 · 283 · 284 · 285 · 286 · 287 · 288 · 289 · 290 · 291 · 292 · 293 · 294 · 295 · 296 · 297 · 298 · 299 · 300 · 301 · 302 · 303 · 304 · 305 · 306 · 307 · 308 · 309 · 310 · 311 · 312 · 313 · 314 · 315 · 316 · 317 · 318 · 319 · 320 · 321 · 322 · 323 · 324 · 325 · 326 · 327 · 328 · 329 · 330 · 331 · 332 · 333 · 334 · 335 · 336 · 337 · 338 · 339 · 340 · 341 · 342 · 343 · 344 · 345 · 346 · 347 · 348 · 349 · 350 · 351 · 352 · 353 · 354 · 355 · 356 · 357 · 358 · 359 · 360 · 361 · 362 · 363 · 364 · 365 · 366 · 367 · 368 · 369 · 370 · 371 · 372 · 373 · 374 · 375 · 376 · 377 · 378 · 379 · 380 · 381 · 382 · 383 · 384 · 385 · 386 · 387 · 388 · 389 · 390 · 391 · 392 · 393 · 394 · 395 · 396 · 397 · 398 · 399 · 400 · 401 · 402 · 403 · 404 · 405 · 406 · 407 · 408 · 409 · 410 · 411 · 412 · 413 · 414 · 415 · 416 · 417 · 418 · 419 · 420 · 421 · 422 · 423 · 424 · 425 · 426 · 427 · 428 · 429 · 430 · 431 · 432 · 433 · 434 · 435 · 436 · 437 · 438 · 439 · 440 · 441 · 442 · 443 · 444 · 445 · 446 · 447 · 448 · 449 · 450 · 451 · 452 · 453 · 454 · 455 · 456 · 457 · 458 · 459 · 460 · 461 · 462 · 463 · 464 · 465 · 466 · 467 · 468 · 469 · 470 · 471 · 472 · 473 · 474 · 475 · 476 · 477 · 478 · 479 · 480 · 481 · 482 · 483 · 484 · 485 · 486 · 487 · 488 · 489 · 490 · 491 · 492 · 493 · 494 · 495 · 496 · 497 · 498 · 499 · 500 · 501 · 502 · 503 · 504 · 505 · 506 · 507 · 508 · 509 · 510 · 511 · 512 · 513 · 514 · 515 · 516 · 517 · 518 · 519 · 520 · 521 · 522 · 523 · 524 · 525 · 526 · 527 · 528 · 529 · 530 · 531 · 532 · 533 · 534 · 535 · 536 · 537 · 538 · 539 · 540 · 541 · 542 · 543 · 544 · 545 · 546 · 547 · 548 · 549 · 550 · 551 · 552 · 553 · 554 · 555 · 556 · 557 · 558 · 559 · 560 · 561 · 562 · 563 · 564 · 565 · 566 · 567 · 568 · 569 · 570 · 571 · 572 · 573 · 574 · 575 · 576 · 577 · 578 · 579 · 580 · 581 · 582 · 583 · 584 · 585 · 586 · 587 · 588 · 589 · 590 · 591 · 592 · 593 · 594 · 595 · 596 · 597 · 598 · 599 · 600 · 601 · 602 · 603 · 604 · 605 · 606 · 607 · 608 · 609 · 610 · 611 · 612 · 613 · 614 · 615 · 616 · 617 · 618 · 619 · 620 · 621 · 622 · 623 · 624 · 625 · 626 · 627 · 628 · 629 · 630 · 631 · 632 · 633 · 634 · 635 · 636 · 637 · 638 · 639 · 640 · 641 · 642 · 643 · 644 · 645 · 646 · 647 · 648 · 649 · 650 · 651 · 652 · 653 · 654 · 655 · 656 · 657 · 658 · 659 · 660 · 661 · 662 · 663 · 664 · 665 · 666 · 667 · 668 · 669 · 670 · 671 · 672 · 673 · 674 · 675 · 676 · 677 · 678 · 679 · 680 · 681 · 682 · 683 · 684 · 685 · 686 · 687 · 688 · 689 · 690 · 691 · 692 · 693 · 694 · 695 · 696 · 697 · 698 · 699 · 700 · 701 · 702 · 703 · 704 · 705 · 706 · 707 · 708 · 709 · 710 · 711 · 712 · 713 · 714 · 715 · 716 · 717 · 718 · 719 · 720 · 721 · 722 · 723 · 724 · 725 · 726 · 727 · 728 · 729 · 730 · 731 · 732 · 733 · 734 · 735 · 736 · 737 · 738 · 739 · 740 · 741 · 742 · 743 · 744 · 745 · 746 · 747 · 748 · 749 · 750 · 751 · 752 · 753 · 754 · 755 · 756 · 757 · 758 · 759 · 760 · 761 · 762 · 763 · 764 · 765 · 766 · 767 · 768 · 769 · 770 · 771 · 772 · 773 · 774 · 775 · 776 · 777 · 778 · 779 · 780 · 781 · 782 · 783 · 784 · 785 · 786 · 787 · 788 · 789 · 790 · 791 · 792 · 793 · 794 · 795 · 796 · 797 · 798 · 799 · 800 · 801 · 802 · 803 · 804 · 805 · 806 · 807 · 808 · 809 · 810 · 811 · 812 · 813 · 814 · 815 · 816 · 817 · 818 · 819 · 820 · 821 · 822 · 823 · 824 · 825 · 826 · 827 · 828 · 829 · 830 · 831 · 832 · 833 · 834 · 835 · 836 · 837 · 838 · 839 · 840 · 841 · 842 · 843 · 844 · 845 · 846 · 847 · 848 · 849 · 850 · 851 · 852 · 853 · 854 · 855 · 856 · 857 · 858 · 859 · 860 · 861 · 862 · 863 · 864 · 865 · 866 · 867 · 868 · 869 · 870 · 871 · 872 · 873 · 874 · 875 · 876 · 877 · 878 · 879 · 880 · 881 · 882 · 883 · 884 · 885 · 886 · 887 · 888 · 889 · 890 · 891 · 892 · 893 · 894 · 895 · 896 · 897 · 898 · 899 · 900 · 901 · 902 · 903 · 904 · 905 · 906 · 907 · 908 · 909 · 910 · 911 · 912 · 913 · 914 · 915 · 916 · 917 · 918 · 919 · 920 · 921 · 922 · 923 · 924 · 925 · 926 · 927 · 928 · 929 · 930 · 931 · 932 · 933 · 934 · 935 · 936 · 937 · 938 · 939 · 940 · 941 · 942 · 943 · 944 · 945 · 946 · 947 · 948 · 949 · 950 · 951 · 952 · 953 · 954 · 955 · 956 · 957 · 958 · 959 · 960 · 961 · 962 · 963 · 964 · 965 · 966 · 967 · 968 · 969 · 970 · 971 · 972 · 973 · 974 · 975 · 976 · 977 · 978 · 979 · 980 · 981 · 982 · 983 · 984 · 985 · 986 · 987 · 988 · 989 · 990 · 991 · 992 · 993 · 994 · 995 · 996 · 997 · 998 · 999 · 1000

x) \aleph vel \aleph ingressus est, venit. y) \aleph ibi. z) vide supra ad cap. II. 24. a) \aleph lignum, quasi ex \aleph mutata litera. b) $\rho\sigma\upsilon$ Ch. studuit: Sam. ligavit. c) \aleph posuit. d) \aleph & \aleph super. cui Chaldaeo more \aleph praepositur, \aleph superne. e) \aleph lignum, ex Ch. \aleph collegit, tanquam in fasciculum: aut ponitur pro \aleph , quod itidem lignum notat Lev. XIV. 4. 6. 45. f) \aleph Chald. misit, emisit, proiecit. g) \aleph culter, gladius: \aleph Chaldaice idem. h) \aleph Syro-Chald. mactavit. i) composita vox ex \aleph ecce, & \aleph ego, sicut \aleph Ebr. k) \aleph Chald. iniecit, proiecit. l) vide supra ad cap. VIII. 21. m) \aleph Chald. iam, nunc. n) \aleph quod, ut, quasi ex \aleph , item ecce. o) Peil hoc, aliàs terribilis, timendus, hinc Passiuam vim amittit, ut saepe apud Syros. p) Annotationes Angl. habent corculum tuum: forsitan etiam exponi potest, dilectum ex corde seu cordiculus.

Genes.

Genes. XXIV. 63. 64. 65. 66. 67.

* Et egressus est Isaac ad orandum in campo, ad tempus vespere. Et levavit oculos suos, & vidit, & ecce cameli venientes. * Et levavit Rebecca oculos suos, & vidit Isaacum, & inclinavit se super camelum. * Et dixit seruo: quis vir iste divertens in campo in occursum nostrum? & dixit servus: hic dominus meus. Et accepit illa velum, & occultata fuit. * Et narrauit servus Isaaco omnes res, quas fecerat. * Et induxit eam Isaac in tabernaculum Sarae, matris suae & sumit Rebecca, & facta est ei in uxorem, & dilexit eam, & consolatione levatus est Isaac post matrem suam.

Hebrew text corresponding to the Latin text on the right.

q) קפּען exit, J Præteriti, contra morem (vid. c. XXVIII, 10,) abiecto. r) וּפָּרַע oravit, precatus est. s) vide supra c. IV. 7. t) וַיַּבְחֵן vidit. pro חָמַח Chald. u) וַיִּכְרַח inclinavit, incurvavit se, pro Chald. כְּרַח idem sonante. Eodem sensu Onkelos, וְהִתְרַחַח מֵעַל גַּמְלוֹת quod in Opere Anglicano vertitur: Et inclinavit se super camelum. x) וְהִתְרַחַח & וַיִּכְרַח iste, ille, ex חָ ח Ebr. y) וַיִּבְרַח declinavit, divertit. z) וַיִּבְרַח occursum, יְחַח Sam. cogitavit, in Aphel occurrit. a) וְהִתְרַחַח velum, regmen, præsertim coloratum & nitidum, אֶחָא splenduit. b) וְהִתְרַחַח seu וְהִתְרַחַח docere, enarrare, Chaldaico-Talmudicum, supra notatum ad c. V. 1. c) וַיִּבְרַח recessit: Aphel reduxit, introduxit. d) וַיִּבְרַח tabernaculum, אֶחָא Ebr. protexit, Syris in Aphel וְהִתְרַחַח habitavit, Ioh. I. 14. pro ἰσχυροῦ, & יְחַח thalamus, tabernaculum, Matth. IX. 15. e) וְהִתְרַחַח & וְהִתְרַחַח Chald. uxor, f) Passivum a quadrato וַיִּבְרַח consolatus est.

Abrahami. Et iuravit Jacob per Redemptorem patris sui Isaaci.

Genes. XXII. 24. ad 31.

* Et relictus est Jacob solus, & luctatus est vir cum eo, usque dum ascenderet aurora. * Et vidit, quod non praevaleret illi, & tetigit in curvatura femoris eius, & luxata est curvatura femoris Jacobi in luctando illum cum eo. * Et dixit mitte me, quia ascendit aurora. & dixit: non mittam te, nisi benedixeris mihi. * Et dixit ei: quodnam nomen tuum? & dixit, Jacob. * Et dixit: non Jacob dicetur amplius nomen tuum, sed Israel, quia firmus cum Deo, cum hominibus

Genes. XXII. 24. ad 31. Latin text in Hebraic script.

- g) Etiam Cod. Ebraeo-Samar. quem interpres secutus, habet Abrahami. Sed fallit uterque. In Ebraeo est: אבמהן patris illorum, nec aliter Onkelos אברהם, Arabs ابراهيم, Syrus Numero & Pronomine murato: ابراهيماتrum nostrorum. LXX. autem repetitionem hanc omiserunt. h) יצו: redemptor, ארמא Aramæis liberare. Ebr. ה. ל. ח. י. timor. Onkelos præclare: כדחיל ליה אברהם, per eum, quem timuit, pater suus Isaac. i) ר. א. נ. reliquum esse. k) יצו, & יצו, tamquam modo: cum suffixis solus. l) יצו, luctatus est. Chald. & Syre palpavit, attraxit. m) Itphi, est: ascensione colli, auferri, quasi sole appropinquante noctis caligo & auroræ crepera lux discussa dicatur. Peal autem ארמא Ch. Syr. & Sam. ascendere. n) ארמא non solum appropinquavit, ut apud Ebr. sed etiam tetigit. o) ex ארמא luxatus est, abiectio Iod. p) ארמא pro א, Ebr. ארמא sed. q) ארמא hoc loco videtur principem notare, a firmate & veracitate dictum. Chald. enim firmus, Syr. etiam verax est.

fuisse

fuisti, & praeualebis. * Et interrogavit Iacob, & dixit: indica-mihi nomen tuum. & dixit ei: quid interrogabis de nomine meo? & benedixit illi ibidem. * Et vocavit Iacob nomen loci, Pnuel, quia vidi Deum facie ad faciem, & saluata est anima mea. * Et ortus est ei sol cū transiret locum Pnuel: & ipse clausus erat super femore.

·2A מז* :2אזי תמלא
·מב מבמזר· צמאז· צפומ
·2A מא· לב· מז· צמאז· צממ
·כז א· זמ· צמזז· מממז
·זא א· צמ· צפומ· א· צמז*
·מא א· צמ· א· זא· זא· זכ
·צמ כא· ז· צמכא· צמזא·
·צמזז·* : ממככ· אמ· מכא· א· צמ
·אמ · צמזז· צמז· צמממ· צמ
·זצ · צמאמ· א· א· צמ· זא· זכ
 =· צמזמ

Genes. XXXV. 1. 2. 3.

* Et dixit Deus ad Iacobum : Sarge, ascende in Beth-El, & habita ibi, & fac ibi altare Potentissimo, qui visus est tibi, cū fugeres a [coram] Esau fratre tuo. * Et dixit Iacob ad domum suam & ad omnes, qui cum eo: remouete deos alienorum, qui in medio vestri, & purificate, & mutate vestimentum

· צמז· צפומז· צמזא· צמאז*
·כז א· צמז· זא· אמ· צמ· פא·
· צמז צמזז· צמז· צמז· צמז
·כז פז· צמז· צמז· צמז
·צמ א· צ* : צמז· צמז· צמז
·צמ פז· צמז· צמז· צפומ
·צמ צמז· צמז· אמ· צמז· צמז
· צמז צמז· צמז· צמז· צמז

r) צמז indicavit, mutatione ז & צ ex Chald! חזק factum. At צמז Sam. est posuit, collocavit. s) צמז liberavit, vt Pacl Syris. t) צמז pro חזק nam Syro-Chaldaeis חזק ortus est. adde dicta c. XXVIII. 14. u) quasi-obsignatus, a חזק signavit, ob signavit. x) Syris חזק ascendit, tantum in Præt. & Benoni vsitatum: cetera Tempora a חזק formant. y) חזק habitare. z) vide supra Gen. XIV. 18. a) צפומ Per metathesin pro פמז fugit. b) חזק Ch. recessit, diuertit: Aphel remonit. c) צמז medium, pars intima, צמז pro צמז Syris enim חזק id significat. d) חזק Chald. purum esse: in Pacl

& Aphel etiam Syris purificavit.

C z

vestrumz

vestrum. * Et surgemus, & ascendemus in Beth-El: & faciam ibi altare Potentissimo, qui exaudiuit me in die angustiae meae, & fuit mecum in via, qua ambulauit.

·P·F·J·Z·W·X·P·J·Z·* :·J·Z·Y·A·M·P·Y·A·
·J·W· A·T·D·V·A·Z·:·Z·A· A·M·D·Z
·M·A· M·F·J·D·V·T·F·Z·Z·M·H·Z·H·D·T·W·
·M·W· V·F·Z·F·Z·M·A·P·D·F·W·Z·M·D
= : A·Y·Z·F·T·F·D·D·Z·A·D·S

Genes. XXXVII. 35.

* Et surrexerunt omnes filii eius, & omnes filiae eius ad consolandum ipsum (Iacobum) & noluit solatio leuari, & dixit: quoniam descendam super filio meo lugens in Schejul. Et fleuit cum illo pater ipsius.

·F·A·F·J·D·Z·Z·Z·Z·M·D·Z·Z·Z·Z·W·P·Z·*
·M·D W·Z·b·F·A·F·W·H·J·W·Z
·A·Z F·Z·W·A·Z·F·W·H·J·A·W·Z
·Z·M D·A·M·D·Z·D·A·D·M·A·
·F·W V·F·Z·D·Z·Z·M·W·Z·Z
= : F·Z·D·A

Cap. XLI. 41. 42. 43.

* Et dixit Pharaon Iosepho: vide dedi te super omnem terram Aegypti. * Et amouit Pharaon anulum de manu sua, &

·M·D H·J·F·Z·M·Z·F·D·D·J·Z·Z·W·A·Z·*
·D·D A·Z·Z·Z·D·Z·A·M·A·D·F·M
·F·D D·Z·F·D·F·Z·M·* :·W·M·D·M·W

e) A·M·P·Y·A vestis, Syre ܐܡܦܝܘܐ Act. XII. 8. Ebr. I. 12. idem, aut pallium, quasi tegmen corporis, a כסו *textit.* f) ܐܦܝܘܐ Chald. Syr. *angustia*, קוץ *arctari.* g) ܘܘܝܘܐ itidem pro ܘܘܝܘܐ . Syre ܘܘܝܘܐ Ebr. ויהי *via, iter.* h) ܡܘܘܘܐ noluit, renuit. i) ita legendum putat Castellus pro scripto ܡܘܘܘܐ , quod nemo intellexit. At vero ܡܘܘܘܐ est gutturalium permutatione ipsum Ch. Syr. ܡܘܘܘܐ *descendit*, quod, vt solent verba ܡܘܘܘܐ , abscondit primam scheuandam, & saepe ܡܘܘܘܐ eius loco assumit, vt hoc ipso cap. comm. 25. ܡܘܘܘܐ *descendere.* k) Syra forma est ܡܘܘܘܐ pro ܡܘܘܘܐ Ebr. l) Ebr. ויהי *interpres pro ויהי accepit.* m) supra ad cap. XXXV. 2. Aphel huius notionis adfuit: aut ergo Pael h. l. est, aut Peal transitiue sonat.

dedit

dedit illum super manum Iosephi, & vestiuit eum vestimentis byssi, & aptauit torquem auri super collum eius. * Er equitare fecit ipsum in curru duplici, qui ipsius erat, & parauit coram ipso predicatorem, & dedit eum super omnem terram Egypti.

דֵּן אֶלְוֵן יִשְׁשַׁבְּרָן חֵסֵן אֶת
 חָסִן חֵסֵן אֶלְוֵן יִשְׁשַׁבְּרָן חֵסֵן אֶת
 חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן
 חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן
 חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן
 חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן
 חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן
 חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן

Genes. XLV. 1. 2. 3. 4. 5.

* Et non potuit Ioseph continere se ad omnes adstantes iuxta ipsum: & clamauit, & egredi-iussit omnem virum a [suspc] se. * Et dedit vocem suam cum secu, & audiuerunt Egyptii, & audiuerunt domus Pharaonis. * Et dixit Ioseph ad fratres suos: Ego sum

חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן
 חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן
 חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן
 חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן
 חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן
 חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן
 חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן
 חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן חֵסֵן אֶתְלֵן

n) פ̄ pro א̄ Chald. נָפִיץ annulus. o) ita exprimitur Ebraea compositio particula: עָרַב de. p) שֵׁשׁ vestimentum. עֲרָבָה expan-
 dit. q) Chald: סְרִילָה lana purissima, tenuissima. Inde h. l. Sa-
 maritanis byssus. r) חֵסֵן אֶתְלֵן torques. conuenit pretio cum Ara-
 bum حُلٌّ margarita. s) אֶתְלֵן pro אֶת in voce notissima: חֵסֵן אֶתְלֵן
 cogitauit, supra expositum. Aphel, occurrit, item, vt hoc loco, consti-
 tuit, indicat. t) חֵסֵן אֶתְלֵן, predicator, praeo, II, Tim I, 11. חֵסֵן אֶתְלֵן pradi-
 canis. u) חֵסֵן אֶתְלֵן אֶתְלֵן expectare, continere se. Conuenit cum
 Ebr. אֶתְלֵן & Chald. חֵסֵן אֶתְלֵן expectant. v) suffigendi mixta ratio,
 ex חֵסֵן אֶתְלֵן Ebr. & חֵסֵן אֶתְלֵן Chald. z) dicendi genus Orientis pro-
 prium. Math. XX. 30. Syre חֵסֵן אֶתְלֵן dederunt vocem, pro
 exiget. a) חֵסֵן אֶתְלֵן Ch. & חֵסֵן אֶתְלֵן Syre sterna. R. חֵסֵן אֶתְלֵן obuia.

Ioseph:

Ioseph : num adhuc pater vi-
 vus ? Et non potuerunt fratres
 eius respondere illi , quia con-
 sternati erant coram ipso. * Et
 dixit Ioseph fratribus suis : ac-
 cedite quæso ad me : & acced-
 serunt. Et dixit : Ego sum Ioseph
 frater vester , quem ven-
 didistis [me] in Ægyptum. * Et
 nunc ne affligatis vos , & ne
 effervescat in oculis vestris,
 quod vendidistis me huc : quia
 ad viuificandum misi me Deus
 ante vos.

אחרי כן יוסף בא אל אחיו ויאמר אליו
 אל יאמר לי אתם אנשי רעה כי
 אמר לי רעה ויאמר לו אחי איך
 יודע לך כי אנשי רעה אנחנו
 אמר לו יוסף כי אמר לי רעה כי
 אמר לי רעה ויאמר לו אחי איך
 יודע לך כי אנשי רעה אנחנו
 אמר לו יוסף כי אמר לי רעה כי
 אמר לי רעה ויאמר לו אחי איך
 יודע לך כי אנשי רעה אנחנו
 אמר לו יוסף כי אמר לי רעה כי
 אמר לי רעה ויאמר לו אחי איך
 יודע לך כי אנשי רעה אנחנו

Genes. XLV 1. 1. 2. 3. 4.

* Et profectus est Israel , & om-
 nia , quæ ipsius ; & venit in
 Bersaba , & maclauit victimas
 Deo patris sui Isaac. * Et lo-
 cutus est Deus ad Israel in
 visionibus noctium , & dixit :
 Iacob, Iacob. & dixit, Ecce ego.
 * Et dixit Deus : Ego Potentis-

וישע ישראל ויאמר לאלהים
 ויאמר לאלהים ויאמר לאלהים
 ויאמר לאלהים ויאמר לאלהים
 ויאמר לאלהים ויאמר לאלהים
 ויאמר לאלהים ויאמר לאלהים
 ויאמר לאלהים ויאמר לאלהים
 ויאמר לאלהים ויאמר לאלהים
 ויאמר לאלהים ויאמר לאלהים

b) Aphel אפלה (quali à אפלה) respondit , cui Inf. אפלה Castellus sub-
 dit. c) אפלה accessit, appropinquavit : aliis linguis anteuertit, Ebr.
 & Chald. in Piel; Syræ & Arab. etiam in Conj. prima. d) אפלה
 Imp. pro אפלה Ebr. à אפלה posuit. e) אפלה emit : Pael vendidit,
 Chald. & Syr. f) אפלה formauit, khp. afflixit se. g) אפלה & va-
 lidum esse, & excandescere, (sicut Chaldaice) significat. Ergo recte
 pro Ebr. אפלה hoc loco positum. h) אפלה & אפלה, Hiph. vel
 Aphel, viuificauit. אפלה, tanquam Pael, idem. i) אפלה profectus
 est : אפלה iter. si) אפלה & אפלה aspectus, vists, pute Samari-
 ticum. l) vide supra ad Genes. XXII. 11.

finitus,

simus, Deus patristui. Netimeas descendere in Ægyptum, quia in gentem magnam constituam te ibi. *Ego descendam tecum ad Ægyptios: & ego faciam - te - ascendere, etiam ascendens: & Joseph ponet manus suas super oculos tuos.

·2H 9A2m ·y29A ·m32A
·A2 3 :ym9m2 ·A7mym
:Jy A ·y2m9m ·99 ·m3Y2
·y2y ∇ ·A7mA ·32A *
·y2 P2A ·32A : mA9m2
·m3 m ·J2A ·P2P ·2A
=: y2m2 ∇ ·2 ∇ ·y2m9A

Genes. XLVII. 7. 8. 9.

* Et adduxit Joseph Jacobum patrem suum, & statuit ipsum coram Pharaone. * Et dixit Pharaon ad Jacobum: quot sunt dies annorum vitæ tuæ? * Et dixit Jacob ad Pharaonem: dies annorum peregrinationum mearum sunt triginta & centum anni: pauci & mali fuerunt

·9P ∇m ·Am ·J2A ·mAmA *
·y2 P2 ·3ymPA ·y2m9A
·Am 9P ∇m ·y292 ·3 ∇A
·3 ∇ 92 ·9ymA * : 3 ∇A
·m2 m ·mym ·3ym ·9P ∇m2
·9P ∇m ·9ymA * : y2m2H
·m2 m ·mym : 3 ∇A
·3A y2 ·ymA2A ·m29A ·y29
·ym m2 ·A ∇9m ·3A m r

m) Crasis duarum vocum 2H9A · A2 non timebis. n) A ∇ J pro כרד descendit. adde supra ad c. XXVIII. 12. notata. o) Aphel ex פס ascendit, etiam Chaldæis in usu: Syrus quoque h. l. אפחל ascendere te faciam. p) presse sequitur Ebræas voces אפחל, quas Syrus & Arabs posthabent: Onkelos אפחל, per Inf. Aphel reddidit. Versio Latina Samaritico textui apposita exponit: etiam aduersus eam: castigatio substrata habet, etiam conscende. Neutrum placet. Prius עפחל requireret: posterius P2A pro P2A. Est enim Defectiuum verbum, quod Imp. & Fut. a פס format, vt p. 19. notauimus. v.g. Gen. XXXV. 1. P2A ascende, XLIV. 17. 2P2A ascendite. q) y2m9A ·y2m Pl. peregrinationes, etiam Exod. VI. 4. ab 9A ·y2m peregrinatus est, quod est a 9Am (pro כרד) habitauit. r) Chald. אפחל & אפחל annus. s) A ∇9m parum, modicum, vt אפחל Chaldæum. Pro A etiam 9 reperitur Gen. XXIV. 17. XXX. 15. dies

D

dies annorum vitæ meæ : & non attigerunt dies annorum vitæ patrum meorum in diebus peregrinationum illorum.

אֵל ז': מִמֶּנּוּ. מִיָּמֵינוּ. מִיָּמֵינוּ. יָדָעוּ
מִמֶּנּוּ. מִיָּמֵינוּ. מִיָּמֵינוּ. אִמֶּנּוּ. יָדָעוּ
מִיָּמֵינוּ
יָמֵינוּ. מִיָּמֵינוּ
=: יָמֵינוּ. מִיָּמֵינוּ

Genes. XLVIII. 15. 16.

*Et benedixit Jacob Josepho; & dixit: Deus, coram quo ambulauerunt patres mei, Abraham & Isaac: Deus, qui pavit me a domo ad usque diem hunc: * Rex, qui liberauit me ab omni malo, benedicet pueris hisce, & vocabitur in illis nomen meum, & nomen patrum meorum, Abrahami & Isaaci; & dilatabuntur in multum in medio terræ.

אֵל ז': מִמֶּנּוּ. מִיָּמֵינוּ. מִיָּמֵינוּ. יָדָעוּ
מִמֶּנּוּ. מִיָּמֵינוּ. מִיָּמֵינוּ. אִמֶּנּוּ. יָדָעוּ
: P H מִמֶּנּוּ. מִיָּמֵינוּ. מִיָּמֵינוּ. יָדָעוּ
מִמֶּנּוּ. מִיָּמֵינוּ. מִיָּמֵינוּ. יָדָעוּ
: J T מִמֶּנּוּ. מִיָּמֵינוּ. מִיָּמֵינוּ. יָדָעוּ
: Q Y מִמֶּנּוּ. מִיָּמֵינוּ. מִיָּמֵינוּ. יָדָעוּ *
מִמֶּנּוּ. מִיָּמֵינוּ. מִיָּמֵינוּ. מִיָּמֵינוּ. יָדָעוּ
מִמֶּנּוּ. מִיָּמֵינוּ. מִיָּמֵינוּ. מִיָּמֵינוּ. יָדָעוּ
מִמֶּנּוּ. מִיָּמֵינוּ. מִיָּמֵינוּ. מִיָּמֵינוּ. יָדָעוּ
=: מִמֶּנּוּ. מִיָּמֵינוּ

1) vide supra ad c. XXVIII. 12: n) ex domo, intellige, natali, vt etiam in Op. Angli Castigationibus exponitur. x) Sic omnes libri Samaritici: etiam Codex Ebraeo-Samaritanus ז'אֵל ז' יָדָעוּ Rex redemptor. Posses suspicari, Samaritas ad illam notionem רֶגֶל יָדָעוּ, quam Ludi de Dieu Animadu: in V. T. p. 70. ex Æthiopum lingua adstruit, vt principem & prefectum significet; respexisse. Ceterum constanter reliqui interpretes Angelum vertunt, LXX. ἄγγελος, Chald. אַנְגֵּל, Syrus اِنجِل, Arabs Erpenii اِنجِل &c. 7) vide dicta ad Genes. VIII. 21. 2) Pronomen interpres hausit ex codice Ebraeo-Samaritico, in quo יָדָעוּ מִיָּמֵינוּ pueris HIS legitur, pro quo in nostro Ebr. est tantummodo הַיְהוּדִים, sine Pronomine, sicut nec Syrus habet, nec Onkelos, nec Jonathan. Graeci tamen παῖδας ταῦτα. a) vide Gen. XXVIII. 14.

Genes.

Genes. XLIX, 10.11.12.

* Non recedet sceptrum de Jehuda, & ductor ab[inter]ordinibus eius, vsquequo veniet Schilo, & ad ipsum ducentur populi. * Ligata est ad vitem ciuitas eius, & ad palmitē filii fortitudinis eius: lauans in vino indumentum suum, & in sanguine vuarum pallium suum. * Rutilantes oculi præ vino, & albi dentes præ lacte.

יֵשׁׁ יְעִימָרֵךְ בְּעֵינָיו מִלְּבָבֵךְ אֶזְ *
יְדֹ: יְמָרָה יְדִד. לְמַעַן שֶׁיִּשְׁמָר *
יֵשׁ מֵזֶה יְזִמּוּ מְלִמְמֵךְ אֶזְי *
מֵרִמְמֵךְ * : לְמַעַן שֶׁיִּשְׁמָר *
יְפּ מֵרַגְלֶיךָ יִשְׁמָר * יִשְׁמָר *
יְשׁוּבָה יְמָרָה: יְפָרְזָרֵךְ מֵכַף *
יְמָרָה *
יְמָרָה יְמָרָה * יְפָרְזָרֵךְ *
יְמָרָה יְמָרָה * יְפָרְזָרֵךְ *
יְמָרָה יְמָרָה * יְפָרְזָרֵךְ *
יְמָרָה יְמָרָה * יְפָרְזָרֵךְ *

b) vide supra Genes. XXXV. 2. c) שֶׁיִּשְׁמָר *duxit*. Sic. Gen. XXIV. 27. pro יְמָרָה *est*, מֵיִשְׁמָרָה *duxit me*. d) Hoc habet interpres ex Ebræo-Samaritano, qui, vna litera י in ש mutata, pro יְמָרָה *pedes eius*, exhibet יְמָרָה *vexilla eius*. e) viderur seruassee interpres Ebræam vocem, vt solet, in dubiis. Inde מ in fine contra consuetudinem. Quod vero aliud מ interpoluit, ex eo est, quia Codex Ebræo-Samaritanus, contra nostrorum fidem, י superaddit, quasi in Pâhul Passiuo, nempe pro יְמָרָה habet יְמָרָה *ligatus*. f) יְמָרָה (pro quo in Ebræo-Samar. est יְמָרָה, cum י, pro rariori י) exponi potest *pullus eius, & urbs eius*. Prius statuerunt LXX. πόλον αὐτῆ &

Syrus, מֵיִשְׁמָרָה *pullum suum*, & Arabs, مِسْمَارِي, quod idem sonat: posterius cum Samaritano respexit Onkelos vertens מֵיִשְׁמָרָה *ciuitas eius*. g) יְפָרְזָרֵךְ *palmes*, forsan ex יְפָרְזָרֵךְ Ebr. truncatum. h) Ebræo-Sami. pro יְפָרְזָרֵךְ *asina sua*, habet addito Iod יְפָרְזָרֵךְ *roboris sui*, quia יְפָרְזָרֵךְ *robur & robustus est*. Vade intelligis, per quid interpres ad R. פָּרְזָרֵךְ delapsus sit, ex qua est פָּרְזָרֵךְ *robustus*, יְפָרְזָרֵךְ & יְפָרְזָרֵךְ *fortitudo, robur*. i) Op. Angl. מֵיִשְׁמָרָה *volens*, sine dubio mendose. k) יְפָרְזָרֵךְ pro Ch. Syr. יְמָרָה *vinum*. l) aliam formam eiusdem originis supra p. 20. declarauimus. m) quasi *vinofi*, aut instat vini rubeos. n) יְפָרְזָרֵךְ *albus*, pro Ch. יְמָרָה. Syr. יְמָרָה *albus*. o) Chald. יְמָרָה *pinguedo*, Sam. etiam *lac*, hoc loco & Genes. XIX. 2.

*In liberatione tua expecta-
tio mea, Domine.

מִן אֲנִי וְאַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
לְקַדְּשׁנוּ וְלִשְׁמַחַתנוּ

Exod. III. I. ad 6.

* Et Moses fuit pascens gre-
gem Jethro soceri sui, sacerdo-
tis Midian, & duxit gregem
post desertum, & venit ad
montem Dei, ad Horeb. * Et
visus est ei Angelus Domini in
flamma ignis, ex medio rubi:
& vidit, & ecce rubus ardens
igne, & rubus non [ille] con-
sumtus est. * Et dixit Moses:
diuertam nunc, & videbo vi-
sionem magnam hanc, cur
non combustus sit rubus. * Et
vidit Deus, quod diserterit
ad videndum, & vocavit eum
Deus ex medio rubi, & dixit:
Moses, Moses. Et dixit, Ecce
ego. * Et dixit: ne accedas
subito: exue calceamen-
tum tuum a [super] pede tuo,
quia locus super quo tu

וְיֵשׁוּעָה בְּהַר הָעֹרֵב
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
מִן הַבֹּשֶׂת וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר

p) וְיֵשׁוּעָה liberavit. Sam. וְיֵשׁוּעָה idem. inde אֲנִי וְאַתָּה & יְיָ אֱלֹהֵינוּ liberatio.
q) Ch. וְיֵשׁוּעָה expectavit. r) Ch. וְיֵשׁוּעָה, & sine נ, וְיֵשׁוּעָה (vt mox Sam.) oves,
greges, וְיֵשׁוּעָה Ebr. s) וְיֵשׁוּעָה duxit, adduxit. t) וְיֵשׁוּעָה Ebr. וְיֵשׁוּעָה, permutatis
gutturalibus. u) quasi ab in medio, sicut וְיֵשׁוּעָה ab inter. x) וְיֵשׁוּעָה
Sam. vertunt וְיֵשׁוּעָה, id est, pone, apta: Plur. וְיֵשׁוּעָה supra Gen. XLV.
4. itidem pro וְיֵשׁוּעָה est. y) quasi ex quo? z) וְיֵשׁוּעָה & combustus
est. Targum Hier. & Ionath. Exod. IX. 9. pustular vocat וְיֵשׁוּעָה,
tanquam ardentia tumores. a) וְיֵשׁוּעָה rapuit. Adverb. iisdem literis,
rapim, subito. b) וְיֵשׁוּעָה calceavit, Act. XII. 8. inde וְיֵשׁוּעָה & וְיֵשׁוּעָה
calceus, sicut hoc ipso loco Syrus vertit וְיֵשׁוּעָה calceostuos.

Has,

has, locus sanctitatis ille.
* Et dixit: Ego Deus patrum
tuorum, Deus Abrahami, &
Deus Isaaci, & Deus Iacobi.
Et texit Moses faciem suam,
quia timebat adspicere ad
Deum.

אֲדָוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתָי
וְאֵלֵינוּ אֱלֹהֵי אֲבֹתָי * אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהֵי אֲבֹתָי אֱלֹהֵי אֲבֹתָי אֱלֹהֵי אֲבֹתָי
אֱלֹהֵי אֲבֹתָי אֱלֹהֵי אֲבֹתָי אֱלֹהֵי אֲבֹתָי
אֱלֹהֵי אֲבֹתָי אֱלֹהֵי אֲבֹתָי אֱלֹהֵי אֲבֹתָי
אֱלֹהֵי אֲבֹתָי אֱלֹהֵי אֲבֹתָי אֱלֹהֵי אֲבֹתָי
אֱלֹהֵי אֲבֹתָי אֱלֹהֵי אֲבֹתָי אֱלֹהֵי אֲבֹתָי

Comma 13.14.

* Et dicent mihi; quod no-
men Eius? quid dicam illis?
* Et dixit Deus Mosi: Ehjeh
ascher Ehjeh. Et dixit: sic di-
ces filiis Israel; Ehjeh misit me
ad vos.

אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ

Exod. IV. 24.25.26.

* Et fuit in itinere in diuerso-
rio, & occurrit ei Dominus, &
quæ sicut ad prehendendum eum.
* Et accepit Zipora silicem, &

אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ

c) Libri habent אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ. Castello auctore אֱלֹהֵינוּ in אֱלֹהֵינוּ conuertimus,
quia אֱלֹהֵינוּ sonat adspexit, intuitus est: a אֱלֹהֵינוּ Ch. intellexit.
d) Hæc verba, ut proprium Dei nomen, non vertit interpres noster:
nec Syrus, qui habet אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ. & mox אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ mi-
sit me ad vos. e) ipsum Syrum אֱלֹהֵינוּ iter, via, vide supra Gen.
XXXV. 3. f) אֱלֹהֵינוּ Ch. pernoctare, est אֱלֹהֵינוּ diuersorium,
Syrus אֱלֹהֵינוּ, transpositis literis. g) forma אֱלֹהֵינוּ in hoc ipso verbo
אֱלֹהֵינוּ, est etiam Deut. XIII. 10. h) Anglor. castigatio Verf. Latinæ
habet fortiter urgere, nec aliud exemplum Castellus dedit, quam
Exod. V. 13. vbi est pro אֱלֹהֵינוּ premere, urgere. i) אֱלֹהֵינוּ lapis politus
& splendidus. k) אֱלֹהֵינוּ (Pael אֱלֹהֵינוּ) fœdus percussit Exod. XXII.
32, hoc loco, feriendo abscidit, ut אֱלֹהֵינוּ Accusatiui nota sit, sicut Gen.
XXXVI. 24. vbi alius codex אֱלֹהֵינוּ, indubitatum signum Accusatiui,
substituit.

abscidit præputium filii sui, & retigit pedes eius, & dixit, quia sponsus ex sanguinibus tu es mihi. * Et destitit ab illa: tunc dixit: sponsus ex sanguinibus, propter circumcisionem.

אג ארר. אאאא. זאאא. אאאא
אז אאאא. אאאא. אאאא
אז. אאא. אאאא. אאאא
אאאא. אאאא. אאאא
אאאא. אאאא. אאאא

Exod. XII. I. ad 14.

* Et dixit Dominus ad Moſen & ad Aaronem in terra Ægypti, dicendo: * Menſis hic vobis caput menſium; primus iſte vobis ſit in menſibus anni. * Loquimini nunc cum omni eccleſia filiorum Iſrael dicendo: in decimo die menſis huius, [&] accipient ſibi quiſque ouem ad domum patrum, ouem ad domum. * Et ſi defecerit domus, vt non ſit (preſſe) ab oue (oui

אא אא. אא אא. אא אא
אא אא. אא אא. אא אא
אא אא. אא אא. אא אא
אא אא. אא אא. אא אא
אא אא. אא אא. אא אא
אא אא. אא אא. אא אא
אא אא. אא אא. אא אא
אא אא. אא אא. אא אא
אא אא. אא אא. אא אא
אא אא. אא אא. אא אא

1) אאא Ebr. & Sam. ceſſare. Hinc אאא res abolenda & abominanda, deinde præputium. m) אא sacer, Sam. eſt quoque ſponſus, gener. & pro אא Gen. XIX. 12. ponitur. etiam alia forma אאאא vtrumque ſignificat, h. l. ſponſum, c. XVII. 1. ſocerum. n) אאא Ebr. o) א quidem vtriuſque ſexus Pronomen eſt: pato tamen ad ſequiorem hic pertinere, quia pro Ebr. noſtro אאא ab illo, Codex Ebræo-Sam. habet אאאא ab illa. p) אאאא, etiam c. XV. 1. Conuenit cum אאא. q) אאאא circumciſo, אאא circumcidit, Ebr. ſecuit. r) אאא Chald. annus. s) אאא ouis, a אא immolauit, vnde Syri etiam אאא ouem vocant Act. VIII. 32. t) אאא, Rabb. אאא minuit, ex more א & א permutatis. Elias tribuit אאא nationem deſectus.

ſuſſ-

transibo super vos, & non erit
 in vobis plaga in lesionem in
 interficere me (cum interfi-
 ciam) in terra Egypti. * Et
 erit dies hic vobis in memoria-
 le, & celebrabitis hoc festum
 Domino in generationes ve-
 stras: decreto seculi celebra-
 bitis illud.

ⲛⲥ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ
 ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ
 ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ
 ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ
 ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ
 ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ
 ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ

Camma 40.

Et habitatio filiorum Israel
 & patrum eorum, qua habita-
 runt in terra Canaan [et] in ter-
 ra Egypti, fuit triginta anno-
 rum, & quadringentorum an-
 norum.

ⲛⲥ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ
 ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ
 ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ
 ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ
 ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ

n) ⲛⲥ ⲛⲓⲛⲟⲩ *plaga*, Ebr: ⲡⲓⲛⲟⲩ *percussit*. x) ⲛⲥ ⲛⲓⲛⲟⲩ Ch, Syr. *lesio*. inde
lesionem malunt Angli, quam *perditionem* Paris. γ) ⲛⲥ ⲛⲓⲛⲟⲩ Ebr.
 ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ *decretum*. Chald.
 & Rabb. ⲡⲓⲛⲟⲩ idem. a) libri habent ⲡⲓⲛⲟⲩ, sed in repetitione,
 comm. 17. est ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ. Nec aliud suadet Ebræo-Sam.
 qui etiam comm. 14. habet ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ *statno seculi*, *lex aeterna*.
 b) verba, *Et patrum eorum*, item, *in terra Canaan et*, Ebr. Chald. Syr.
 Arab. ignorant, at Ebræo-Sam. ita: ⲛⲥ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ
 ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ
 ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ
 comm. 17. *commemoratio filiorum Israel et patrum eorum, quam habitaverunt in ter-*
ra Canaan et in terra Egypti, triginta annorum fuit. Et quadringen-
torum annorum. LXX. quoque habent ⲛⲥ ⲛⲓⲛⲟⲩ *Xavaav*, quibus
 verbis libri quidam addunt, ⲛⲥ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ ⲛⲓⲛⲟⲩ. Hanc Sathar. &
 Græc. lectionem Lud. Cappellus Crit. S. lib. III. c. 20. IV. 10. & 17.
 præfert scripturæ nostrorum codicum propter chronologiæ expedi-
 tas rationes, cui respondit Buxtorfius Anticrit. P. II. c. 7. c) Angli
 spacium aliquod punctis supplerunt: nihil autem abesse video,
 quam præfixum. d) ⲛⲥ ⲛⲓⲛⲟⲩ *centum*, tam pro simplici
 Gen. VI. 3. XI. 10. &c. quam multiplicato ⲛⲥ ⲛⲓⲛⲟⲩ, Gen. V. 7. 8. 10. &c.
 E Exod.

Exodi XVI. 14. 15.

* Et ascendit stratum rosis, & ecce super faciem deserti minutum splendens, minutum sicut favilla super terram. * Et viderunt filii Israel, & dixerunt quisque ad fratrem suum, quid hoc? quia non sciuerunt, quid hoc esset. Et dixit Moses eis: Hic panis est, quem dedit Dominus vobis ad edendum.

·אֵי יֵ·אֵלֶּוּ·אֶגְזִי·אֶרְזִי·
·פִּי פִי·אֶגְזִי·אֶרְזִי·
·אֵי יֵ·אֵלֶּוּ·אֶגְזִי·אֶרְזִי·
·אֵי יֵ·אֵלֶּוּ·אֶגְזִי·אֶרְזִי·
·אֵי יֵ·אֵלֶּוּ·אֶגְזִי·אֶרְזִי·
·אֵי יֵ·אֵלֶּוּ·אֶגְזִי·אֶרְזִי·
·אֵי יֵ·אֵלֶּוּ·אֶגְזִי·אֶרְזִי·
·אֵי יֵ·אֵלֶּוּ·אֶגְזִי·אֶרְזִי·
·אֵי יֵ·אֵלֶּוּ·אֶגְזִי·אֶרְזִי·
·אֵי יֵ·אֵלֶּוּ·אֶגְזִי·אֶרְזִי·

Exod. XX. 1. ad 17.

* Et locutus est Deus omnia verba hæc, dicendo: * Ego Dominus Deus tuus, qui egredi-feci te ex terra Ægypti, ex domo servorum. * Non erit tibi dji alieni (vllus deorum) coram me. * Non facies tibi sculptile, & (aut) vllam similitudinē eorum, quæ in cælo superne, aut quæ in terra infra, aut quæ in aquis subter terram. * Non incuruabis-te illis,

·אֵי יֵ·אֵלֶּוּ·אֶגְזִי·אֶרְזִי·
·אֵי יֵ·אֵלֶּוּ·אֶגְזִי·אֶרְזִי·
·אֵי יֵ·אֵלֶּוּ·אֶגְזִי·אֶרְזִי·
·אֵי יֵ·אֵלֶּוּ·אֶגְזִי·אֶרְזִי·
·אֵי יֵ·אֵלֶּוּ·אֶגְזִי·אֶרְזִי·
·אֵי יֵ·אֵלֶּוּ·אֶגְזִי·אֶרְזִי·
·אֵי יֵ·אֵלֶּוּ·אֶגְזִי·אֶרְזִי·
·אֵי יֵ·אֵלֶּוּ·אֶגְזִי·אֶרְזִי·
·אֵי יֵ·אֵלֶּוּ·אֶגְזִי·אֶרְזִי·
·אֵי יֵ·אֵלֶּוּ·אֶגְזִי·אֶרְזִי·

p) retinet interpres, quod in Ebræo est. q) PPT minuere. r) Chald. *אֵי יֵ*, & geminata litera *אֵי יֵ*, splendens, scintillans. s) *אֵי יֵ* Exod. IX. 8. 10. pro favilla & cinere positum. t) *אֵי יֵ* egredi. u) *אֵי יֵ* alius, alter, ex Chald. *אֵי יֵ*, quod per aphæresin dicitur pro *אֵי יֵ* vel *אֵי יֵ* alius. x) apocope, vltata etiam Chaldæis in hac voce. y) *אֵי יֵ* perinde ac Chald. cum servili semper jungitur, & habet *אֵי יֵ* notionem INFRA, vt Elias in Thisbi scripsit. Hinc *אֵי יֵ* inferiores, Gen. VI. 16. z) *אֵי יֵ* Ch. & Syre, etiam *אֵי יֵ* Arab. proclivis reverentia causa.

fecit Dominus caelum & terram, & mare, & omne, quod in illis est; & quieuit in die septimo: idcirco benedixit Dominus diei Sabbati, & sanctificauit illum. * Honora patrem tuum, & matrem tuam: propterea ut prolongent dies tuos super terram, quam Dominus Deus tuus dat tibi. * Non occides. * Non mœchaberis. 15 * Non furaberis. * Non testaberis in socium tuum testimonium mendacii. * Non concupisces domum socii tui, nec concupisces uxorem socii tui, agrum eius, seruum eius & ancillam eius, bovem eius & asinum eius, & omne, quod socii tui est.

• אמת • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית
 • אמת • עֵצְמִית • אמת • עֵצְמִית
 • חֵטְא • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית
 • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית
 • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית
 • אמת • עֵצְמִית • אמת • עֵצְמִית
 • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית
 • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית
 • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית
 • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית
 • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית
 • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית
 • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית
 • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית
 • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית
 • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית • עֵצְמִית

Gen. XIII. 12. XIX. 29. &c. sed etiam alibi pro porta vsurpatur, Gen. XXII. 17. עֵצְמִית • עֵצְמִית Ebr. עֵצְמִית • עֵצְמִית porta inimicorum suorum. Originem habet ex עֵצְמִית, Ebr. urbs, ciuitas. l) חֵטְא Aphel ex חֵטְא quiescere, retinens primæ Coniugationis significationem. m) עֵצְמִית grauem, pretiosum, & per translationem, honorabilem esse: in Pael & Aphel honorare. n) עֵצְמִית Chald. ob, propter, propterea ut, &c. o) עֵצְמִית (media Wau) mœchatus est, adulterauit, Matth. V. 28. XIX. 9. &c. p) Aphel excluto חֵטְא, עֵצְמִית nam חֵטְא Ch. Syr. testari. q) עֵצְמִית loco חֵטְא, quia non solum עֵצְמִית sed etiam עֵצְמִית Sam. est testari. Ceterum apocope nominis, quod hoc loco legitur, Syro-Chaldæis vicitissima est. r) עֵצְמִית ager, vox Act. I. 19. etiam Græcis literis scripta: עֵצְמִית pro חֵטְא et consuetudine. s) עֵצְמִית Ch. Syr. bos, עֵצְמִית Ebr.

* Pericope Exod. XX. inter commata 17. & 18. a Samaritanis posita, ex Deut. XXVII. 2. seqq. XI. 30. *pauca mutatis.*

Textus Hebræo-Samaritanus.

* Et erit, cum induerit te Dominus Deus tuus in terram Canaanitæ, in quam tu veniens ad possidendum eam; & eriges tibi lapides magnos, & oblines illos calce, & scribes super lapides omnia verba legis huius. * Et erit in transeundo vos Iordanem, erigetis lapides illos, de quibus ego præcipio vobis hodie, in monte Garizim; & ædificabis ibi altare Domino Deo tuo, stare lapidum, non eleuabitur super illos ferrum: ex lapidibus integris (*rudibus*) ædificabis altare Domini Dei tui, * Et offeres super illo holocausta Domino Deo tuo, & sacrificabis pacifica (*eucharistica*) & comedes ibi & ixtaberis coram Domino Deo tuo. * Mons iste est trans-Iordanem, post viam versus occasum solis in terra Canaanitæ, habitantis in planitie, & regione Gilgal, iux-

• 32 • 33 • 34 • 35 • 36 • 37 • 38 • 39 • 40 • 41 • 42 • 43 • 44 • 45 • 46 • 47 • 48 • 49 • 50 • 51 • 52 • 53 • 54 • 55 • 56 • 57 • 58 • 59 • 60 • 61 • 62 • 63 • 64 • 65 • 66 • 67 • 68 • 69 • 70 • 71 • 72 • 73 • 74 • 75 • 76 • 77 • 78 • 79 • 80 • 81 • 82 • 83 • 84 • 85 • 86 • 87 • 88 • 89 • 90 • 91 • 92 • 93 • 94 • 95 • 96 • 97 • 98 • 99 • 100 • 101 • 102 • 103 • 104 • 105 • 106 • 107 • 108 • 109 • 110 • 111 • 112 • 113 • 114 • 115 • 116 • 117 • 118 • 119 • 120 • 121 • 122 • 123 • 124 • 125 • 126 • 127 • 128 • 129 • 130 • 131 • 132 • 133 • 134 • 135 • 136 • 137 • 138 • 139 • 140 • 141 • 142 • 143 • 144 • 145 • 146 • 147 • 148 • 149 • 150 • 151 • 152 • 153 • 154 • 155 • 156 • 157 • 158 • 159 • 160 • 161 • 162 • 163 • 164 • 165 • 166 • 167 • 168 • 169 • 170 • 171 • 172 • 173 • 174 • 175 • 176 • 177 • 178 • 179 • 180 • 181 • 182 • 183 • 184 • 185 • 186 • 187 • 188 • 189 • 190 • 191 • 192 • 193 • 194 • 195 • 196 • 197 • 198 • 199 • 200 • 201 • 202 • 203 • 204 • 205 • 206 • 207 • 208 • 209 • 210 • 211 • 212 • 213 • 214 • 215 • 216 • 217 • 218 • 219 • 220 • 221 • 222 • 223 • 224 • 225 • 226 • 227 • 228 • 229 • 230 • 231 • 232 • 233 • 234 • 235 • 236 • 237 • 238 • 239 • 240 • 241 • 242 • 243 • 244 • 245 • 246 • 247 • 248 • 249 • 250 • 251 • 252 • 253 • 254 • 255 • 256 • 257 • 258 • 259 • 260 • 261 • 262 • 263 • 264 • 265 • 266 • 267 • 268 • 269 • 270 • 271 • 272 • 273 • 274 • 275 • 276 • 277 • 278 • 279 • 280 • 281 • 282 • 283 • 284 • 285 • 286 • 287 • 288 • 289 • 290 • 291 • 292 • 293 • 294 • 295 • 296 • 297 • 298 • 299 • 300 • 301 • 302 • 303 • 304 • 305 • 306 • 307 • 308 • 309 • 310 • 311 • 312 • 313 • 314 • 315 • 316 • 317 • 318 • 319 • 320 • 321 • 322 • 323 • 324 • 325 • 326 • 327 • 328 • 329 • 330 • 331 • 332 • 333 • 334 • 335 • 336 • 337 • 338 • 339 • 340 • 341 • 342 • 343 • 344 • 345 • 346 • 347 • 348 • 349 • 350 • 351 • 352 • 353 • 354 • 355 • 356 • 357 • 358 • 359 • 360 • 361 • 362 • 363 • 364 • 365 • 366 • 367 • 368 • 369 • 370 • 371 • 372 • 373 • 374 • 375 • 376 • 377 • 378 • 379 • 380 • 381 • 382 • 383 • 384 • 385 • 386 • 387 • 388 • 389 • 390 • 391 • 392 • 393 • 394 • 395 • 396 • 397 • 398 • 399 • 400 • 401 • 402 • 403 • 404 • 405 • 406 • 407 • 408 • 409 • 410 • 411 • 412 • 413 • 414 • 415 • 416 • 417 • 418 • 419 • 420 • 421 • 422 • 423 • 424 • 425 • 426 • 427 • 428 • 429 • 430 • 431 • 432 • 433 • 434 • 435 • 436 • 437 • 438 • 439 • 440 • 441 • 442 • 443 • 444 • 445 • 446 • 447 • 448 • 449 • 450 • 451 • 452 • 453 • 454 • 455 • 456 • 457 • 458 • 459 • 460 • 461 • 462 • 463 • 464 • 465 • 466 • 467 • 468 • 469 • 470 • 471 • 472 • 473 • 474 • 475 • 476 • 477 • 478 • 479 • 480 • 481 • 482 • 483 • 484 • 485 • 486 • 487 • 488 • 489 • 490 • 491 • 492 • 493 • 494 • 495 • 496 • 497 • 498 • 499 • 500 • 501 • 502 • 503 • 504 • 505 • 506 • 507 • 508 • 509 • 510 • 511 • 512 • 513 • 514 • 515 • 516 • 517 • 518 • 519 • 520 • 521 • 522 • 523 • 524 • 525 • 526 • 527 • 528 • 529 • 530 • 531 • 532 • 533 • 534 • 535 • 536 • 537 • 538 • 539 • 540 • 541 • 542 • 543 • 544 • 545 • 546 • 547 • 548 • 549 • 550 • 551 • 552 • 553 • 554 • 555 • 556 • 557 • 558 • 559 • 560 • 561 • 562 • 563 • 564 • 565 • 566 • 567 • 568 • 569 • 570 • 571 • 572 • 573 • 574 • 575 • 576 • 577 • 578 • 579 • 580 • 581 • 582 • 583 • 584 • 585 • 586 • 587 • 588 • 589 • 590 • 591 • 592 • 593 • 594 • 595 • 596 • 597 • 598 • 599 • 600 • 601 • 602 • 603 • 604 • 605 • 606 • 607 • 608 • 609 • 610 • 611 • 612 • 613 • 614 • 615 • 616 • 617 • 618 • 619 • 620 • 621 • 622 • 623 • 624 • 625 • 626 • 627 • 628 • 629 • 630 • 631 • 632 • 633 • 634 • 635 • 636 • 637 • 638 • 639 • 640 • 641 • 642 • 643 • 644 • 645 • 646 • 647 • 648 • 649 • 650 • 651 • 652 • 653 • 654 • 655 • 656 • 657 • 658 • 659 • 660 • 661 • 662 • 663 • 664 • 665 • 666 • 667 • 668 • 669 • 670 • 671 • 672 • 673 • 674 • 675 • 676 • 677 • 678 • 679 • 680 • 681 • 682 • 683 • 684 • 685 • 686 • 687 • 688 • 689 • 690 • 691 • 692 • 693 • 694 • 695 • 696 • 697 • 698 • 699 • 700 • 701 • 702 • 703 • 704 • 705 • 706 • 707 • 708 • 709 • 710 • 711 • 712 • 713 • 714 • 715 • 716 • 717 • 718 • 719 • 720 • 721 • 722 • 723 • 724 • 725 • 726 • 727 • 728 • 729 • 730 • 731 • 732 • 733 • 734 • 735 • 736 • 737 • 738 • 739 • 740 • 741 • 742 • 743 • 744 • 745 • 746 • 747 • 748 • 749 • 750 • 751 • 752 • 753 • 754 • 755 • 756 • 757 • 758 • 759 • 760 • 761 • 762 • 763 • 764 • 765 • 766 • 767 • 768 • 769 • 770 • 771 • 772 • 773 • 774 • 775 • 776 • 777 • 778 • 779 • 780 • 781 • 782 • 783 • 784 • 785 • 786 • 787 • 788 • 789 • 790 • 791 • 792 • 793 • 794 • 795 • 796 • 797 • 798 • 799 • 800 • 801 • 802 • 803 • 804 • 805 • 806 • 807 • 808 • 809 • 810 • 811 • 812 • 813 • 814 • 815 • 816 • 817 • 818 • 819 • 820 • 821 • 822 • 823 • 824 • 825 • 826 • 827 • 828 • 829 • 830 • 831 • 832 • 833 • 834 • 835 • 836 • 837 • 838 • 839 • 840 • 841 • 842 • 843 • 844 • 845 • 846 • 847 • 848 • 849 • 850 • 851 • 852 • 853 • 854 • 855 • 856 • 857 • 858 • 859 • 860 • 861 • 862 • 863 • 864 • 865 • 866 • 867 • 868 • 869 • 870 • 871 • 872 • 873 • 874 • 875 • 876 • 877 • 878 • 879 • 880 • 881 • 882 • 883 • 884 • 885 • 886 • 887 • 888 • 889 • 890 • 891 • 892 • 893 • 894 • 895 • 896 • 897 • 898 • 899 • 900 • 901 • 902 • 903 • 904 • 905 • 906 • 907 • 908 • 909 • 910 • 911 • 912 • 913 • 914 • 915 • 916 • 917 • 918 • 919 • 920 • 921 • 922 • 923 • 924 • 925 • 926 • 927 • 928 • 929 • 930 • 931 • 932 • 933 • 934 • 935 • 936 • 937 • 938 • 939 • 940 • 941 • 942 • 943 • 944 • 945 • 946 • 947 • 948 • 949 • 950 • 951 • 952 • 953 • 954 • 955 • 956 • 957 • 958 • 959 • 960 • 961 • 962 • 963 • 964 • 965 • 966 • 967 • 968 • 969 • 970 • 971 • 972 • 973 • 974 • 975 • 976 • 977 • 978 • 979 • 980 • 981 • 982 • 983 • 984 • 985 • 986 • 987 • 988 • 989 • 990 • 991 • 992 • 993 • 994 • 995 • 996 • 997 • 998 • 999 • 1000

1) Hinc causam vides, cur pericopen hanc insuerint Samaritæ ex Deut. XXVII. Ibi comma 4. pro monte *Ebal* substituerant *Garizim*, in quo templum & sacra sua habuerunt, quæ verba identidem inculcare studuerunt, vt auctoritatem suis sacris conciliarent. 2) Hæc ex Deut. XI. 30. desumpta, præter illud de *Sichem*, quod loci no-

ra quercum More, e regione Sichern.

21 213 · 223 · 39909 · 933m3
=: 3333 · 223 · 3993 · 222A · 2m3

¶ Addunt eodem Cap: ad comma 19. pericopen ex Deut. V. 24. 25. 26 27. paucis mutatis; & post comma 21. ex Deut. V. 28. 29. XIII 18. seqq. quæ exscribere nihil attinet, sicut nec Versionem Samaritanam allatas pericopes visum fuit adiungere.

Exod. XX. 24.

* Et in loco, quo memorare feci nomen meum [ibi,] veni ad te, & benedicam tibi.

333 · 399393 · 399393 · 399393 · 399393
=: 399393 · 399393 · 399393 · 399393 · 399393

Exod. XXII. 28.

* Deos non vilipendes, & principi in populo tuo non maledices.

399393 · 222A · 399393 · 399393
=: 399393 · 399393 · 399393 · 399393

Exod. XXXII. 1. 2. 3. 4. 5.

* Et vidit populus, quod moreretur Moses descendere de monte; & congregavit se populus ad Aaronem, & dixerunt ei: Surge, fac nobis deos, qui ibunt ad placitum nostrum,

399 · 399 · 399 · 399 · 399
=: 399 · 399 · 399 · 399 · 399

men addiderunt ideo, quia Sichern ex primis sedibus Synagoga Samaritica fuit. x) ex כר Ebr. y) 399 alias Cum, hoc loco Accusativi nota, quia 399 utrumque notat. Adde Exod. IV. 24. XIV. 20. z) 399 venit. a) 399 Ebr. b) eodem verbo Syrus & Onkelos hoc loco utuntur, 399 ille, hic 399. 399 enim est maledicere. c) 399 (Chald. 399 moratus, cunctatus est. & pro 399 etiam in Anglicano. d) vide supra p. 16. e) Chald. 399 ire, venire. Gen. XXII. 13. 399 & 399 Abrahā, Exod. III. 21. 399 399 399 399 399 quando ibitis, non ibitis vacui, 399 Ebr. f) vide ad Gen. VIII. 21.

quis

quia hic Moses, vir, qui ascen- dere fecit nos ex terra Egy- pti, non scimus, quid fuerit ei.
 * Et dixit illis Aaron: rumpite in aures auri, quae in auribus mulierum vestrarum, filiorum vestrorum & filiarum vestra- rum, & afferte ad me. * Et abruperunt omnis populus in aures auri, quae in auribus suis, & adduxerunt ad Aaro- nem. * Et accepit ex manibus ipsorum, & figuravit illud in instrumento-fusorio, & fecit illud vitulum fusionis: Et di- xerunt: Hi diei tui, Israel, qui ascendere fecerunt te ex ter- ra Aegypti. * Et metuit Aa- ron, & edificavit altare coram illo, & vocavit Aaron & dixit: Festum Domini cras.

וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף
 וְבָרָזָאֵתֵי־אָזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף
 וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף
 וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף
 וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף
 וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף
 וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף
 וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף
 וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף
 וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף

g) וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף. Etiam Syrus hoc loco & Onkelos sequente auri nomine. Ita rem sanctam ac deuotam habuerunt in- aures. h) וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף recessit, amotus est, A bel adduxit, introduxit. i) Angl. וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף que in auribus vestris, mendose. k) ex וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף venit, Aphel. l) וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף Ebr. etiam formare, figurare: Syris Gal III. r. idem; & hoc loco וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף formauit illud. m) וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף im- misit, proiecit, inde וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף forma, instrumentum fusorium, in quod inicitur (infunditur) metallum liquefactum. Conuenit cum וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף bene continauit. n) R. וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף saepe explicata. o) Ebr. וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף vidit, Onk. וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף vidit, LXX. וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף noster remotis vel mutatis punctis legit וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף et timuit, atque ita etiam Syrus eodem, quo noster, verbo וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל־רָצְפוּ־אֹזְנוֹתָם־בְּכֶסֶף et timuit.

Comma

dixisti, faciam, quia inuenisti gratiam in oculis meis, & agnoscam te in nomine. * Et dixit : ostende mihi, quae so, gloriam tuam. * Et dixit : Ego transire faciam omnem bonitatem meam super faciem tuam, & vocabo in nomine Domini coram te, & propitiabor, cui propitiabor, & miserebor, cuius miserebor. * 20 Et dixit : Non poteris videre faciem meam, quia non videbit me homo, & uiuet. * Et dixit Dominus : Ecce locus est mecum, & constituēris super petram. * Et erit cum transibit. (*in transire*) gloria me, [&] ponam te in foramine petrae, & quiescere faciam manum meam super te, ad usque transire me (*transiero.*) * Et remouebo ma-

אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ
 אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ
 אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ
 אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ
 אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ
 אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ
 אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ
 אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ
 אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ
 אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ
 אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ
 אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ
 אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ
 אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ
 אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ

a) Sam. אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ, Gen. IV. 14. (ex Syro אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ) & frequen-
 tius אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ Gen. XXX. 27. XXXIII. 10. XLVII. 29. b) אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ
 gratia. in locis iam dictis pro אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ cum אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ coniungitur.
 c) אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ misertus est, Chald. אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ dimisit ex gratia & clementia.
 d) אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ (Aphel ex אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ, quod per metathesin pro אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ vi-
 uificauit, & Ethp. אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ vixit. e) אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ rupes, petra, a ro-
 bore & firmitudine dicta. אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ robustum esse. f) אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ posuit.
 g) אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ idem quod Chald. אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ foramen, ex Peil אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ
 offossus, quod Matth. XXVII. 60. habetur. h) אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ Chald. quiescit,
 in Pacl & Aphel quiescentem reddidit. i) אֲנִי עָשָׂה לְךָ אֶת־כָּל־הַטּוֹבוֹתֵינוּ recessit, supra saepius
 notatum.

ANNO

EXCERPTA

Levit. XI. 45.

* Ego Dominus Deus vester, ascendere-faciens vos ex terra Egypti, vt sim (ad esse) vobis in Deum, & sitis sancti, quia sanctus Ego.

ⲡⲏⲛⲟⲩ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ
ⲙⲏ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ
ⲙⲏ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ
ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ
ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ

Levit. XVII. 20. 21. 22.

* Et finiet Aaron expiare san-
ctuarium, & tabernaculum
conuentus, & altare: & appro-
pinquare- faciet hircū viuen-
tem. * Et fulciet Aaron ambas
manus suas super caput hirci
viventis, & confitebitur super
ipsum omnia debita (pecca-
ta) filiorum Israel, & omnes
præuaticationes eorum, se-
cundum omne peccatum eo-
rum: & dabit illa super caput
hirci, & emittetur ille per ma-
num viri parati in deserto:
* Et portabit hircus super se
omnia peccata eorum in ter-
ram ad separationem: & di-
mittet hircum in deserto.

ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ
ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ
ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ
ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ
ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ
ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ
ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ
ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ
ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ
ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ
ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ
ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ

n) Ebraeus noster hanc vocem non habet, neque Onkelos, neque Graeci: at Ebraeo-Sam. addidit *ⲙⲏⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ*, & Syrus *ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ Deus vester.* x) perperam scriptum & editum fuit *ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ* pro *ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ*, quod etiam Morinus notauit. y) *ⲙⲏⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ* finiuit, absoluit, Chald. *numerauit.* z) Chald. *ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ* hircus, *ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ* Syre. a) vide supra p. 7. ad Gen. VIII. 21. b) retinuit interpres vocem Ebraeam, vt nec Tempus, nec Coniunctionis vim conuersiuam immutauit. c) *ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ*, vt saepe dictum: d) *ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ* Ebt. *preparauit.* e) vox Ebraej rextus, qui interpres *ⲛⲉⲛⲟⲩⲛⲁⲓ* praefixit de suo.

Levit. XIX. 1. 2. 3. 4.

* Et locutus est Dominus cum Mose, dicendo: * Loquere cum omni congregatione filiorum Israel, & dices illis: sancti eritis, quia sanctus ego Dominus Deus vester: * Unusquisque matrem suam & patrem suum timebitis: & sabbata mea servabitis: Ego Dominus Deus vester. * Non respicietis ad idola, & deos fusionis (fufiles) non facietis vobis: Ego Dominus Deus vester.

¶ Et locutus est Dominus cum Mose, dicendo: * Loquere cum omni congregatione filiorum Israel, & dices illis: sancti eritis, quia sanctus ego Dominus Deus vester: * Unusquisque matrem suam & patrem suum timebitis: & sabbata mea servabitis: Ego Dominus Deus vester. * Non respicietis ad idola, & deos fusionis (fufiles) non facietis vobis: Ego Dominus Deus vester.

Commata 9. 10. 11. 12.

* Et in metere vos (cum mesueritis) messem terræ vestræ, non consummabis angulum agri tui metendo, & spicilegium messis tuæ non colliges: * Er vineam tuam non racemabis, & granum vineæ tuæ non colliges: pauperi & peregrino relinques illa, Ego Dominus Deus tuus. * Non furabimini, non mentiemini, neque fraudabitis

¶ Et in metere vos (cum mesueritis) messem terræ vestræ, non consummabis angulum agri tui metendo, & spicilegium messis tuæ non colliges: * Er vineam tuam non racemabis, & granum vineæ tuæ non colliges: pauperi & peregrino relinques illa, Ego Dominus Deus tuus. * Non furabimini, non mentiemini, neque fraudabitis

f) ¶ sabbatum, Pl. מאגמ & מגמ, Ebr. ¶ utroque Numero eliso: g) כול, saepe supra. h) Ebrae vox, terminatio Chaldaea, Syrus hoc loco bene, הולא demones. i) כול, mesuit, inde Nomen חול, quod mox sequitur, & [Gen. VIII. 22.] חול חול messis. k) vid. Levit. XVI. 20. l) vox eadem, quae in Ebraeo. m) חול, ager, vide p. 35. n) Ebr. חול, spicilegium. o) vid. Ebraeum. p) חול, pauper, חול, afflixit. q) Syro-Ch. vide p. 34. r) כול Ebr.

bitis quisque socium suum.
 * Nec iurabitis in nomine meo
 in falsum, & [non] profanabis
 nomen Dei tui: Ego Dominus.

אז * : אָרָאָה · אָרָאָה
 אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה
 אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה
 =: אָרָאָה

Comma 18.

* Non ulcisceris, nec obser-
 vabis filios populi tui: & dili-
 ges socium tuum sicut te: Ego
 Dominus.

אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה
 אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה
 =: אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה

Comma 32.33.34

* Coram canitie surges, &
 honorabis faciem senis, & ti-
 mebis a Deo tuo; Ego Domi-
 nus. * Et si peregrinabitur
 vobiscum peregrinus, in terra
 vestra, non defraudabitis eum.
 * Sicut indigena ex vobis, erit
 vobis peregrinus, qui peregri-
 nus vobiscu[m] est: & diliges eum
 sicut te, quia peregrini sui-

אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה
 אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה
 אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה
 אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה
 אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה
 אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה
 אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה
 אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה אָרָאָה

3) אָרָאָה comm. 32. *stabis, surges; hic ulcisceris*, quia Ebr. est אָרָאָה, pro quo Ebraeo-Sam. habet אָרָאָה, & expresso. t) ∇ loco ה, sicut comm. 11. cum ה scriptum fuit. n) לֹא sicut. x) סִיבֵּי & סִיבֵּי חַיִּים Chald. *senectus, canities*, סִיבֵּי *senescere*. y) אָרָאָה *senex*, (Syrus *sapiens*) quia cum senibus sapientia. Plur. אָרָאָה *etas senilis*, Gen. XXXVII. 3. z) אָרָאָה *peregrinatus est*, a אָרָאָה vel אָרָאָה *habitavit*. a) Ebr. אָרָאָה, Onkelos אָרָאָה, vt noster: Syrus אָרָאָה *iniuria afficietis eum*. R. Kimchio habet praecipue אָרָאָה *notionem rapiendi alienas spes per modum emtionis aut venditionis. etiam generatim oppressit, circumvenit, populatus est.* b) אָרָאָה & אָרָאָה *indigena*. Onkelos אָרָאָה habet. c) interpres Ebraum אָרָאָה *peregrinans; attri-*
 bitis

ante te. * Et in quiescendo illam, dicetur. Revertere Domine, myriades millium Israel.

אֵלֶּיךָ יָשׁוּבָה מִן־הַיָּדָוָן וְיָשׁוּבָה מִן־הַיָּדָוָן
וְיָשׁוּבָה מִן־הַיָּדָוָן וְיָשׁוּבָה מִן־הַיָּדָוָן

Numer. XII. 1. 2. 3.

* Et locuta est Miriam, & Aaron contra Moſen propter uxorem ſplendidam, quam acceperat, quia uxorem ſplendidam acceperat. * Et dixerunt; num tantum per Moſen locutus eſt Dominus? nonne etiam per nos locutus eſt? & audiuit Dominus. * Et vir eius.... humilis valde præ omnibus hominibus, qui ſuper facie terræ.

וְיָשׁוּבָה מִן־הַיָּדָוָן וְיָשׁוּבָה מִן־הַיָּדָוָן
וְיָשׁוּבָה מִן־הַיָּדָוָן וְיָשׁוּבָה מִן־הַיָּדָוָן
וְיָשׁוּבָה מִן־הַיָּדָוָן וְיָשׁוּבָה מִן־הַיָּדָוָן
וְיָשׁוּבָה מִן־הַיָּדָוָן וְיָשׁוּבָה מִן־הַיָּדָוָן

Numer. XIX. 1. 2. 3. 4. 5.

* Et locutus eſt Dominus cum Moſe & cum Aarone, dicendo:

וְיָשׁוּבָה מִן־הַיָּדָוָן וְיָשׁוּבָה מִן־הַיָּדָוָן
וְיָשׁוּבָה מִן־הַיָּדָוָן וְיָשׁוּבָה מִן־הַיָּדָוָן

m) Castello Infin. eſt & ita vertitur, in quiescenda illa, R. אֵלֶּיךָ, ſicut apud Ebr. n) ∇ pro ה, ex more. o) etiam Ebr. ſine Præpoſitione, Syrus אֵלֶּיךָ Arabs اِلَيْكَ interponunt. p) Ebr. על אדון על ſuper occaſiones. Tria Targumin על עיני על ſuper cauſſa, negotio: Syrus אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ, quod idem eſt. q) Morinus exponit illuſtris & ſplendida: Caſtellus pulcra, cui videtur pertinere ad R. יָשׁוּבָה pulcrum eſſe, cum א pleonaſtico. Alius liber habet אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ recta, decora. Cum priore facit Onkelos, cujus eſt אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ pulcra. Syrus autem אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ, & ceteri Targum ſtz אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ Aethiopiffa, vt in Ebr. & apud LXX. eſt. r) א Relatiua Eius vertitur in Animadv. Verſ. Lat. Angl. Ceterum deſt Moſis nomen in Verſione, non autem in Textu Ebræo-Sam. s) אֵלֶּיךָ contracte pro אֵלֶּיךָ, a אֵלֶּיךָ humilis fuit, & humilem facit, vnde Niphal אֵלֶּיךָ depreſſus eſt, Ebræis reliquum.

* Hoc

* Hoc decretum legis, quam præcepit Dominus dicendo: Loquere cum filiis Israel, & accipient (*adducent*) ad te vaccam rufam, integram, in qua non est vitium, & super quam non ascendit iugum. * Et dabitis illam ad Eleasarem sacerdotem, & educet illam procul extra castra: & mactabit *mactans* illam coram ipso. * Et sumet Eleasar sacerdos de sanguine eius in digito suo, & adspersit contra faciem tentorii conuentus de sanguine septem vicibus. * Et comburet vaccam in oculis illius, pellem eius, & carnem eius, & sanguinem eius super fimo eius comburet.

• 9P 29 • 3A 2 9 2 A • A 9 M 9 Y A •
 • M 9 9 • 2 2 • 2 2 • 2 2 • 3 2 3 M
 • 3 9 2 • 2 9 2 M • 2 A 9 M
 • 3 9 • A M 2 9 • 3 2 2 • 3 P 2 2 •
 • 9 M 2 9 • 3 M 2 9 • P 2 2 • A 2 9 2 • 2 2 2
 • 9 9 2 2 • 9 M 2 • 3 A M • 2 2 2 A A 2 •
 • 9 9 2 2 2 2 • 3 A M • P 2 2 2 • 3 2 2 2
 • 3 A • M • 2 2 2 M 2 • 3 A M 9 2 2 2
 • 9 9 2 2 • 9 2 2 • * : 2 2 2 2 2 2
 • 3 2 2 2 2 2 • 3 2 2 2 • 3 2 2 2
 • 2 2 2 • 2 2 2 • 2 2 2 2 • M 2 2 2 2 •
 • 2 2 • 2 2 2 2 • 2 2 • 2 2 2 2
 • A M • 2 2 2 2 • * : 2 2 2 2 2 2 • 3 A 9 2
 • 2 2 • 2 2 2 2 • A M 2 • 3 2 2 2 • A M 2
 = : 2 2 2 2 • f • 3 2 2 2

e) vide supra pag. 31. u) pro Ebr. תורר, Sam. etiam alia forma dicunt 3A 2 9 2 A, & 3A 2 A 9 2 A, x) Syrus ܐܠܘܥܘܬܐ, Onk. ܐܠܘܥܘܬܐ, nam ܐܠܘܥܘܬܐ *rubuit*, ܐܠܘܥܘܬܐ *rufus*. y) יגון *jugum aratorium*. Etiam יגון Onkelos. z) abundantia Præfixorum cum Syro ܘܫܘܐ *procul, ultra*. noster commate 9. & passim alibi 9 2 2 2, sine ܘܫܘܐ, ex ܦܪ vel ܦܪܐ *foris*. a) מ 2 2 2 *adpersit*, ex Hiphil ܡܘܪ (R. מור) sibilante 2 in 2, vt moris est, commutato. b) 2 2 2 & 2 2 2 *eregione, ex aduerso*. c) ex ܘܫܘܐ, 2 2 2 *tempus*. d) ܠܘܫܐ *pellis, corium*, Matth. III. 4. Ebr. XI. 37. e) 3 2 2 2 *simus*, conuenit Syrum ܠܘܫܐ (per ܬ) quod idem est, etiam hoc loco ab interprete vsurpatum. f) nisi subreptitium A est, Passiui character, (nam Ebraeus & Ebraeo-Sam. ܘܫܘܪܐ, Onk. ܘܫܘܪܐ, Syrus ܘܫܘܪܐ, omnes Actiue, *comburet*) A M, vt ܘܫܘܪܐ Ebraeum, cum Pass. Verbo Nominatiui nota erit.

G

Com.

58* Et dixit Dominus ad Mo-
sen : fac tibi ignitum *serpen-*
sem, & pone illum super signo :
& erit, omnis qui morsus est,
& videbit illum, [&] viuet.
* Et fecit Moses serpentem æ-
ris, & posuit eum super signo.
Et erit, si momorderit serpens
hominem, & adspexerit ad
serpentem æris, [&] viuet.

Ⲑⲓⲏⲓⲛⲟⲓ ⲛⲓⲛⲁⲓ ⲛⲁⲓⲛⲓⲛⲁⲓ
ⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓ
ⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓ
ⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓ
ⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓ
ⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓ
ⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓ
ⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓ
ⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓ
ⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓ
ⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓ

Numer. XXIII. 9. 10.

* Ecce populus solus habita-
bit, & in gentibus non reputa-
bitur. * Quis numeravit pul-
verem Iacobi, & quis numera-
bit quartam partem Israelis?

ⲏⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓ
ⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓ
ⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓ
ⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓ
ⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓ

o) ex Ebr. ⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓ *arsit*, ⲓⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓ *ardens, fumans, ignitus*. Gen. XV. 17. re-
spondet Ebræo ⲓⲛⲁⲓ *fumus*; hic subauditur *serpens*, vt in ⲓⲛⲁⲓ Ebr.
p) ⲏⲓⲛⲁⲓ *signum, vexillum*, a Ch. ⲓⲛⲁⲓ *speculatus est*, quod signa
in oculis feruntur. q) a ⲓⲛⲁⲓ Aphel ⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓ *vixit*, ⲛⲁⲓⲛⲉⲓⲛⲁⲓ
vini. adde dicta p. 7. ad Gen. VIII. 21. r) prior vox est Ebr. ⲓⲛⲁⲓ
serpens, posterior Syro-Ch. ⲓⲛⲁⲓ *as*. s) est Ebr. Piel, ⲓⲛⲁⲓ *po-*
suit, pro quo sapius ⲓⲛⲁⲓ Samaritæ usurpant. t) vide ad Exod.
III. 6. u) potest verti, *ad as serpentum*, vel *ad serpentem arum*, Pl.
x) vide Gen. XXXII. 24. y) scriptum & editum est ⲏⲓⲛⲁⲓ, quod
in Animadv. Lat. Verf. Angl. Op. *eloquetur* expositum est, forsan, vt
ad ⲓⲛⲁⲓ referri debeat. Plane vero assentior Morino, cui legendum
videtur ⲏⲓⲛⲁⲓ, saltem ⲏⲓⲛⲁⲓ *numerabit, enarrabit*. z) A-
nimadv. Angl. *accubitus eius*, quia ⲓⲛⲁⲓ, pro ⲓⲛⲁⲓ, est Syro-Chald.
Sed omnes literæ etiam in Ebr. occurrunt, ⲓⲛⲁⲓ *quarta pars*, Syr.
ⲓⲛⲁⲓ idem, cum Affixo pleonastico: Onkelos ⲓⲛⲁⲓⲛⲁⲓ
ⲓⲛⲁⲓ *una ex quatuor castris* Israelis. Ebræo-Sam. pro ⲓⲛⲁⲓ an-
te ⲓⲛⲁⲓ habet ⲓⲛⲁⲓ Præpositionem hoc modo: ⲓⲛⲁⲓⲛⲁⲓⲛⲁⲓ,
quod in Regiis versum est, & *numerabit sobolem*. Potes etiam ita: &
numerum ex quarta parte.

Moriatur anima mea mortibus horum laudatis, & sit finis meus sicut eius.

מֵמֶת אֲנִי מִלְּמִיתָם כְּמִיתָאֵלֶּיךָ
מֵמֵת אֲנִי מִלְּמִיתָם כְּמִיתָאֵלֶּיךָ
=: מֵמֵת אֲנִי

Comma 21.

* Non adspexit peccatum in Jacob, nec vidit prauaricationem in Israel. Dominus Deus eius cum eo: & strepitus Regis in eo.

וְלֹא אֲדַבְּרָה בְּעֵינַי בְּעֵינַי אֶת יַעֲקֹב
: וְלֹא רָאִיתִי בְּעֵינַי אֶת עֲוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל
: אֲנִי וְיְהוָה אֱלֹהֵינוּ
=: אֲנִי וְיְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲנִי

Numer. XXIV. 15. 16. 17. 18. 19.

* Et sustulit parabolam suam, & dixit: fidelis Bileam, filius ipsius Beor, & fidelis vir obtu-

וְיָטָל בִּילְעָם אֶת הַפָּרָבֹלָה
: וְיָטָל בִּילְעָם אֶת הַפָּרָבֹלָה
: וְיָטָל בִּילְעָם אֶת הַפָּרָבֹלָה
: וְיָטָל בִּילְעָם אֶת הַפָּרָבֹלָה
: וְיָטָל בִּילְעָם אֶת הַפָּרָבֹלָה

a) Interpres Jod in **וְיָטָל** ad præcedentem vocem reiecit. Animadvers. Angl. *mortibus cantantibus*: malo Participium in Præterito, quod Passiuam vim habet, exponi. Error vero solius interpretis est, nam Ebræo-Samar. sicut noster, **וְיָטָל** *morte restorum*. b) ex **עַקְבָּ** calx, extremitas. c) Vers. Lat. Angl. *adspexi*, Ebræo-Sam. **וְיָטָל**, quod Fut. & Præteritum esse potest. Sed quia Ebr. est **וְיָטָל**, & sequens **וְיָטָל** & interpretis **וְיָטָל** *vidit*, III. Personam signat, ad eandem verbum **וְיָטָל** referre placuit, quamuis Onkelos **וְיָטָל**, & Syrus **וְיָטָל** *video*, transtulerant. d) etiam h. l. Castellus exponit *prauaricationem*, alias *vinum & lanam* notat. e) **וְיָטָל**, *sonus*. f) plane, vt Ebræus noster, **וְיָטָל** *tulit parabolam suam*. g) Ebr. **וְיָטָל** *dictum*. **וְיָטָל** autem est *fidus, fidelis*, Num. XII. 7. Deut. XXXII. 4. h) Castello *obturatus, occlusus*, qui confert cum **וְיָטָל** quod in II. Conj. est *obturare, capistrare*, & ita Ebr. **וְיָטָל** Vulgato *obturatus*, ab Ar. Mont. *occlusus* vertitur. AbenEfra bene de voce hac, **וְיָטָל** *non habet fratrem*, seu exemplum eiusdem originis, vnde explicari possit. In his autem dandum aliquid est *vetustis interpretibus*: LXX. **וְיָטָל**, Onkelos pariter *ratus*

S A M A R I T A N A.

51

ratus visione. * Fidelis auditu sermonis Dei, & sciens scientiam Altissimi: visionem campe-
 strem videbit, cadere se faciens
 & discoopertus visionibus
 * Videbo illum, & (sed) non
 iam: laudabo eum, & non pro-
 pinquus est. Iter stellæ ex Ia-
 cob, & surrexit sceptrum ex Is-
 rael, & percussit stultos Moab,
 & altitudinem omnium filiorū
 Seth. * Et erit Edom possessio,
 & erit possessio Esau inimicus e-
 ius: & Israel faciens fortitudinē.

וְיִרְאוּ אֶת-יְהוָה * וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם
 וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם * וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם
 וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם * וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם
 וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם * וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם
 וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם * וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם
 וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם * וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם
 וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם * וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם
 וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם * וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם
 וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם * וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם
 וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם * וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם
 וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם * וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם
 וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם * וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם
 וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם * וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם
 וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם * וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם

וְיִפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם *qui pulcre videt; Hieros. Targ. אֶתְחַבְּרִי עִלְיָי reuelatum est ei; Syrus. יִפְּלוּ reuelatus, Kimchi פתח apertus, Aben Ezra*

*contrarium occluso. Non errabit fortassis, qui idem de אֶתְחַבְּרִי, inusitatissimo cetera verbo, censuerit. i) אֶתְחַבְּרִי Al-
 tissimus, sæpe Dei cognomen. k) pro Ebr. אֶתְחַבְּרִי omnipotentis, E-
 bræo-Sam. habet אֶתְחַבְּרִי agri: vnde est interpretis אֶתְחַבְּרִי cam-
 pestris. l) אֶתְחַבְּרִי adfectus, visus, visio. m) Ebr. אֶתְחַבְּרִי, remotis
 punctis, accepit interpretes pro אֶתְחַבְּרִי via. וְ יִפְּלוּ loco אֶתְחַבְּרִי, ex אֶתְחַבְּרִי vel
 אֶתְחַבְּרִי via, iter. n) Ebr. אֶתְחַבְּרִי angulos, Ebræo-Sam. אֶתְחַבְּרִי, neg-
 lecto אֶתְחַבְּרִי. o) R. אֶתְחַבְּרִי. Ebræo-Sam. אֶתְחַבְּרִי, noster non habet,
 sed אֶתְחַבְּרִי. p) pro אֶתְחַבְּרִי Seir, Ebræo-Sam. אֶתְחַבְּרִי Esau. q) ex
 אֶתְחַבְּרִי Chaldæo-Syro. Ebr. אֶתְחַבְּרִי & dominabitur. Masora אֶתְחַבְּרִי
 אֶתְחַבְּרִי occurrere, hoc loco אֶתְחַבְּרִי [Ps. LXXII. S.] ubi existat: dominabitur a mari
 ad mare. At omnium consensu in Psalmo dominari notatur, Græci
 αὐτὸν κενώσει, Chald. אֶתְחַבְּרִי dominabitur, Syrus אֶתְחַבְּרִי posside-*

*bit, Arabs أَسَلُ regnabit. Nihilominus etiam alii interpretes
 Num. XXIV. 19. אֶתְחַבְּרִי intellexerunt, Onkelos אֶתְחַבְּרִי, & eodem
 verbo Syrus אֶתְחַבְּרִי descendet, nec aliud videntur LXX. intui;*

*Et descendet ex Jacob, & perdet residuum de ciuitate.

וְיֵרֵד מִיַּעֲקֹב וְיִפְּרֹד אֶת הַשְּׂרֵפְתִים מִן הַבְּרִיחַ
= יֵרֵד מִיַּעֲקֹב

Deuteronomii IV. 2.

*Non addetis super verbum, quod ego præcipio vobis hoc die; nec minuetis de illo: ad custodiendum mandatum Domini Dei vestri, quod ego præcipio vobis.

וְלֹא תוֹסֵף עַל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אֲנִי פֹקֵד עִמָּךְ הַיּוֹם וְלֹא תִּמְצָט מִן הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אֲנִי פֹקֵד עִמָּךְ לְמַעַן תִּשְׁמְרוּ אֶת הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר אֲנִי פֹקֵד עִמָּךְ וְיִשְׁמְרוּ אֶת הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר אֲנִי פֹקֵד עִמָּךְ
= יִשְׁמְרוּ אֶת הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר אֲנִי פֹקֵד עִמָּךְ

Deuteron. VI. 4. 5.

* Audi Israel: Dominus Deus tuus Dominus unus est. * Et diliges Dominum Deum tuum in omni corde tuo, & in omni anima tua, & in omni valde tuo.

יְהוָה יְהוָה אֶחָד * וְאַתָּה תִּדְרֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לֵבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מַחְשַׁבְתְּךָ
= יְהוָה יְהוָה אֶחָד * וְאַתָּה תִּדְרֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לֵבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מַחְשַׁבְתְּךָ

Deuteron. VIII. 3.

* Et respondit tibi, & esurire te fecit, & edere te fecit Manna, quod non cognoveras, neque cognouerant patres tui: propterea vt cognoscere te faciat,

וַיֵּשָׁב אֶל מֹשֶׁה וְאָמַר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד * וְאַתָּה תִּדְרֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לֵבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מַחְשַׁבְתְּךָ
= יְהוָה יְהוָה אֶחָד * וְאַתָּה תִּדְרֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לֵבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מַחְשַׁבְתְּךָ

cum verterunt ἰξερῶ θῆοεταί. Arabs autem & Vulgatus nostrorum

Codd. scripturam secuti sunt, ille ^{دومينو} *dominus erit, superabis* (X Conj. R. ^{ولي}) hic *dominetur* vertendo. r) Morino ^{דומינו} legendum videtur. s) ^א pro ^פ. vide supra Gen. VIII. 21. e) ^{בצב} Ebr. & Sam. *minuere.* u) ^{דומינו} *respondit.* Alius liber, teste Morino, ^{אפליקסית} *afflixit te, & esurire te fecit.* Lapsus interpretis ex eo, quod Ebr. ^{אפליקסית} *afflixit te*, remotis punctis legit, *et respondit tibi.* x) ^{אפליקסית} *fregit*, Aph. *esurire fecit*, forsan hoc ex Ch. ^{אפליקסית} *indignit.* quod

quod non de pane solo viuet
homo.

ⲙⲏⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ
ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ

Deuteron. XVI. 18. 19.

* Iudices & scribas dabis tibi in omnibus ciuitatibus tuis; quas Dominus Deus tuus dedit tibi in tribubus tuis: & iudicabunt populum iudicio veritatis. * Non recedere facies (*pernertas*) iudicium, nec cognosces vultus, nec accipies mammon, quia mammon excacabit oculos sapientum.

ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ
ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ
ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ
ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ
ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ
ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ
ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ
ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ

Deuteron. XVIII. 15. 16. 17. 18. 19.

* Prophetam ex *[in]* medio fratru tuorum, sicut me, suscitabit tibi Dominus Deus tuus: *[ad]* ipsum audietis. * Secun-

ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ
ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ
ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ
ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ
ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ

γ) vide Exod. XXXIII. 20. 2) posterior pericope abest a Versione, quam Ebræo-Sam. ita expressit: ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ ⲛⲓ quia super omni egressione oris Domini viuet homo. Nec spacium relictum est punctis notatum, vt alibi, cum quid omissum est. a) ⲓⲛⲓⲛⲓ iudicanit, ⲓⲛⲓⲛⲓ index, ⲓⲛⲓⲛⲓ iudicium: interdum eadem voces ex Chaldaismo notant interpretatus est, interpret, interpretatio. b) vide ad Exod. XX. 10. pag. 34. c) Accusatiui nota: vide p. 37. d) ⲛⲓⲛⲓ Ebr. e) ⲛⲓⲛⲓ Syris, Chaldaeis, Rabbinis quascunque opes & diuitias notat. Elias in Thisbi ita: ⲛⲓⲛⲓ ⲛⲓⲛⲓ ⲛⲓⲛⲓ ⲛⲓⲛⲓ *questus, opes, diuitia vtplurimum a Chaldaeis vertuntur Mammon. Animadvers. Angh. pecuniam* exponunt Exod. XXIII. 8. Deut. X. 17. XXVII. 25. hoc loco retinent *Mammona* Syrum nomen. Atqui in his singulis locis pro ⲛⲓⲛⲓ munus positum est, vnde speciatim Samaritis *munus & donum* significasse videtur, vt etiam Castellus notauit. f) ⲛⲓⲛⲓ ⲛⲓⲛⲓ, Syr. *cacius fuit, Bacl excacania.*

däm

dùm omne, quod petiisti a *cum* Domino Deo tuo in Horeb, in die congregationis, dicendo: Non addam audire vocem Domini Dei mei, & ignem magnum illum non videbo amplius, & (vi) non moriar. * Et dixit Dominus mihi: beneficierunt, quod locuti sunt. * Prophetam suscitabo illis ex medio fratrum eorum sicut te, & dabo verba mea in ore eius, & loquetur cum illis omne, quod præcipiam illi. * Et erit, homo (quisque) qui non audiet ad verba eius, quæ loquetur in nomine meo; Ego requiram ab illo.

ⲁⲛⲉⲛⲑⲟⲛ ⲙⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲉ
 ⲁⲛⲉⲛⲑⲟⲛ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ

Deuteron. XXI. 22. 23.

* Si erit in homine peccatum iudicii necis, & interfectus fuerit; & suspendes illum in ligno. * Non pernoctare facies cadauer eius in ligno, quia sepeliendo sepelies illud in die illo: quia maledictio Dei suspensus; & non pollues terram tuam, quam Dominus Deus tuus dedit tibi hereditatem.

ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ
 ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ ⲛⲟⲩⲁⲛⲉ ⲉⲛⲉⲓⲛⲟⲩⲁ

g) pleonasmus, ⲙⲉⲛⲉ Ebr. b) ⲉⲛⲉⲓ Chald. Syr. os, oris. i) ⲛⲉⲛⲉ Ch.Syr. petere, querere, requirere. k) pleonal. ⲙⲉⲛⲉ Ebr. l) ⲛⲉⲛⲉ ca- des, homicidium, A& IX, 1. Chaldæi alia forma ⲛⲉⲛⲉ dicunt. Sequens ⲛⲉⲛⲉ, Aphel, Passive significat, etiam Numer. XVIII. 7. m) ⲛⲉⲛⲉ Ch. Syr. suspendere, cruci affigere. n) vide supra pag. 14. o) ⲛⲉⲛⲉ pernoctare. Chald. Syr. p) ⲛⲉⲛⲉ Ch. ⲛⲉⲛⲉ Syre immun- dum reddidit, polluit. q) ⲛⲉⲛⲉ diuise hereditatem Deut. XXI, 16.

Deuteron. XXVII. 4.

* Et erit in transire vos (cum transferitis) Jordanem, statuetis lapides hos, quos ego imperans vobis sum hodie, in monte Garizim, & ordinabis eos in ordine.

אמ . נזכר ודוא . אמר *
אמרנא . אמר . נזכר . אמר . אמר
נזכר אמר . אמר . אמר . אמר
אמר . אמר . אמר . אמר
- : אמר . אמר . אמר

Comma 26.

* Maledictus, qui non statuet omnia verba legis huius, ad faciendum illa : & dicent omnis populus, Amen.

אמ . אמר . אמר . אמר *
א . אמר . אמר . אמר
אמר . אמר . אמר . אמר
= : אמר . אמר

Deuteron. XXIX. 29.

* Occulta Domino Deo nostro : & reuelata nobis & filiis in-

אמר . אמר . אמר . אמר *
אמר . אמר . אמר . אמר

אמר hereditas Genes. XXXI. 14. alias diuisio in duas partes, sicut inter 15. & 16. comma Lev. VII. in Ebræo-Sam. exstat **אמר** אמר אמר Medietas Legis : & in Vers. אמר אמר אמר Diuisio diuidens Legem. r) אמר Ionath. Gen. XXIV. 42. Syri passim **אמר** hodie. s) coniuncte scribuntur tam in Ebræo-Sam. quam in Versione Samaritica. Locus autem mendosus, cum in omnibus Ebræis codicibus, omnibusque Versionibus antiquis legatur *Ebal*, non *Garizim*. Waltonus Proleg. p. 79. putat, a Manasse ipsorum primo pontifice, Sanballati perfecti auctoritate fretò, consulto corruptum esse, vt templi sui auctoritatem adstrueret. r) *Ebræo-calce illines*. u) Hieronymus in Galat. III. 10. *Samaritanorum*, inquit, *Ebræa volumina relegens inueni אמר*, quod interpretatur *omnis sine omnibus*, scriptum esse, & cum *LXX.* interpretibus concordare. *LXX.* Seniores (quos Apostolus imitatur) πās interpoluerunt, etiam Syrus, אמר אמר maledictus est omnis. Sed neque in Ebræo-Samaritano, neque in Versione Sam. hodie אמר omnis apparet. x) vide Num. XIX. 2.

H

secu-

GRAMMATICA SAMARITANA.

CAPUT I

De Literis & legendi ratione.

Literæ Samaritanis sunt totidem, quot Ebræis, Syris, Chaldæis: & eundem etiam valorem habent, quem illorum literæ. Sunt enim

Ⲁ	Ⲡ	Aleph	1		Ⲛ	ⲛ	Lamed	30
Ⲃ	ⲡ	Beth	2		Ⲝ	ⲟ	Mem	40
Ⲅ	Ⲣ	Gimel	3		Ⲟ	ⲛ	Nun	50
Ⲇ	ⲣ	Daleth	4		Ⲡ	ⲟ	Samech	60
Ⲉ	Ⲥ	He	5		Ⲣ	ⲟ	Ajin	70
Ⲋ	ⲥ	Vau	6		Ⲥ	ⲟ	Pe	80
Ⲍ	Ⲧ	Sain	7		ⲧ	ⲟ	Zade	90
Ⲏ	Ⲩ	Cheth	8		ⲉ	ⲟ	Kuph	100
Ⲑ	ⲩ	Teth	9		ⲋ	ⲟ	Resch	200
Ⲓ	ⲫ	Iod	10		ⲍ	ⲟ	Schin	300
Ⲕ	ⲭ	Caph	20		ⲏ	ⲟ	Tau	400

Nomina *Aleph, Beth &c.* cum huius literaturæ principibus, *Briano Waltono & Edmundo Castello, Ebraica* tribuimus. Nec tamen errare putamus, qui Syriace *Olaph, Beth, Gomal &c.* aut medio modo *Alaph, Beth, Gamal &c.* appellant, cum crassior omnino, quam Ebræa, sit Samaritanorum lingua, & ad Syro-Chaldæam quam proxime accedat.

Literam *ⲛ Sin*, Ebræis sinistro puncto notatam, a *ⲟ Schin* non distinguunt: illa utuntur raro, in quibusdam pure Ebræis, ut *ⲚⲀⲑⲙⲓ Israel*, *Ⲛⲟⲙⲓ gaudium*, & quæ his similia sunt: in ceteris plerisque imitantur Syros, qui *ⲟ* adhibent, quoties analogia Ebræa *Sin* postulauerat, v. g. *ⲑⲏⲑ caro*, *ⲑⲏⲟ decem*, *Ⲁⲛⲑ odit*, *Ⲁⲛⲑⲑ reperit &c.*

Nullas

Nullas literas connectunt Samaritani, nec suas figuras habent & ceterarum forma distinctas & singulares: neque dilatabiles, seu pro spacio versusum plus extensas.

Numeros pariter, ut ac Ebræi per literas signant, ut א פ ג 2. &c. nec ab Ebræis recedunt in Compositis numeris, ut א"מ 11. מ"מ 18. מ"ז 37. מ"ט 45. &c. in eo solo discrepant, quod 15. Ebræi religionis caullaper 10 novem & sex; Samaritæ autem promiscue scribunt, מ"מ & מ"ט, sicut etiam Londinenses in Genesi & Deuteronomio Caput. XV. per מ"מ; in ceteris Pentateuchi libris per מ"ט designauerunt.

Literarum ductus, quem exhibemus, est apprime conformis Anglicanæ scripturæ in Bibliis Polyglottis, & in Lexico Castelli Heptaglotto. Est & alius scribendi modus, quo Ios. Scaliger de Emend. Temp. lib. VII. Computum Samaritanum tradidit, & primordium Genesios Io. Leusdenius sub calcem Scholæ Syriacæ. Non dubium enim est, variare MSS libros, sicut in aliis quibusuis linguis assolet. Sed hæc sufficiant de ipsis apicibus: ad legendi rationem accedendum est propius.

Literarum quies hic eadem est, quæ apud Ebræos & Syros, nempe תֻּוֹן א, א, ז & מ, ut אֵלֵךְ tu, מִיָּמִים dies, וְאֵתֵךְ caput. Iod etiam initiale, cum Chirek legendum, Castellus quiescere tradit, ut apud Syros solet, v. g. מִיָּמִים aggrauavit, legit itam, non jiam. Literam ׀, qua in primis Samaritani delectantur, eamque pro א, א, א subinde substituunt, ut infra dicemus, tractamus sicut in Ebræis atque Syris, vel ut ἀφώνον Europæis, vel soni dubii & incerti propter difficilem pronunciationem.

Literas VOCALES Samaritani non scribunt, neque habent earum figuras. At opus est illis ad legendum & pronuntiandum, quod quasi anima sunt consonantium literarum, nec dubitandum, quin, sicut omnes linguæ, ita & Samaritana suas habeat Vocales, licet scriptura non exprimat. Quibus vero Vocalibus in lectione Samaritica utendum erit? Secundum Ebræa puncta, quibus Vocales designantur; aut Ebræo-Chaldæa, id est, Chaldæorum non propria, sed a Iudæis hominibus in Chaldæam scripturam translata, Samaritanorum literas legere & enūciare consultum non est, cum Samaritica lingua rudior sit, quam ut subtilissimas illas Vocalium divisiones perferre possit, quas nec Syri, neque Arabes, æque propinqui Iudæis, ac Samaritani; admiserunt unquam. Præterea quod tantum odium inter Iudæos fuit & Samaritanos, ut hi,

cum

cum non possent propter vicinitatem locorum lingua Iudæorum non uti, tamen de industrialiteras in Ebræis vocibus pene multas immutaverint, transposuerint, eliminaverint, & eandem linguam fecerint non eandem; quis credet, Vocales plane easdem, quibus Iudæi utebantur, & eadem lege distinctas fuisse Samaritanis, præsertim cum ipsi Iudæi Galilæi, Samaritanis finitimi, dialecto impuriore & crassiore vsi sint, quam Hierosolymitani. Accedit, quod illo tempore, quo Cuthæorum res floruerunt, Ebraismus prolapsus erat, & lingua Chaldæo-Syriaca in ipsam Iudæam cum exulibus, ex Babylonia reductis, inuecta, saltem mixta dialectus ex Ebraismo & Chaldaismo, inualuerat.

Clarissimo viro, Iac. Golio, ut tradit Hottingerus AntiMor. p. 34. αὐτήκοος testis, Samaritanis Damasci familiaris, referebat, rudem atque crassam esse hodiernorum Samaritanorum prononciationem, exempli gratia, פֶּרָאֵשִׁיחַ פֶּרָא אֱלֹהִים &c. quam τ̄ A multiplicationem credibiliorem facit, quod veteres Samaritani ex matribus lectionis, id est, literis Vocalium vicem subeuntibus, nullam habuerunt frequentiorum, quam quæ signum esset τ̄ A, nempe א, ו, י, vt אֵאֵנָּה filia, יֵאֵאֵמֵר fœdus, יֵאֵוֵר surrexit, יֵאֵוֵר habitauerunt, יֵאֵוֵר anima &c. ז & מ rarius usurparunt, v. c. יֵאֵוֵר & יֵאֵוֵר auxilium, לֵאֵוֵר lugens, קֵאֵוֵר Ebraice.

Fuisse Samaritarum dialectum impuram, rudem & inconditam, facile concedimus propter Cuthæorum colonias ex barbaris Persiæ & Mediæ oris in Samaritanam regionem deductas. Nec tamen illa suis cultoribus caruit, qui elegantiorum efficerent, præsertim postquam tot sacerdotes, Sanballati tempore & subsequente, ex Iudæa in Samariam exulatum profecti sunt, quorum opera squalor abstergi potuit, & nitidior reddi lingua, quæ antehac fuerat semibarbara. Credimus autem, Syros, quos a septentrione in Decapoli finitimos habebant, æmulatos potius loquendo esse, quam in meridiem vergentes Iudæos, quibuscum ipsis odium intercedebat præsertim inexpiabile. Hinc esse putamus, quod doctissimus Castellus col. 6. Gram. Harm. scripsit: *Lingua Syriaca optima est ac certissima regula punctandi tam Chaldaica, quam Samaritana.*

Hunc ducem peritissimum si sequemur, multa impedita explicare, obscura illustrare, & dubia certis rationibus confirmare poterimus.

Quia-

Quinque Vocales habent Syri, *A E I O U*, in quo numero etiam plerique Europæi acquiescunt : nec plures desiderare videtur Samaritana lingua. Gutturales negligentius curant iidem Syri, nec earum gratia fingunt novas & *Chatephatas* Vocales, aut *Patach Gemma* : minus ergo dubitamus, quin pari compendio vsi fuerint Samaritani. Nec suam *Kaschoi* tam duriter efferunt Syri, quam *Dagesch* forte Ebræi: quod idem censemus de Samaritis : *Lene* autem utrisque commune est, & ipsa natura monet, ut molles literæ in principio vocis, & in syllaba composita accipiant grauiorem sonum, licet nullo is scripto signo prouocatus sit.

Nec tamen auctor esse velim, ut omnia ad Syriacam linguam conformentur, reiectis & proscriptis omnibus, quæ Ebraïsmum sapiunt. Samaritana lingua mixta est ex Ebræa, Syra, Chaldæa, adiecta noua quadam & propria literarum, præsertim gutturalium, permutatione, additisque vocabulis ex antiqua Cuthæorum patria in Palæstinam cum ipsa colonia deductis. Multa retinet pure Ebræa, ut Excerpta nostra inspicienti obuium est: multa indifferenter nunc Ebraïce profert, nunc Syro-Chaldaïce, v. g. dicunt Samaritæ אָבִיר *pater eius*, cum Syris, Gen. III. 24. XXXI. 53. & אָמִיר cum Ebræis, Gen. XLVI. 1. XLVII. 7. Lev. XIX. 3. Scribunt itidem אָפּ *vox*, Ebraïce Deut. XVIII. 16. & אָפּ Syro-Chaldaïce Gen. XLV. 2. אָפּ *seculum* Gen. IX. 12. & אָפּ passim alibi. In prima Sing. Præteritorum אָ addunt cum Ebræis; & sæpius cum Syro-Chaldæis tollunt &c. sicut nec in hoc cum Syris conueniunt, quod his vltima Verborum אָ semper mouetur; Samaritis autem æque ac אָ quiescit, ut vel exinde clarum est, quia eadem quiescentia Verba nunc per אָ , nunc per אָ scribunt, v. g. אָבִיר & אָבִיר *venit*, &c. Quod si ergo in ipsis literis, quas consonantes dicimus, modo cum Ebræis, modo cum Syris loquuntur Samaritani; quid obstabit, quo minus idem in vocalium literarum sono egisse credamus?

Proinde nostra sententia est, liberiolem esse Samariticam pronunciationem, & quæ in lingua illa sunt pure Ebræa, Ebræo forsitan more efferri posse: quæ Syro-Chaldaïca, ad Syrorum quoque indolem enunciari debere. Nobis ignota est antiquorum Ebræorum elocutio, & nimium d'ssident Iudæi nostrates in hac causa a plerisque Christianis: quid mirum ergo, si non certissima sit nobis pronuntiatio Sa-

maritanorum? Linguas hasce addiscimus non tam colloquendi causa, quam intelligendi scripta monumenta Orientalium populorum.

Quæris forsitan, amice lector, de *Diphthongis*? etiam hæc res non satis certa est apud ceteros Orientales, & ingenue fatetur laudatissimus Castellus, *de diphthongis apud maximam & præcipuam Orientalem, Ebraeorum, Chaldaeorum, Syrorum, Arabum Grammaticorum partem altum esse silentium, quin ignotum illis esse ipsum vocabulum, aut quod illud queant exprimere.* Recentiores Syri Maronitæ ita linguam suam tradiderunt, ut diphthongos veras, Europæis non absimiles, habere videantur, nec prorsus ablutunt Iudæi nostrates, qui sæpe ut *An* pronuntiant, e. g. *Chy* ferme legunt ut *Anton* &c. Cui quis ergo sententiæ addictus est de ceteris linguis Orientis, eandem etiam in causa Samaritana sequatur, & qui cum Syris recentibus facit ac Iudæis nostratis, amicam conspirationem inueniet Samaritanismo facilitate accommodandam: qui secus statuit, suo etiam abundet sensu & libertate literaria.

Nec tam difficilis est lectio sine appictis Vocalibus, ut multi sibi persuadent. Quemadmodum enim is, qui mediocriter in Ebraicis versatus est, & legere & intelligere potest Rabbimica non punctata: ita Syristi non plane rudis, & aliquatenus tinctus Ebraicis præceptis, expeditas habebit lectionis Samaritanæ rationes, quod ubique analogia dicitabit, quo cum vocali sono hæc vel illa litera aut syllaba enuntianda sit: etiam *matres lectionis* *ℵ, ∇, ℥, ™, &* subinde intersæ, non sinit hæcere & fluctari legentes.

CAPUT II.

De Distinctionibus & Notis Orthographicis.

Samaritani singulas voces singulis punctis crassioribus & superne appensis distinguunt, ut vides in Excerptis Pentateuchi. In fine periodi duo puncta erigunt ad perpendicularium hoc modo: , sæpe tamen etiam hic contenti sunt vno, nonnunquam tertium ad latus addunt
ita

ita ; , & si suspensa est sententia & imperfecta , ubi nos colon ponimus , ipsi duo transversa puncta coniungunt , exempli gratia , *וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת מִלִּי וְעָלַם לִּי* & locutus est Dominus cum Mose dicendo : Saepenumero tamen simplex punctum pro eo adhibetur , & geminatum alibi loco simplicis .

Si absoluta est maior sententia , has notulas usurpant = : vel - < : vel = < : vel - < : vel - : : vel - : , ita tamen ut frequentissimum signum sit = : , post hoc - < : vilitatis ceteris . Interdum plura agglomerant , ut - < : = : &c. In medio etiam spacio inter duos versus seu lineas ponunt eiusmodi coaceruata signa nonnunquam , si nova auspicanda est pericope , hoc vel similimodo .

Omnes vero notæ hæc sunt fere pro arbitrio scribarum , non constantes , nec in omnibus codicibus eadem .

Vocum divisio.

Voces non diuidunt in fine versusum seu linearum , sed si longior vox est , quam ut spacium capiat , illam seruant ad sequentem versusum , & præcedentem vocem ita extendunt , ut duæ postremæ literæ in fine versus locentur , priores literæ ab his spacio , quanto opus est , dirimantur sine puncto .

Lineola literæ superaddita.

Lineola literis impositæ (frequentioris in Textu Ebræo-Samaritano , quam in Versione) munus non simplex est . Vel enim ambiguam vocem , seu in vilitata significatione non accipiendam notat , ut Exodi V. 3. in Ebræo-Sam. *וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת מִלִּי* , lineola supra *ו* significat , non , ut plerisque in locis , cum *A* legendum esse *וְדַבַּר* in verbo , sed cum *E* *וְדַבַּר* cum peste , & sic *וְדַבַּר* proprium *Semi* nomen a communi *וְדַבַּר* nomen ; *וְדַבַּר* Deus ab *וְדַבַּר* Ad , Præpositione distinguunt : vel aliquid ablatum esse per apocopen ostendit , ut *וְדַבַּר* pro *וְדַבַּר* *וְדַבַּר* , pronomen . Ebræum *וְדַבַּר* & respexit , Gen. IV. 4. Ebræo-Sam. ita scripsit *וְדַבַּר* , ut per lineolam *ו* abiectum esse significaret : vel quiescentem moveri arguit , ut *וְדַבַּר* *וְדַבַּר* *וְדַבַּר* ponet , Genes. XLVI. 4. *וְדַבַּר* sicut me Deut. XVIII. 15. vel denique literam pro litera contra morem positam indicat , ut Gen.

XXIX. 32. & 34. in *אִשְׁרָאֵל* *nomen eius*, linea supra *א* monet, & pro *א* scriptum esse. Aliquando duplex linea supraponitur, quam fateretur Morinus, quid denotet, se non posse coniecere.

* Obseruauit idem Morinus, vir in MSS Samaritanis versatissimus, etiam alias notas occurrere, quæ interrogationum, Exclamationum, Ironiæ, Indignationis &c. videantur signa esse, quæ tamen nec in diuersis codicibus, nec in eodem codice constanter obseruentur, sed modo hac, modo alia figura vsurpentur, modo in totum omittantur, adeo vt de illis nulla certa regula tradi possit. Vnde nec in excusis libris conspiciuntur. De *Accentibus scriptis* non est, quod moneamus, cum facile sit ad iudicandum, his æquo animo carete, qui Vocales scriptas non agnoscunt.

CAPUT III.

De Nomine.

NOMEN tractant Samaritani cum Syro-Chaldæis secundum tres Status, *Absolutum*, *Emphaticum*, & *Constructum*. In singulis seorsum *Genus* Nominis, tum *Numerum* considerabimus, tandem communem *Casuum* formationem potius, quam declinationem subiecturi.

GENVS Samaritanis duplex est, *Masculinum* & *Fœmininum*. Alterutro horum, vt plurimum Fœminino, loco *Neutrini*, quod Genus ignorat Oriens, si opus est, vtuntur cum Ebræis & Aramæis.

NVMERVS triplex est, *Singularis*, *Dualis*, & *Pluralis*, sed infrequens & rarus *Dualis*, & si quando occurrit, ægre distinguitur a Plurali, quod Ebræa syllaba *אֵם* vtrumque denotant Samaritæ. Morinus quidem tradit per *א* Patach Duale indicari, sicut Gen. XXVII. 36. XLI. 32. *אֵם אֵם* *duabus vicibus*, cum *א* expresso legitur. Verum id perpetuum non est. Nam Exod. XVI. 29. Numer. XI. 19. Ebræum *אֵם* necessariò a Plurali distinguendum erat, quemadmodum Onkelos *אֵם אֵם*, & Syrus *اثنين* *duo dies*, verterunt: tamen Samaritanus interpretis vtroque sine *א* aut alio discretionis signo *אֵם אֵם*.

אֲמַרְיָם scripsit. Castellus, vir eruditissimus, laudat formam Dualis דא, sed exempla, quæ subiicit, nihil nisi Forminimum Pluralem cum Numerali iunctum continent. Gen. XXXII. 7. דאמאמא. דמאדא *bina castra*, & eomm. 10. דאמאמא. מאדא quod idem est, Numerali Constructo. Pariter ceteri decet de altera Dualis Numeri forma אא, ex Gen. XXXIII. 1. Nam ibi אאמאמא. מאדא *duæ ancilla*, per Pluralem & binariis numeri notam describuntur. Exemplum autem דאמאמא ex Exod. I. 16. fallit, nec ibi Nomen, sed Verbum Plur. Fœm. דאמאמא *videbitis*, inuenitur. Huc tamen referri posse videntur, quæ ex trito Ebraismi vsu Dualia sunt, vt אאמא *aqua*, אאמאמא *caelum*, quanquam nec hæc forma vsitatissima est, sed pro ea sæpius Emphatica אאמא & אאמאמא vtuntur Samaritæ. Ceterum si mentio sit duorum, per Numeralia describunt eleganter, vt ipsi quoque Ebræi subinde faciunt. e.g. Gen. XXV. 23. אאמאדא. מאדא *duo populi* (quæ vox in Lex. Castellii itidem Dualis vocatur, sed Pluralis reuera est, vt præmissum מאדא *duo*, euincit) Lev. XVI. 21. מאדא אאמא *ambas manus suas*.

Status Absolutus.

Varie Nominum formæ sunt in *Singulari Generis Masculini*, videlicet alia nudas & solas Radicales seruant, vt אדא *Deus*, אא *homo* &c. alia quiescentem interserunt, vt אאמא *index*, אאמא *hircus* &c. quædam augentur initio vel fine, vt אאמא *uerbum*, אאמא *iudicium*, &c. Ab Imperfectis Verbis deriuata itidem diuersæ naturæ sunt, vt אאמא *aduena*, אאמא *conspiculus*, אאמא *oculus*, אאמא *historia* &c. Sunt etiam quadrilitera, quæ plerumque aliam quiescentem superaddunt, vt אאמא *foedus*, אאמא *altitudo*, &c.

Adiectiua peræque variante, אאמא *grauis*, אאמא *sanctus*, אאמא *magnus*, אאמא *misericors*, אאמא *nudus* &c. Alia Nominum formæ ex vsu petantur.

Plurale Masculinum.

Licet lingua Samaritana Chaldo-Syræ propior sit, quam Ebrææ, tamen frequentius format Pluralem virilis Generis in אאמא Ebræo more, quam in אא Syro-Chaldaicam terminationem. v. g. אאמא *dii alieni*, אאמא *dies*, אאמא *iudicium*, אאמא *aduena*

aduena, & sexcenta alia. Alterius autem formæ אנ pauciora, certe non plura exempla obseruabis in Excerptis nostris, אנאנאנאנא pulcri, Gen. VI. 2. אנאנא anni XVII. 1. אנאנא Deus, com. 7. אנאנא populi XLIX. 10. אנאנא rutilantes, ibidem com. 11. אנאנא laudati Num. XXIII. 10. adde אנאנא filii, אנאנא oculi, אנאנא bones, &c. †1. In אנ desinentia simpliciter אנ vel אנ assumunt, e. g. Exod. XXXIV.

24. אנאנא gentes multa.

2. Pluralia tantum modo sunt אנאנא vita, אנאנא facies, & licet posterius apud Ebræos legatur Dualiter אנאנא , tamen quia Syris & Chaldæis Plurale est אנאנא , idque Samaritæ constantes ponunt loco Ebræi Pluralis אנאנא facies; in hunc potius, quam alium ordinem adscribi debuit.

3. Fœminina virile Genus in Plurali imitantur אנאנא anni, אנאנא verba (Sing. אנאנא Syre, pro quo Samaritis vsitatius est אנאנא verbum) &, quod Singulari caret, אנאנא mulieres.

Fœmininum Singulare.

Absoluti Status Fœmininum Singulare in אנ desinit. Nam terminatio seruilis אנ hîc rarior vel nulla est, & Nomina in אנ & אנאנא potius ad Constructum, quam Absolutum Statum pertinent, vt Morinus etiam obseruauit. At apocopata forma אנ & אנאנא huc referri debet propter vsum absolutiorem. v. g. אנאנא bestia, אנאנא ancilla, אנאנא testimonium Exod. XX. 16. אנאנא vestis Deut. X. 18.

Adiectiua solum אנ addunt, vt אנאנא vinens, אנאנא uina, אנאנא Egyptius, אנאנא Egyptia Gen. XVI. 1. nam neque Gentilia a communi lege recedunt.

Quæ sub Masculina forma Fœminini Generis sint, ex Ebraismo constare possunt, vt אנאנא terra, אנאנא anima, אנאנא spiritus, אנאנא oculus, אנאנא manus, אנאנא ignis &c.

Plurale Fœmininum.

Pluralis Fœminini Absoluti in אנ [i.] desinit, cui sæpe præcedit אנ , longæ Vocalis character vicarius. e. g. אנאנא filia, אנאנא benedictiones, אנאנא integra, אנאנא mala, אנאנא (a אנאנא Sing.) vrbes, אנאנא (a אנאנא) vices, אנאנא vacca &c.

*Masculino quædam more Fœmininorum Pluralem formant, vt אנאנא patres, אנאנא nomina.

Status

Status Emphaticus.

Samaritæ hoc loco se Aramæis potius, quam Iudæis associant, dum, si quod nomen signanter *κατ' ἐμφασιν* dicendum est, eidem raro *עמפאסי* He *Emphaticum* præfigunt, plerumque cum Syro-Chaldæis *ἐμφάσεως* notam in fine adiciunt, non quidem *א*, ut illi, sed *אֵ*, quia fugiunt *א* seruire in fine Nominum, etiam in Fœminea Absolutæ vocis terminatione.

Masculina Singularia.

Masculina Singularia emphatice addunt solum *אֵ*, ut *אֵלֵךְ Deus*, *אַנְגְלֵךְ angelus*, *אֵחָדֵךְ homo*, *אַרְבֵּיךְ rex*, *אֵחָדֵךְ vir*, *אֵמֶרֶךְ mare*, *אֵמֶרֶךְ populus*, *אֵמֶרֶךְ sanctus*, *אַחַדְךָ pulcher*, &c. In *אֵ* desinentia faciunt *אֵךְ*, ut *אַחַדְךָ misericors* Exod: XXII. 27. quam formam etiam Gentilia amant, ut *אַחַדְךָ Ebræus*, *אַחַדְךָ Amorrhæus*: item Numeralia, ut *אַחַדְךָ tertius*, *אַחַדְךָ quartus*.

Pluralia Masculina Emphatica.

Finiunt hæc Chaldæo more (observata lege de finali *אֵ* pro *א*) in *אֵם*, ut *אַחַדְךָ angeli*, *אַחַדְךָ reges*, *אַחַדְךָ verba*, *res*, *אַחַדְךָ domicilia*, & quæ in Singulari in *אֵם* (אֵ) exeunt, hîc *א* interponunt, ut *אַחַדְךָ puer*, *אַחַדְךָ pueri*. Gentilia & Patronymica desinunt in *אֵם*, ut *אַחַדְךָ Egyptii*, *אַחַדְךָ Cananai*, *אַחַדְךָ Lenite*.

† Etiam in hoc statu sunt tantum-Pluralia, ut *אַחַדְךָ vitæ*, *אַחַדְךָ cælum*, *אַחַדְךָ aqua*. Castellus addit *אַחַדְךָ verba*, quia eius Singularis, quem ceteræ linguæ Fœmininum habent, vel raro, vel nusquam apparet. Et Fœmininum sub Masculina forma *אַחַדְךָ mulieres* Exod. I. 19.

Fœminina Singularia Emphatica.

Fœminina Singularia mutant Absoluti terminale *אֵ* in *אֵךְ* (*א* enim finale respuunt, ut modo dictum est) e. gr. *אַחַדְךָ terra*, *אַחַדְךָ somnus*, *אַחַדְךָ splendida*, *אַחַדְךָ Midianitis*, &c. Quæ in *אֵ* vel *אֵם* finiunt, syllabam *אֵךְ* æque reassumunt, quam per apocopen amisisse videbantur, ut *אַחַדְךָ possessio*, *אַחַדְךָ portentum*.

† Pau-

† Pauca sub Masculina forma Fœminina sunt, e. g. אָנִימָא *anima*, מַנּוּ *manus*, אֶרֶץ *terra*, cui voci etiam אֶרֶץ interdum, quasi אֶרֶץ nota Fœminini Absolati fuisset, inserunt, vt אֶרֶץְךָ *terra tua*, Deut. XXI. 23. pro quo frequentius dicunt אֶרֶץְךָ Gen. XII. 1. Exod. XXIII. 10. XXXIV. 24. Deut. XIX. 2. 3. &c.

Pluralia Fœminina Emphatica.

Forma hæc frequentior est, quam Absoluta, cuius אֶרֶץ si præcessit אֶרֶץ , solum אֶרֶץ mutatur in אֶרֶץ ; si non præcessit; in אֶרֶץ , vt אֶרֶץְךָ ex אֶרֶץְךָ *verbes*; אֶרֶץְךָ ex אֶרֶץְךָ *benedictiones*. Sape pro אֶרֶץ est אֶרֶץ , vt אֶרֶץְךָ *renes* Lev. IX. 19. אֶרֶץְךָ *prodigia*, אֶרֶץְךָ *bestia* &c. Quiescentes etiam mouentur, אֶרֶץְךָ *regnum* & mobili. Gentilia non aliter, vt אֶרֶץְךָ *Egyptia*, אֶרֶץְךָ *Ebraea* Exod. I. 19. & אֶרֶץְךָ *commate* 16.

* Ex Masculinis ad hanc formam pertinent אֶרֶץְךָ (Syre ܐܘܪܝܘܬܝܢ) *patres*, אֶרֶץְךָ *nomina*, אֶרֶץְךָ *pisces* Num. XI. 5. Chald. ܐܘܪܝܘܬܝܢ , vnde אֶרֶץ in Sam. reliquum: Sing. אֶרֶץְךָ *piscis*, Masc. Generis, vt vel ex Syro Matth. XVII. 27. notum esse potest.

Status Constructus.

Samaritis Regimen seu hic Status frequentior est, quam Syris, qui hanc Constructionem plerumque per Dolath, Genitiui notam, circumscribunt.

Nomen Constructum Masc. Singulare.

Nihil hoc discrepat ab Absoluto, etiam Ebræorum puncta negligentius curantur, si ex illorum legibus mutatio subeunda est. Nomina quoque אֶרֶץ *pater*, & אֶרֶץ *frater*, in Constructione assumendo אֶרֶץ , Ebraizant. v. g. Gen. X. 21. אֶרֶץְךָ *hic est pater omnium filiorum Eber: frater Iapheti maior*. Sed voce אֶרֶץ , in Singulati præsertim, tam crebro non vtuntur Samaritæ, quam Ebræi, quia in ipso Constructionis Statu habent alia, quæ idem signent, אֶרֶץְךָ Gen. XIV. 12. אֶרֶץְךָ c. XXII. 23.

Nomen

Nomen Plurale Masculinum Constructum.

Pluralis Masc. Absolutus vel Emphaticus multatur vltima litera [מ, נ, ע] vt fiat Status Constructus. Terminatio itaque, quod ad scriptum Mattinet, conuenit cum Ebraea, Chaldaea, Syra: Puncta vocalia in ceteris linguis discrepant, Ebraeis & Ebraeo-Chaldaeis *Zere*, Syris *Ptocho* adscribentibus, vt Ⲁⲓⲛⲁ ⲛⲓⲛⲓ, ⲓⲛⲓ ⲛⲓⲛⲓ filii hominum. In Samaritica pronuntiatione quilibet sequetur, quod putabit aptissimum esse & linguae conuenientissimum. Syrorum *Ptocho* suadet illud, quod Samaritae pleraque per *A* efferre dicuntur, vt Cap. I. tradidimus. Exempla passim sunt obuia, ⲙⲙⲁⲗⲁ ⲙⲙⲁⲗⲁ angeli Dei, ⲙⲁⲓⲛⲁ ⲗⲁⲓⲙⲙⲁ ⲙⲁⲓ peccata filiorum Israel, ⲛⲙⲙⲁ ⲙⲙⲁ facies aquarum &c.

Constructum Faemininum Singulare.

Est plane Ebraeum. Formatur enim ex Singulati Faeminino Emphatico, solo *Ḥ* abiecto, *A* remanente, quod, nisi quiescentem *Ḥ* vel *Ṣ* ante se habet, cum *Patach* Ebraeo more, etiam Aramæo, legitur. Vel ita cum Morino p. 34. distincte statuendum: Nomina Faem. Absoluta mutant *Ḥ* in *A*: Emphatica *Ḥ* abiiciunt. e.g. ⲛⲗⲁ ⲁⲓⲙⲙⲁ sermo Dei, ex ⲛⲗⲁ ⲁⲓⲙⲙⲁ: ⲛⲗⲁ ⲁⲓⲙⲙⲁ bestia terre, ex ⲛⲗⲁ ⲁⲓⲙⲙⲁ vel ⲛⲗⲁ ⲁⲓⲙⲙⲁ animans, bestia: ⲛⲗⲁ ⲁⲓⲙⲙⲁ malitia hominis, ex ⲛⲗⲁ ⲁⲓⲙⲙⲁ malitia, ⲛⲗⲁ ⲁⲓⲙⲙⲁ Syrc.

Pluralis Faemininus Constructus.

Neque hic est, quod a Syro-Chaldaismo discordet, nempe in *A* (Ⲁ, ⲗ) desinit, quod saepe *A* praemittit, vt Vocalis exprimat. Aut breuius: abiicitur *Ḥ* Pluralis Faeminini Emphatici, vt maneat Constructus Pluralis Faemininus. v.g. Gen. XLIX. 26. ⲙⲙⲁⲗⲁ ⲙⲙⲁⲗⲁ ⲙⲙⲁⲗⲁ ⲙⲁⲓⲛⲁ ⲙⲁⲓ benedictiones patris tui & matris tuae praualuerunt: cap. VI. 2. ⲛⲗⲁ ⲁⲓⲙⲙⲁ filia hominis.

† Ex Masculinis hanc formam æmulantur ⲁⲓⲙⲙⲁ patres, ⲁⲓⲙⲙⲁ nomina, & ⲁⲓⲙⲙⲁ pisces. e.g. Numer. XXXI. 26. ⲙⲙⲁⲗⲁ ⲙⲙⲁⲗⲁ ⲁⲓⲙⲙⲁ capita patrum congregationis: Gen. XXXVI. 40. ⲁⲓⲙⲙⲁ

GRAMMATICA

אֲשֶׁר בְּרִאשֵׁית הַיָּמִים *nomina principum Esau* (ibidem comm. 10. est etiam אֲשֶׁר בְּרִאשֵׁית הַיָּמִים *nomina filiorum Esau*, Ebraice : & c. XXV. 13. אֲשֶׁר בְּרִאשֵׁית הַיָּמִים *nomina filiorum Ismael*, ex Absoluto) Genes. I. 26. אֲשֶׁר בְּרִאשֵׁית הַיָּמִים *ipisces maris*.

Typus Statuum Nominis.

	Absolutus	Emphaticus	Constructus
MASCUL. Sing. <i>vex simplex</i>	אֶל	אֵל	<i>idem, qui Absolutus</i>
Plur. אֵלִים, אֵלִים	אֵלִים (אֵלִים)	אֵלִים	אֵלִים vel אֵלִים
FOEMIN. Sing. אֵלָה, אֵלָה, אֵלָה	אֵלָה	אֵלָה	אֵלָה, אֵלָה, אֵלָה
Plur. אֵלִים, אֵלִים	אֵלִים, אֵלִים	אֵלִים	אֵלִים, אֵלִים

Formatio Casuum.

NOMINATIVVS utriusque Numeri secundum tres Status per se patet. **GENITIVVS** fit 1) per Regimen, seu Constructionem, Ebraeo more, ut אֲשֶׁר בְּרִאשֵׁית הַיָּמִים *volatile caeli*, אֲשֶׁר בְּרִאשֵׁית הַיָּמִים *dies annorum vita tua*. 2) Syrorum consuetudine per ו posteriori Nominis praefixum. e. g. אֲשֶׁר בְּרִאשֵׁית הַיָּמִים *omnis populus terra* Genes. XXII. 18. אֲשֶׁר בְּרִאשֵׁית הַיָּמִים *Deo Patris sui* cap. XLVI. 1. אֲשֶׁר בְּרִאשֵׁית הַיָּמִים *testimonium mendacis* Exod. XX. 16. אֲשֶׁר בְּרִאשֵׁית הַיָּמִים *serpens aris* Num. XXI. 9. Sed hic posterior modus Samaritanis tam frequens non est, quam Syris.

DATIVVS per ל, ut in ceteris linguis Orientis. e. g. אֲשֶׁר בְּרִאשֵׁית הַיָּמִים *Potentissimo*, אֲשֶׁר בְּרִאשֵׁית הַיָּמִים *pauperi & peregrino*, אֲשֶׁר בְּרִאשֵׁית הַיָּמִים *filii tuis*.

ACCUSATIVVS per אֵל (אֵל Chaldaicum) ut אֵל אֲשֶׁר בְּרִאשֵׁית הַיָּמִים *creavit caelos & terram* : vel per אֵל, alias Cum, quia אֵל Ebraeis utrumque praestat, id est, Cum significat, & Accusativi nota est. Exod. IV. 25. אֵל אֲשֶׁר בְּרִאשֵׁית הַיָּמִים *abscidit praprium*. XX. 24. אֵל אֲשֶׁר בְּרִאשֵׁית הַיָּמִים *memorari feci nomen meum*. Deut. XVI. 18. אֵל אֲשֶׁר בְּרִאשֵׁית הַיָּמִים *indicabunt populum*. Rarissimum est אֵל אֲשֶׁר בְּרִאשֵׁית הַיָּמִים Ebraeum, Gen. XXXVII. 35. אֵל אֲשֶׁר בְּרִאשֵׁית הַיָּמִים *ipsum*. Si nulla Particula adest, Activum Verbum Accusandi Casum ostendet.

* Videtur etiam אֵל Accusativi signum esse, Exod. XXXII. 35. אֵל אֲשֶׁר בְּרִאשֵׁית הַיָּמִים *percussit populum*, (אֵל אֲשֶׁר בְּרִאשֵׁית הַיָּמִים) adde Num. XXI. 6.

VOCA

VOCATIVVS se perinde habet vt Nominativus , vox simplex, sine Præfixo aut Particula.

ABLATIVVS Præpositione declaratur, בְּ , *A, Ex,* & inseparabilibus מִן , עַל , vt מִן הַבַּיִת *ex domo,* מִן הַדְּבַר *a Domino,* מִן הַפֶּה *in ore tuo,* מִן הַחֶבֶר *per gladium meum.*

† Nominis anomaliam non repetimus, quod sparsim supra tum ratione Generis, tum Numeri declarata fuit. Multa etiam ex Ebraismo nota sunt, v. g. בַּיִת *domus,* in Plur. בָּתַי *eiicere,* בְּרִי , בְּרִיָּה Ebraice. Etiam בֶּן & בָּת *filius,* quæ Syro-Chaldæis Defectiua sunt, & alterutro tantum Numero vsurpantur, בֶּן Singulâri, בְּנֵי Plurali; Samaritis sunt integra & perfecta, ita-tamen, vt in Singulâri crebrius בֶּן , quam altero, vtantur.

* Adiectiuorum Comparationem quære in Syntaxi.

CAPUT IV.

De Literis Præfixis.

Samaritani æque, ac ceteri Orientales, per certas literas, Nominibus, Verbis ac Particulis præfixas & cum illis connexas, describunt quædam Pronomina & Præpositiones, Coniunctionem Copulatiuam, & Adverbia nonnulla. Literæ huiusmodi sunt

Ⓐ *In, cū, Per, Cum* Instrumenti. e. g. בְּיַד *in die,* בְּחַרְבִּי *per arcum meum,* בְּמָוֶת *in moriendo illum,* id est, cum moreretur.

Ⓑ *Qui, quæ, quod, item Genitiui nota & Participii,* vt apud Syros. e. g. בְּעֵינַי *opus, quod feceras,* בְּכָל *omnibus, qui cum ipso,* בְּרִיָּה *serpentes urentes.* Genitiui exempla vide in Formatione Casuum. Parcius *Quod, Vt.*

Ⓒ *Emphaticum, seu notificationis,* rarum est Samaritanis, qui Emphaticum Nominis Statum eius loco cum Syris plerumque vsurpant. Retinent tamen etiam בְּ Ebraeorum in Nominibus quibusdam pure Ebraeis, vt sunt בְּיְהוָה *Deus,* בְּאִישׁ *homo:* deinde in Pronominibus בְּהוּ *ille,* בְּהִיא *illa,* בְּהִיךְ *hic,* בְּהִיךְ *hac,* בְּהִיךְ & nonnunquam בְּהִיךְ *illi, illa:* etiam in Participiis, vt בְּוָרְחַי *ueniens* Exod. XIV. 19. (Ebr. בְּוָרְחַי) בְּרִיָּה *ascendere faciens* Levit. XI. 45. בְּבֵית *habitans* Deut. I. 44.

K 2

Ⓓ *In-*

- 3 Interrogativum, Gen. IV. 9. אִי אָבִיךָ אֲנִי נָמֵךְ nam cuius fratris mei ego? cap. XLV. 3. אִי אָבִיךָ אֲנִי נָמֵךְ cum adhuc pater vivus? Numer. XII. 2. אִי אָבִיךָ אֲנִי נָמֵךְ num tantum per Moysen locutus est Deus? nonne etiam per nos?
 † אֲנִי pro אֲנִי Deut. XXXII. 6. אִי אָבִיךָ אֲנִי נָמֵךְ nonne is pater tuus?
 3 Et, Atque, interdum Pleonasticum, vt apud Ebraeos. e. g. אֲנִי אֲנִי pater tuus & mater tua, אֲנִי אֲנִי & fuit.
 * אֲנִי Conuersivum Samaritani non habent, sed v. g. pro אֲנִי simpliciter dicunt אֲנִי & dixit. In paucissimis locis interpretata preesse Ebraum persecutus est, vt nec Tempus ad indolem linguæ suæ reduxerit. Deut. XIX. 17. אֲנִי אֲנִי & dixit. Gen. II. 24. אֲנִי אֲנִי & erunt.
 2 Sicut, Secundum, vt אֲנִי sicut mulieres, אֲנִי sicut pulvis, אֲנִי secundum imaginem nostram, אֲנִי secundum omne.
 2 præterquam quod Dativi signum est, vt supra diximus, vim etiam habet Præpositionum In, eis, Ad. v. g. אֲנִי אֲנִי in carnem vnam, אֲנִי in campum, אֲנִי ad portam.
 2 A, Ex, De locale, Præ. vt אֲנִי ex libro tuo, אֲנִי præ lacte, &c. Sæpius pro hoc Præfixo est integra Particula אֲנִי (sicut apud Syros semper fit (vt אֲנִי אֲנִי אֲנִי de celo.
 Animantur hæ literæ in lectione, sicut apud Ebraeos & Syros, nempe א, פ, ק, ל, per Scheva; א, כ, per Chirek; א, per Patach &c.

CAPUT V.

De Pronominibus.

Pronomina, vt in ceteris linguis Orientalium, ita etiam in Samaritana sunt vel *Separata*, quæ peculiare voculas constituunt; vel *Coniuncta*, quæ **SUFFIXA** vocantur, quod vocibus in fine affiguntur.

PRONO-

Pronomina Separata.

I. PERSONALIA & DEMONSTRATIVA.

Singularia.

- 1. $\text{Ego: } \text{אָנָא} \text{ Gen. VII. 4. \&c.} \text{ \& } \text{מִנְיָא} \text{ \& } \text{מַיָא}$
- 2. { Masc. $\text{אָנָא} \text{ \& } \text{אָנָא} \text{ Tu.}$
 Fem. $\text{מִנְיָא} \text{ Tu f. Gen. XXIV. 23. 60, in priore loco non est linea.}$
- 3. { Masc. $\text{אָנָא} \text{ hic, ille, etiam Syro more אָנָא, Gen. XIV. 18. XX. 16. XXXI. 43. אָנָא (Chald. אָנָא) hic, אָנָא iste Gen. XXIV. 63. \& אָנָא c. XXXVII. 19.}$
 Fem. $\text{מִנְיָא} \text{ illa, etiam מִנְיָא Genes. XX. 12. item אָנָא hac (אָנָא Chald.) quod etiam אָנָא scribitur Deut. XXXIV. 4. \&c. Neque tamen semper Samaritani accuratissime inter אָנָא \& אָנָא, quod ad Sexum attinet, distinguunt.}$

Pluralia.

- 1. $\text{Nos, etiam אָנָא} \text{ Castell.}$
 - 2. { Masc. $\text{אָנָא} \text{ Vos,}$
 Fem. $\text{מִנְיָא} \text{ Vos Gen. XXXI. 6.}$
 - 3. { Masc. $\text{אָנָא} \text{ illi}$
 Fem. $\text{מִנְיָא} \text{ illa Exod. I. 19.}$
- *Commune est $\text{מִנְיָא} \text{ illi, illa. Gen. XLVIII. 16. מִנְיָא אָנָא אָנָא} \text{ pueros hosce, Deut. III. 5. אָנָא אָנָא} \text{ מִנְיָא} \text{ ha urbes.}$
 †Horum multis $\text{אָנָא} \text{ emphaticum}$ frequenti usu praefigi, dictum est cap. IV. Exempla pauca repetimus. Genes. XXVIII. 11. $\text{אָנָא אָנָא אָנָא} \text{ in loco illo ipso: comm. 15. אָנָא אָנָא אָנָא} \text{ in terram hanc: comm. 17. אָנָא אָנָא אָנָא} \text{ locus hic: c. XVII. 12. אָנָא אָנָא אָנָא} \text{ anima hac: Deut. XXVII. 4. מִנְיָא אָנָא} \text{ lapides hos \&c.}$

II. RELATIVUM, אָנָא , אָנָא Ebraicum, Qui, qua, rarius inuenitur, exempla exstant Deut. XXXIV. 10. 12. &c. Vnitissimum autem est Samaritae Relatiui loco Praefixum אָנָא , sicut Syris, utriusque Generis & Numeri, v. g. Exod. XX. 10. $\text{אָנָא אָנָא אָנָא} \text{ advena tuus, qui in ciuitatibus tuis: comm. 12. אָנָא אָנָא} \text{ lapides}$

𐤆𐤊. 𐤀𐤓𐤓. 𐤀𐤓𐤓𐤓 *super terra, quam Dominus dabit tibi* Exod. XXXII. 4. 𐤆𐤓𐤓𐤓. 𐤀𐤓𐤓. 𐤀𐤓𐤓. *diis tuis, qui ascendere fecerunt te.* At Separatum 𐤀𐤓 Chaldaeorum non habent, ut Morinus quoque obseruauit.

III. INTERROGATIVA 𐤀𐤓 & 𐤀𐤓, illud Personae *Quis?* hoc Rei ut plurimum, *Quid, Quodnam?* Gen. XXIV. 23, 𐤓𐤓. 𐤀𐤓. 𐤀𐤓. *filia cuius tu es?* & commate 65. 𐤀𐤓. 𐤀𐤓. 𐤀𐤓. *quis vir iste?* Exod. III. 13. 𐤀𐤓. 𐤀𐤓. *quod nomen eius?* Et hoc cum Praefixis saepe vim interrogandiamittit, ut 𐤀𐤓. 𐤀𐤓. *secundum quod, sicut,* Etiam 𐤀𐤓 est Interrogatiuum Gen. XXXII. 29.

IV. POSSESSIVA. Morinus scribit non nisi rarissime Samaritanos coniungere Chaldaicum 𐤀𐤓, *qui*, cum particulis 𐤀, 𐤀 (ut Syri & Chaldaei solent) hoc modo: 𐤓𐤓. 𐤀𐤓. *meus*, 𐤆𐤓. 𐤀𐤓. *tuum*, 𐤀𐤓. 𐤀𐤓. *nostrum*. Potius eorum loco cum Ebraeis uiuntur Suffixis Pronominibus.

V. RECIPROCA non habent Samaritani ab aliis distincta, sicut nec ceteri Orientales, sed illa per Demonstratiua 𐤀, 𐤀, 𐤀, 𐤀 designant. v. g. Gen. II. 24. *relinquet homo* 𐤀𐤓. 𐤀𐤓. *patrem suum & matrem suam.* c. XII. 29. *uenerunt ad Iacobum* 𐤀𐤓. 𐤀𐤓. *patrem suum.*

† Pronomina IPSE, IDEM, ILLE-IPSE describuntur per certa Nomina, Ebraeis per 𐤀𐤓 *os ossis*, Syris per 𐤀𐤓 *substantia*, Samaritis pariter utroque modo, ita tamen, ut pro 𐤀𐤓 substituunt 𐤀𐤓, quod idem significat. e. g. Exod. XXIV. 10. 𐤀𐤓. 𐤀𐤓. 𐤀𐤓. *sicut ipsum caelum.* Lev. XXIII. 21. 𐤀𐤓. 𐤀𐤓. *in illo ipso die.* Gen. VII. 13. 𐤀𐤓. 𐤀𐤓. 𐤀𐤓. *in ipso die hoc*, quod repetitur c. XVII. 23. 26. Lev. XXIII. 14. 28. Nec dubium, quin vox 𐤀𐤓, uti & 𐤀𐤓 *anima*, quemadmodum apud Syros, Reciproco SEIPSUM exprimendo seruiant, cuius rei in Syro Novo Testamento passim exempla prostant Luc. XI. 17. Act. I. 5. &c. Samaritani etiam 𐤀𐤓 *cor*, *arcanium* ita usurpant, Gen. XII. 12. 𐤀𐤓. 𐤀𐤓. 𐤀𐤓. *in arcano suo*, id est, in se ipsa.

Prono-

Pronomina conjuncta seu SUFFIXA.

Singularis

1. MEVS, Nom. מ, e. gr. מֵאָדֹנָי dominus meus, מֵאֲרֻבֶּנְךָ angustia mea &c. Pluralibus Masculinis quidem contra-
 &c pro מִמֶּנּוּ, -vt apud Ebraeos, v. g. מֵאֲדָמָי filii
 mei, מֵאֲרֻבֶּנְךָ filia mea Gen. XXXI. 43.

* Sing. per I, Plur. per AI legitur, vt in ceteris linguis.

ME, MIHI Verb. מֵי, vt מֵיִבְרַחֲךָ benedixisti mihi, מֵיִבְרַחֲךָ do-
 le me, מֵיִבְרַחֲךָ videbit me, מֵיִבְרַחֲךָ
 potam prabe mihi &c. Gen. XXIV. 17.

† מ etiam cum Verbis מֵיִבְרַחֲךָ misit me Gen. XLV. 9. Exod. III. 14.
 & mitte me Gen. XXXII. 26.

2. TVVS, TE { Mase. י, vt יְיָ Deus tuus, יְיָ filius
 tuus & filia tua, יְיָ oculi tui, יְיָ
 patres tui, יְיָ dilexit te, יְיָ con-
 firmi te Exod. IX. 16. & יְיָ eduxi te,
 XX. 1. vtrumque Masculinum: יְיָ odio
 te habentes Gen. XIV. 20. interdum מ inferi-
 tur, vt יְיָ filia tua Loti, Gen. XIX. 12.
 Fœm. יְיָ (יְיָ) vt יְיָ vir tuus Genes. III. 16.
 יְיָ domina tua XVI. 9. יְיָ
 semen tuum com. 10.

* Cum Particulis sæpe excidit מ Fœminini Generis nota, vt יְיָ
 tibi Saræ Gen. XX. 16. יְיָ a te Rachele, XXX. 2. יְיָ ecce
 tu Hagar, XVI. 11. Attamen est יְיָ tibi F. Exod. II. 7.

† Cum Verbis, præsertim Futuri Temporis, Suffixum י per sæ-
 pe assumit י quasi epenthesein, vnde alii nouum Suffixum
 יֵי faciunt. e. gr. יֵי faciam te Genes. XII. 2.
 יֵי reducam te cap. XXVIII. 15. יֵי ponam
 te, XLVI, 3. &c. Nec tamen illud perpetuum est, sed sim-
 plex quoque י cum Verbis reperitur. e. g. יֵי mit-
 tam te Gen. XXXII. 26.

3. IL-

¶ utriusque Generis, tamen Masc. Sing. & Fœm. Plur. (si Syros sequimur) cum $E\overline{\text{m}}$ $\text{O}\overline{\text{m}}$: Fœm. Singulare cum A obscuro vel $O\overline{\text{m}}$ $\text{O}\overline{\text{m}}$ legendum. e. g. $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ caput eius M. $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ semen eius F. Genes. III. 15. $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ fratres eius Rebeccæ, Syr. $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$, cap. XXIV. 53. Nec tamen errabit forsitan, qui Fœm. Plur. per $\overline{\text{m}}$ legi malit cum Ebraeis, quia Samaritæ, itidem cum Plurali, Masculinum Ebraeorum $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ Chaldaico aut $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ Syrorum præferunt. Videtur etiam $\overline{\text{m}}$ Masc. per A legi posse, quia $\overline{\text{m}}$, character huius Vocalis, subinde inseritur. v. g. $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ socer eius Moysi, Exod. III. 1. $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ ostendit illi Moysi. c. XV. 25. Etiam Verbis aptum est $\overline{\text{m}}$, vt $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ statuit illum Gen. XLVII. 7. $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ extraxi illum Exod. II. 10. $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ comedent illum Exod. XII. 9. Nam $\overline{\text{m}}$ Ebraeorum hic ratum est, Deuteron. XXXIV. 10. $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ cognovit eum.

3. ILLE, ILLIVS,
SVVS.

¶ Masculinum Nominibus Masculinæ formæ Pluralibus affigitur, vt $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ filios eius Gen. IX. 1. $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ ordines suos, $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ ordines suos c. XLIX. 10. nec non Singularibus & Particulis, quæ in Pluralium more interponunt, vt $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ pater eius Gen. XLVI. 1. XLVII. 1. Levit. XIX. 3. $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ frater eius Exod. XVI. 15. $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ super eum c. III. 5. At $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ non vel non est, simpliciter $\overline{\text{m}}$ assumit, Gen. V. 24. Exod. III. 2. $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ non ille est.

¶ Verbale utriusque Generis plerumque Futuris adhæret, (vt Ebraeorum $\overline{\text{m}}$) e. g. $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ delebo eum Exod. XXXII. 33. $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ laudabo illum Num. XXIV. 17. $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ dabo illam terram, Gen. XXVIII. 13. $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ odio habebit illam vxorē. Deut. XXII. 13. &c. Præteritis non conuenit, nisi rarissime, vt $\text{Q}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}\overline{\text{m}}$ posuit eum Deut. XXXII. 10.

Pluralis

Pluralis

1. NOSTER, NOS נַנְּ. plerumque, interdum נַנְּ. Syrorum. e. gr. נַנְּאֵלֵא Deus noster Deut. VI. 4. נַנְּאֵתְּהָרָא placitum nostrum Exod. XXXII. 1. נַנְּמֵרָאֵרָא sepulcra nostra Gen. XXIII. 6. נַנְּאֵתְּהָרָא patres nostri XVI. 34. נַנְּפָאֵלֵא ascendere fecit nos Exod. XXXII. 1. נַנְּאֵרָאֵא eduxisti nos Num. XXI. 5. נַנְּמֵרָאֵרָא liberavit nos Exod. II. 19. נַנְּאֵמֵרָאֵא soror nostra Gen. XXIV. 60.

2. VESTER, VOS נַנְִּנְִּ { נַנְִּנְִּ Masc. vt נַנְִּנְִּאֵלֵא Deus vester, נַנְִּנְִּאֵלֵאֵרָא timor vester, נַנְִּנְִּמֵרָאֵרָא manus vestra, נַנְִּנְִּאֵתְּהָרָא patres vestri, Exod. III. 13. נַנְִּנְִּ (etiam נַנְִּ) Fem. vt נַנְִּנְִּאֵרָא pater vester F. Gen. XXXI. 5. נַנְִּנְִּנְִּאֵרָא in obstetricare vestro (cum obstetricaueritis) Exod. I. 16.

* Suffixa נַנְִּ & נַנְִּ nonnunquam per נַנְִּ adherent, Deut. XI. 18. נַנְִּנְִּנְִּנְִּ · נַנְִּנְִּ · נַנְִּנְִּנְִּ · נַנְִּנְִּ in corde vestro & in anima vestra: Levit. XXIII. 32. נַנְִּנְִּנְִּנְִּ sabbatum vestrum: Gen. XXXV. 2. נַנְִּנְִּנְִּ in medio vestri: praesertim cum Praepositionibus נַנְִּ, נַנְִּ, נַנְִּ, נַנְִּ, vt נַנְִּנְִּ in vobis, נַנְִּנְִּ ad vos, vobis, נַנְִּנְִּנְִּ vobiscum, נַנְִּנְִּנְִּ a vobis Deut. II. 4. adde notata ad Gen. IX. 12.

3. ILLI, SVI, SVVS נַנְִּנְִּ & נַנְִּ Masc. sed saepius נַנְִּ, abiecto נַנְִּ vt נַנְִּאֵרָא manus eorum Gen. XXXVII. 22. נַנְִּנְִּנְִּנְִּ נַנְִּאֵרָאֵרָא a dextra illorum & a sinistra illorum Exod. XIV. 22. נַנְִּאֵתְּהָרָא patres illorum Exod. XII. 40. נַנְִּנְִּנְִּ duo illi Gen. II. 24. נַנְִּנְִּנְִּ possessiones suas c. XII. 5.

נַנְִּ Masc. Verbale, vt נַנְִּנְִּנְִּאֵרָא benedicam illis Num. VI. 27. נַנְִּנְִּנְִּנְִּ · נַנְִּנְִּנְִּנְִּ percusserunt illos & contuderunt eos c. XIV. 45. נַנְִּנְִּנְִּנְִּ · נַנְִּנְִּנְִּאֵרָא eduxit eos ad occidendum illos Deut. IX. 28. vbi priorem vocem etiam Onkelos נַנְִּנְִּנְִּ expressit. Tamen etiam נַנְִּ cum Verbis coniungitur, נַנְִּנְִּנְִּ occidit eos Gen. XIV. 16. נַנְִּנְִּנְִּ extendit eos Num. XVI. 39. נַנְִּנְִּנְִּ fregi illos Deut. IX. 17.

L ILLE.

3. ILLÆ, SVVS 𐤓𐤓𐤁, etiam 𐤓𐤓 sine 𐤁, Num. XXVII. 5. 𐤓𐤓𐤁𐤅𐤓𐤓𐤁
iudicium illarum, & comm. 7. 𐤓𐤓𐤁𐤅𐤓𐤓𐤁 *pater*
earum, 𐤓𐤓𐤁𐤅 ad *illas*, ibidem.

† 𐤓𐤓 Fœm. cum Verbis, sed exempla rarissima.

Typus Sufficiorum

		Nominibus		Verbis	
	G.	Sing. 𐤓	Plur. 𐤓.	ME	𐤓𐤓
MEVS					
TVVS	{ M. F.	𐤅 𐤅𐤓	𐤅	TE	𐤅, 𐤅𐤓
ILLE, SVVS	{ M. F.	𐤁. 𐤁.	𐤁. 𐤁	ILLVM } ILLAM }	𐤁, 𐤁𐤓
NOSTER	C.	𐤓𐤓, 𐤓	<i>idem</i>	NOS	<i>idem</i>
VESTER	{ M. F.	𐤓𐤅𐤅 (𐤓𐤅𐤅𐤅) 𐤓𐤓𐤅, 𐤓𐤅	<i>idem</i>	VOS	𐤓𐤅𐤅, 𐤓𐤅𐤅𐤓
ILLE, SVVS	{ M. F.	𐤓𐤅𐤁, 𐤓𐤅 𐤓𐤓𐤁, 𐤓𐤓	<i>idem</i>	ILLOS } ILLAS }	𐤓𐤅𐤓, 𐤓𐤅 (𐤓𐤓)

Suffigendi Modus.

- I. Affixa Pronomina adduntur plerumque formæ Nominum emphaticæ, abiecto 𐤁, & Suffixo in eius locum substituto. e. g. ex 𐤁𐤓𐤓𐤓 *anima* fit 𐤓𐤓𐤓𐤓 *anima mea*: ex 𐤁𐤓𐤓𐤓 *uxor*, 𐤅𐤓𐤓𐤓 *uxor tua*: ex 𐤁𐤓𐤓𐤓 *vita*, 𐤓𐤅𐤅𐤓𐤓𐤓 *vita vestra*: ex 𐤁𐤓𐤓𐤓 *patres*, 𐤓𐤓𐤓𐤓 *patres nostri*.
- II. Quod si Absoluto Statui suffigitur, mutandum est 𐤁 Fœm. in 𐤁, & tollendum 𐤅 vel 𐤓 Plurale. e. g. 𐤁𐤓𐤓𐤓 *ancilla*, 𐤓𐤓𐤓𐤓 *ancilla mea* Gen. XVI. 2. 𐤅𐤓𐤓𐤓 *filius*, 𐤅𐤓𐤓𐤓 *filius eius* c. IX. 1.
- III. Nomina Singularia 𐤅𐤓 *pater*, 𐤅𐤓 *frater*, & 𐤅𐤓 *socer*, inter se & Suffixum interponunt 𐤅 cum Chaldæis atque Syris; sæpe quoque

que ꝑ cum Ebræis. e.g. אָזְרָא Genes. II. 24. & אָמְרָא cap. XLVI. 1. XLVII. 1. *pater eius*: אָזְרָא *pater tuus* c. XII. 1. אָמְרָא *pater noster* c. XIX. 32. אָזְרָא & אָמְרָא *pater illorum*, illud c. XXXVII. 2 hoc cap. IX. 23. Sic quoque אָזְרָא *frater tuus* utriusque Generis, Masc. Gen. XXXV. 1. Fæm. cap. XX. 16. אָזְרָא & אָמְרָא *frater eius* Exod. XVI. 15. Gen. XIV. 14. אָזְרָא *frater noster* Num. XXVI. 2. אָזְרָא *frater vester* Gen. XLV. 4. De אָזְרָא *socer* minus copiosa prostant exempla, interdum dubia. Habent enim Samaritæ formas אָזְרָא Genes. XIX. 12. & אָזְרָא Exod. XVIII. quæ idem significant, Huc tamen pertinere videntur ex Gen. XXXVIII. 13, 25. אָזְרָא (Chald. אָזְרָא) *socer tuus* F. & אָזְרָא *socer eius* F.

Non autem hoc fit cum Pronomine I. Personæ MEVS. e.g. Gen. XXI. 12. אָזְרָא אָזְרָא *filia patris mei*: c. IV. 9. אָזְרָא אָזְרָא אָזְרָא *num custos fratris mei ego?* Quemadmodum vero Chaldæi pro אָזְרָא *pater meus*, fere habent אָזְרָא, ita hoc etiam Samaritæ imitantur sæpius. Gen. XXXI. 42. Ebr. אָזְרָא אָזְרָא, & Syrus אָזְרָא אָזְרָא *Deus patris mei*: at Sam. אָזְרָא אָזְרָא, sicut etiam Onkelos habet אָזְרָא אָזְרָא *Deus patris*, ut אָזְרָא, אָזְרָא, emphaticum signum, κατ' ἐξοχλῶν declarat, quod Pronomine significandum erat. Sic cap. XLIV. 34. אָזְרָא אָזְרָא אָזְרָא אָזְרָא *quomodo ascendam ad patrem?* c. XLV. 3. אָזְרָא אָזְרָא אָזְרָא *num adhuc pater vivus?* utrobique *meus* ab Ebræo & Syro additum est.

† In hoc consortium videtur etiam אָזְרָא *filius* venire. Gen. XIX. 12. אָזְרָא (Onkelos אָזְרָא) *filius tuus*. Exod. IV. 25. אָזְרָא אָזְרָא אָזְרָא *præputium filii sui* Ziporæ. Sæpius autem vsurpant in Singulari Nomen אָזְרָא, quam אָזְרָא, quod causa est, cur rariora sint huius observationis exempla.

* Gen. XLV. 27. scriptum est אָזְרָא *pater eorum*, sine vlla littera interueniente.

IV. Verbis simpliciter, hoc est, sine mutatione alicuius literæ, suffigitur, ut אָזְרָא אָזְרָא *duxit me* Genes. XXIV. 27. אָזְרָא אָזְרָא *fecit illum* c. V. 1. אָזְרָא אָזְרָא *eduxi te* c. XV. 7. אָזְרָא אָזְרָא *comedent illum* Exod. XII. 9. אָזְרָא אָזְרָא *ascendere fecerunt te* cap. XXXII. 4. Variant autem quæ ultimâ quiescunt, id est, in אָזְרָא vel אָזְרָא desinunt. Quiescens

L a

enim

enim illa interdum manet ante Suffixum , vt בְּרָאָהָא creauit illos Gen. V. 2, praesertim si in vicarium מ , quod in Futuris potissimum fit, mutata fuerit, vt אֶרְוֶהוּ videbo illum Num. XXIV. 17. interdum in א conuertitur , vt בְּרָאָהֶם numerauit eos Numer. I. 9. אֶרְוֶנוּ liberauit nos Exod. II. 29. בְּרָאָהֶם operuit eos c. XXXVI. 36. nonnunquam, sed raro, plane excidit, vt אֶרְוֶהוּ videbit me c. XXXIII. 20.

V. Inter Verbum & Suffixum intercedit quoque *epenthesis*, & quidem ב Samaritanis & Chaldaeis tam saepe, vt, quasi cum ipsis Suffixis coaluisset, noua inde emerferint בְּ , בִּ , Futuris ferme propria, & בְּ commune Futuris & Praeteritis. Exempla supra dedimus. Deinde litera א subinde interponitur, quae videtur ex Accusatiui notae אִם originem habere. v. g. Deut. III. 3. בְּרָאָהֶם occidimus eum, (quasi בְּרָאָהֶם cap. XXIX. 7. בְּרָאָהֶם occidimus eos. Gen. XXXII. 2. בְּרָאָהֶם viderunt eos, aut si singularis est, sicut בְּרָאָהֶם Ebraicum, ad formam בְּרָאָהֶם percussit, referri debet. Infinitiuus praeteritis in א familiare est, sed non una ratione. Aphel & Pael interdum Syro more in א finiunt, cui א superadditur itidem consuetudine Syrorum, e. g. בְּרָאָהֶם recordari me Exod. XXXII. 34. vel בְּ terminationis Infinitiuorum בְּ , quam cum Chaldaeis communem habent, in א conuertunt, vt בְּרָאָהֶם ad irritandum eum Deut. IX. 18. Est vbi Infinitiuus Pael adicitur א . Num. X. 36. בְּרָאָהֶם in quiescere illius arcae, nisi בְּ paragoge in א conuersa fuit.

* Saepè pro Suffixis Coniunctis, praesertim בְּ & בִּ , addunt Verbis separatas Particulas. vt בְּרָאָהֶם benedixit illis Exod. XXXIX. 43. בְּרָאָהֶם benedicet vobis Deut. I. II.

VI. Particulis suffigitur sicut Nominibus, vt בְּרָאָהֶם mecum, בְּרָאָהֶם & בְּרָאָהֶם cum illis, בְּרָאָהֶם ex te, בְּרָאָהֶם a nobis (Exod. VI. 9.) בְּרָאָהֶם & בְּרָאָהֶם ab illis (Num. XXVI. 65.) בְּרָאָהֶם post ipsos, בְּרָאָהֶם me, בְּרָאָהֶם nos, בְּרָאָהֶם vos, בְּרָאָהֶם illos &c.

VII. Hic quoque, vt in ceteris linguis Orientis, Particulae quaedam Pluralium more (inserto מ) Suffixa recipiunt. Tales sunt בְּ super בְּ ante, coram, quae hanc legem constantius seruari postulant: v. g. בְּרָאָהֶם super ipsam, בְּרָאָהֶם super eam, בְּרָאָהֶם super nos, בְּרָאָהֶם super ipsos, בְּרָאָהֶם super illas, בְּרָאָהֶם coram te,

בְּרָאָהֶם

מֵאִתְּךָ אֶנְטֵי אֵיפְסוֹ Genes. XLI. 43. אֶנְטֵי אֵיפְסוֹ אֶנְטֵי אֵיפְסוֹ ante vos cap. XLV. 5. אֶנְטֵי אֵיפְסוֹ ante ipsos Exod. XIV. 19. Aliæ utroque modo sibi suffigi patiuntur, id est, lege Singularium & Pluralium Nominum, & huius ordinis sunt מֵאִתְּךָ inter, אֶנְטֵי ad, quo plerumque utantur pro לְ Ebræo. Scribitur enim מֵאִתְּךָ inter te. אֶנְטֵי אֵיפְסוֹ inter nos, vulgariter: & Gen. IX. 12. XVII. 10. אֶנְטֵי אֵיפְסוֹ inter vos. Sic Exod. III. 14. אֶנְטֵי אֵיפְסוֹ ad vos, & Genes. XXXVII. 18. אֶנְטֵי אֵיפְסוֹ ad illos, &c.

*Particula אֶנְטֵי super interdum præter מֵ etiam אֶ assumit. Gen. XXVIII. 13. אֶנְטֵי אֶנְטֵי super ipso, quod bis repetitur cap. XLV. 1. ubi אֶ insuper lineâ notatur, signo scripturæ irregularis. Alibi enim אֶנְטֵי sine אֶ medio scriptum est, Exod. III. 5. Leuit. XVI. 21. &c.

VIII. Suffixa etiam Præfixis אֶ & אֶ subduntur, ut serviles voculæ inde coalescant, nempe מֵאִתְּךָ in me, אֶנְטֵי in te, אֶנְטֵי in eo & in ea, מֵאִתְּךָ & מֵאִתְּךָ; אֶנְטֵי in nobis, per nos, אֶנְטֵי אֶנְטֵי in vobis, אֶנְטֵי אֶנְטֵי & אֶנְטֵי in illis M. אֶנְטֵי אֶנְטֵי in illis F.

Sic quoque מֵאִתְּךָ mihi, אֶנְטֵי tibi utriusque sexus, אֶנְטֵי illi M. & F. אֶנְטֵי nobis, אֶנְטֵי אֶנְטֵי vobis, אֶנְטֵי אֶנְטֵי & אֶנְטֵי illis M. אֶנְטֵי אֶנְטֵי illis Fæm.

†Pro אֶ & אֶ Ebræorum, integræ Particulæ אֶ & אֶ (vide Deut. XVIII. 15. 18.) inferuiunt Suffixis.

IX. Paragoga literæ, Suffixorum Pronominum æmulæ, sunt potissimum אֶ. אֶ. מֵ & אֶ, & hæc quidem (אֶ) rarior, in Fæmininis Verborum Personis in מֵ desinentibus. Gen. XIX. 15. אֶנְטֵי אֶנְטֵי אֶנְטֵי potum præbuerunt F. Cap. XXX. 15. אֶנְטֵי אֶנְטֵי accipies, nam vulgo אֶנְטֵי אֶנְטֵי scribitur. At אֶ quidem crebrius, non autem tam sæpe numero, quam apud Ebræos occurrit. Interdum adhæret Imperatiuis, ut Num. X. 35. 36. אֶנְטֵי אֶנְטֵי אֶנְטֵי surge, reuertere: & Futuris, cap. XVI. 21. אֶנְטֵי אֶנְטֵי אֶנְטֵי finiam illos: etiam Infinitiuus, ut Exod. XVI. 15. אֶנְטֵי אֶנְטֵי ad edendum. Morinus tradit, cum Infinitiuus sæpius אֶ addi loco tertiæ Radicalis in Quiescentibus, ut אֶנְטֵי אֶנְטֵי ad habitandum.

* אֶ LOCALE non habent Samaritæ, sed Præpositione אֶ illud ut plurimum declarant. Gen. XIX. 10. אֶנְטֵי אֶנְטֵי in domum: cap. XXXVII. 35. אֶנְטֵי אֶנְטֵי in infernum: c. XLIV. 23. אֶנְטֵי אֶנְטֵי in

civitatem: Exod. IX. 8. אַלְלַוְל *in caelum*. Hæc vero pro הַפִּתּוֹת, שְׂאוֹלָה, הָעִירָה, הַשְּׂמִימֹה ponuntur. At pro אֶרְצָא *terram* versus simpliciter quidem & sine Præpositione est אֶרְצָא Gen. XVIII. 2. c. XXXVIII. 9. c. XLIII. 26. verum ellipsis subest, nec אֶ vim maiorem habet, quam vulgarem emphaticam, quod exinde patet, quia etiam אֶרְצָא, sine אֶ, pro אֶרְצָא inuenitur Gen. IX. 31. XII. 5. &c.

Sunt etiam, quæ pure Ebraicam suffigendi rationem sapiunt, v. g. Gen. XIX. 16. 30. אֶמְלֵךְ בְּנֵי *filia eius*, quod Nomine & Pronomine est Ebraicum בְּנֵיתֵי, pro quo sua dialecto dicunt Samaritani אֶמְלֵךְ בְּנֵי & אֶמְלֵךְ בְּנֵי *filia eius* Gen. XXXVI. 6. Num. XXXVI. 2.

CAPUT VI.

De Formatione Verborum,

IO. Morinustrestantum Coniugationes agnoscit, Peal, Aphel & Ethpaël vel Ithpeel. Quod enim Dagesch & punctorum differentiam non habent Samaritæ, inter Peal & Pael Morino distinguere non videntur. At vero Edm. Castellus tot Coniugationes ponit, quot Syro-Chaldææ sunt, nempe tres Activas, & totidem Passivas. Pael a Peal distinguere tum formatio iubet, præsertim in Participiis & Infinitivis diuersa, tum significatio. v. g. Exod. XX. 5. וְפָדַי *visitans* Participium est I. Activæ: at in II. Coniugatione seu Pael dicitur וְפָדַי *precipiens* Deut. IV. 2. Sic בִּרְצֵנִי *benedicens* Gen. XII. 3. אֶמְלֵךְ *liberare* cap. XXXVII. 22. הִשְׁתַּחֲוִי *laudatus* Num. XXIII. 10. וְכָרַם *vendidit* Gen. XLV. 4. &c. quæ frustra ad Peal reduceris, partim formatione, partim significatione repugnante. De Imperfectorum differentia infra dicemus.

II. Si compendio vti concessum est, in Passivis velim vtaris, quia Ethpaël & Ethpaël proprius conueniunt, quam Peal & Pael. Sed Ettaphal quoque Syrorum adiecit Castellus, ita tamen, vt per synopen alterum א absorbeatur. e. g. וְפָדַי *inuenit* Genes. XVIII. 31. pro וְפָדַי, quod ex Aphel הִפָּדַי *fuit*, de quo consule Notas nostras p. 40.

III. Si-

- III. *Significationem* Coniugationes eandem habent, quam Ebræi & Syri attribuerunt. Pauca a communi regula discedunt. APHEL enim nonnunquam Passiuam vim recipit, vt $\text{פָּחַדְוּ} \& \text{וּחַדְוּ}$ *uncti sunt* Num. III. 3. וַיִּפְּחֵם *occidetur* Num. XVIII. 7. (adde Nor. p. 54.) וַיִּצְרַח *congregatus est* Gen. XLIX. 33. Exod. XXXII. 1. &c. Contra Coniugatio ab אָא ITH- incipiens interdum Actiue Tonat, vt $\text{וַיִּשְׁחָדְוּ} \& \text{וַיִּשְׁחָדְוּ}$ *concupuerunt* Numer. XI. 4. וַיִּשְׂרַחֵם *comburet* cap. XIX. 5. וַיִּשְׂרַחֵם *inrauit*, וַיִּשְׂרַחֵם *ambulauit*, Morinus addit וַיִּשְׂרַחֵם *dedit*: vel actionem in se reflexam notat, vt Hithpael Ebræorum, e. g. וַיִּשְׂרַחֵם *mundabit se*, וַיִּשְׂרַחֵם *purificabit se*.
- IV. Ratio transponendi literas *sibilantes* propter א Passiuarum characterem, hęc eadem est, quę apud Ebræos in Hithpael, etiam א in פ propter ח , & in פ propter מ mutatur. e. g. וַיִּשְׂרַחֵם *effundetur* Gen. IX. 6. וַיִּשְׂרַחֵם *dimittetur* Leuit. XVI. 21. וַיִּשְׂרַחֵם *intuitus est* Exod. III. 6. וַיִּשְׂרַחֵם *vocabitur* Genes. XVII. 5. וַיִּשְׂרַחֵם *affligemini* c. XLV. 5.
- V. Sunt etiam *Quadrata Verba*, in Pael flectenda, vt apud Syros asolet. v. g. וַיִּשְׂרַחֵם *formauit*, וַיִּשְׂרַחֵם *profudit*, וַיִּשְׂרַחֵם *consolatus est*, וַיִּשְׂרַחֵם *credidit* &c.
- VI. Formatiua א in Aphel persępe cum פ Coniugationis Hiphil Ebręe permutatur, vt וַיִּשְׂרַחֵם *protulit* Gen. XIV. 18. וַיִּשְׂרַחֵם *purificate* & *mundate* c. XXXV. 2. Idem fit, sed minus crebro, in syllaba אָא Passiuis pręponenda, vt cum אָא ex Hithpael commisceatur. Genes. XVII. 1. וַיִּשְׂרַחֵם *ambula*; cap. XLVIII. 15. וַיִּשְׂרַחֵם *ambulauerunt*.
- VII. PRÆTERITI Formatio accurate conuenit cum Syra. Nam subinde ad II. Fœm. Sing. adiicitur מ , Gen. III. 13. וַיִּשְׂרַחֵם *quid hoc fecisti?* Etiam III. Plur. Fœm. in מ formatur, & I. Plur. in ו simplex, aut geminum וו promiscue finitur, Exod. I. 19. וַיִּשְׂרַחֵם *dixerunt obstetrices*: Numer. XXVII. 1. 2. וַיִּשְׂרַחֵם *accesserunt filia* & *steterunt*. וַיִּשְׂרַחֵם *locuti sumus* Num. XXI. 7. וַיִּשְׂרַחֵם *occidimus* Deut. II. 33. Omnia hęc ex consuetudine Syrorum, a qua non tantum Ebręi, sed ipsi etiam Chaldęi discedunt. In sola I. Sing. interdum מ ex Ebraismo apponitur, v. g. וַיִּשְׂרַחֵם *dedit* Gen. XLI. 41. & וַיִּשְׂרַחֵם cap. IX,

civitatem: Exod. IX. 8. אֲלֻלִים *in caelum*. Hæc vero pro הַבֵּיתָה, שְׂאוֹלָה, הָעִירָה, הַשְּׂמִימָה ponuntur. At pro אֶרֶץ *terram versus* simpliciter quidem & sine Præpositione est אֶרֶץ Gen. XVIII. 2. c. XXXVIII. 9. c. XLIII. 26. verum ellipsis subest, nec אֶ vim maiorem habet, quam vulgarem emphaticam, quod exinde patet, quia etiam אֶרֶץ, sine אֶ, pro אֶרֶץ inuenitur Gen. IX. 31. XII. 5. &c.

Sunt etiam, quæ pure Ebraicam suffigendi rationem sapiunt, v. g. Gen. XIX. 16. 30. אֲמֵלֶךְ *filia eius*, quod Nomine & Pronomine est Ebraum בְּנֵיתִי, pro quo sua dialecto dicunt Samaritani אֲמֵלֶךְ & אֲמֵלֶךְ *filia eius* Gen. XXXVI. 6. Num. XXXVI. 2.

CAPUT VI.

De Formatione Verborum.

IO. Morinustrestantum Coniugationes agnoscit, Peal, Aphel & Ethpael vel Ithpeel. Quod enim Dagesch & punctorum differentiam non habent Samaritæ, inter Peal & Pael Morino distinguere non videntur. At vero Edm. Castellus tot Coniugationes ponit, quot Syro-Chaldææ sunt, nempe tres Activas, & totidem Passivas. Pael a Peal distinguere tum formatio iubet, præsertim in Participiis & Infinitivis diuersa, tum significatio. v. g. Exod. XX. 5. פָּרַד *visitans* Participium est I. Activæ: at in II. Coniugatione seu Pael dicitur פָּרַדָּם *precipiens* Deut. IV. 2. Sic בָּרַךְ *benedicens* Gen. XII. 3. אֲפָרַדָּם *liberare* cap. XXXVII. 22. הִלְבַּדָּם *laudatus* Num. XXIII. 10. בָּרַדָּם *vendidit* Gen. XLV. 4. &c. quæ frustra ad Peal reduceris, partim formatione, partim significatione repugnante. De Imperfectorum differentia infra dicemus.

II. Si compendio vti concessum est, in Passivis velim vtaris, quia Ethpael & Ethpael proprius conveniunt, quam Peal & Pael. Sed Ectaphal quoque Syrorum adiecit Castellus, ita tamen, vt per synopen alterum א absorbeatur. e. g. אֶרֶץ *inuenit* Genes. XVIII. 31. pro אֶרֶץ, quod ex Aphel אֶרֶץ *fluit*, de quo consule Notas nostras p. 40.

III. Si-

- III. *Significationem* Coniugationes eandem habent, quam Ebræi & Syri attribuerunt. Pauca a communi regula discedunt. APHEL enim nonnunquam Passiuam vim recipit, vt $\text{פָּחַדְוּ} \& \text{vnti sunt}$ Num. III. 3. $\text{לָפַחְוּ} \text{occidetur}$ Num. XVIII. 7. (adde Not. p. 54.) $\text{וַיִּבְרַח} \& \text{congregatus est}$ Gen. XLIX. 33. Exod. XXXII. 1. &c. Contra Coniugatio ab אָחַז ITH- incipiens interdum Actiue Tonat, vt $\text{וַיִּשְׁחַדְוּ} \& \text{concupiuerunt}$ Numer. XI. 4. $\text{וַיִּשְׂרַחְוּ} \text{comburet}$ cap. XIX. 5. $\text{וַיִּשְׁחַדְוּ} \& \text{iurauit}$, $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \& \text{ambulauit}$, Morinus addit $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \text{dedit}$: vel actionem in se reflexam notat, vt Hithpael Ebræorum, e. g. $\text{וַיִּשְׁחַדְוּ} \text{mundabit se}$, $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \text{purificabit se}$.
- IV. Ratio transponendi literas *sibilantes* propter א Passiuarum characterem, hęc eadem est, quę apud Ebræos in Hithpael, etiam א in פ propter ח , & in פ propter מ mutatur. e. g. $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \text{effundetur}$ Gen. IX. 6. $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \text{dimittetur}$ Leuit. XVI. 21. $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \text{intuitus est}$ Exod. III. 6. $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \text{vocabitur}$ Genes. XVII. 5. $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \text{affligemini}$ c. XLV. 5.
- V. Sunt etiam *Quadrata Verba*, in Pacl flexenda, vt apud Syros aliolet. v. g. $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \& \text{formauit}$, $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \text{profudit}$, $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \text{consolatus est}$, $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \text{credidit}$ &c.
- VI. *Formatiua* א in Aphel persępe cum פ Coniugationis Hiphil Ebręę permutatur, vt $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \text{protulit}$ Gen. XIV. 18. $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \& \text{purificate}$ & $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \& \text{mundate}$ c. XXXV. 2. Idem fit, sed minus crebro, in syllaba אָחַז Passiuis pręponenda, vt cum אָחַז ex Hithpael commisceatur. Genes. XVII. 1. $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \text{ambula}$; cap. XLVIII. 15. $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \text{ambulauerunt}$.
- VII. *PRÆTERITI* Formatio accurate conuenit cum Syra. Nam subinde ad II. Fœm. Sing. adiiicitur מ , Gen. III. 13. $\text{מָה עָשִׂיתָ} \& \text{quid hoc fecisti?}$ Etiam III. Plur. Fœm. in מ formatur, & I. Plur. in ו simplex, aut geminum וו promiscue finitur, Exod. I. 19. $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \cdot \text{מָה עָשִׂיתָ} \cdot \text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \& \text{dixerunt obstetrices}$: Numer. XXVII. 1. 2. $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \cdot \text{אָחַז} \cdot \text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \& \text{accesserunt filia}$ & $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \& \text{steterunt}$. $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \text{locuti sumus}$ Num. XXI. 7. $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \text{occidimus}$ Deut. II. 33. Omnia hæc ex consuetudine Syrorum, a qua non tantum Ebræi, sed ipsi etiam Chaldæi discedunt. In sola I. Sing. interdum מ ex Ebraismo apponitur, v. g. $\text{וַיִּשְׂחַדְוּ} \text{dedi}$ Gen. XLI. 41. & מָה עָשִׂיתָ cap. IX,

- IX. 13. Vocales etiam substernit Castellus Syriacas: at Morinus E. Sing. etiam per *Alegendum* esse exemplis probat, quibus & insertum est, $\aleph \aleph \aleph \aleph$ *præcepi tibi* Exod. XXXIV. 18. $\aleph \aleph \aleph \aleph$ *adduxi te* Num. XXIII. 11.
- VIII. FVTVRVM autem formant cum Chaldæis potius, quam cum Syris. Tertiæ enim Personæ character non est \aleph , sed \aleph , & si qua est exceptio, paucissimis illa exemplis constat, ut Morinus observavit. II. Sing. Fœm. modo \aleph paragologicum addit cum Syro-Chaldæis, ut $\aleph \aleph \aleph \aleph$ *accipies* Gen. XXXV. 15. modo negligit cum Ebræis, ut $\aleph \aleph \aleph \aleph$ *facies* F. cap. XX. 13. quod supra etiam de *Paragoge* monuimus. Terminatio Futuri Peal Syro-Chaldæis per *Wau* notatur, quod illi per \aleph \aleph ; hi per \aleph *Wau Cholematum*, etiam efferunt; Samaritæ \aleph plerumque omittunt, ut $\aleph \aleph \aleph \aleph$ *interficiam*: nonnunquam addunt, ut $\aleph \aleph \aleph \aleph$ *delebo* Gen. VI. 7. Castellus in Paradigmate subscripsit *Kibbuz*, nisi gutturalis aut \aleph postulat *Patach*, ut apud Ebræos. Secunda & Tertia Plurales cum Syro-Chaldæis ut plurimum in \aleph \aleph terminantur: interdum cum Ebræis in \aleph , ut $\aleph \aleph \aleph \aleph$ *cessabunt* Gen. VIII. 22. $\aleph \aleph \aleph \aleph$ *ibunt* Exod. XXXII. 1.
- IX. IMPERATIVVS Peal Verbi perfecti non facile inuenietur, qui \aleph , Syrorum more, ante ultimam habeat: cuius loco Castellus *Kibbuz* substravit, sicut Futuro, quæ Vocalis manet, etiam si accedat augmentum Plurale aut Fœmininum. *Patach* pro *Kibbuz* est propter \aleph , \aleph , \aleph , ut apud Syros, e. g. $\aleph \aleph$ *serua*, $\aleph \aleph$, *mitte* $\aleph \aleph$ *audi*. Pluralis Fœminini exempla rariora sunt, Genes. IV. 23. $\aleph \aleph \aleph \aleph$ $\aleph \aleph \aleph \aleph$ *audite, auscultate*. Exod. II. 20. $\aleph \aleph \aleph \aleph$ *vocate* F. quæ forma truncata est ex integra $\aleph \aleph \aleph \aleph$, quam apocopen etiam Ebræi habent in locis iam citatis. In reliquis Coniugationibus Syro-Chaldæismus norma erit, e. g. $\aleph \aleph \aleph \aleph$ *pura esto*, $\aleph \aleph \aleph \aleph$ *diuertite* &c.
- X. INFINITIVORVM non vna est ratio. Peal vulgo \aleph præponit, sicut apud Syros, v. g. $\aleph \aleph \aleph \aleph$ *facere*, $\aleph \aleph \aleph \aleph$ *interficere*. Interdum abest \aleph ad imitationem Ebræorum, ut $\aleph \aleph \aleph \aleph$ $\aleph \aleph$ *vsque transire me* Exod. XXXIII. 21. quod potissimum fit, quoties Infinitivus cum suo Verbo construitur, ut $\aleph \aleph \aleph \aleph$ $\aleph \aleph$ *edendo edes* Gen.

Gen. II. 16. vbi sæpe χ exprimitur, vt $\chi\chi\chi$ \cdot $\chi\chi\chi$ *benedixisti benedicendo* Num. XXIII. 11. quod etiam extra hanc constructionem fit, vt $\chi\chi\chi$ $\chi\chi\chi$ *in congregando*. Reliquarum, Pael, & Aphel, Infinitus Modus χ cum Syris etiam retinet sæpe, & desinit Chaldaico more in χ , vel $\chi\chi$, quod χ propter Suffixum in χ mutatur, vt $\chi\chi\chi\chi$ $\chi\chi\chi$ *ad tentandum te* Deut. VIII. 2. (nam paragoge χ Infinitiuorum quorumuis, etiam Peal, in χ conuertitur, cum Suffixa succedunt.) Etiam, præsertim propter constructionem & affixionem, in χ vel $\chi\chi$, vt supra pag. 82. num. 5. monitum fuit. e. g. $\chi\chi\chi\chi\chi\chi$ *ad purificandum illos* Num. VIII. 7. 21. Quod de ipsis quoque Passiuis intelligendum est, vt $\chi\chi\chi\chi\chi\chi$ *ascendendo tolli* Genes. XXXII. 24. Sunt tamen in omnibus fere Coniugationibus nonnulla, quæ Ebraismum imitantur, vt $\chi\chi\chi$ *loqui* Deut. III. 26. $\chi\chi\chi$ *circumcidi* Gen. XVII. 13.

XI. PARTICIPIA primæ Coniugationis duo sunt, Benoni & Peil, vt $\chi\chi\chi$ *somnians*, $\chi\chi\chi\chi\chi$ *ascendentes*, $\chi\chi\chi\chi$ *benedictus*, $\chi\chi\chi\chi\chi\chi$ *dati*: Benoni sæpe χ ante vltimam assumit, vt $\chi\chi\chi\chi$ *effundens* Gen. IX. 6. $\chi\chi\chi\chi$ *ambulans* c. XIII. 5. $\chi\chi\chi\chi$ *possidens* c. XIV. 19. $\chi\chi\chi\chi$ *vindicans* Numer. XXXV. 21. Peil interdum est Actiuæ significationis, sicut apud Syros, vt $\chi\chi\chi\chi$ *interficiens*, ibidem, $\chi\chi\chi\chi\chi$ *egredientes* Gen. XXIV. 13. raro in χ cum Ebræis finitur, vt $\chi\chi\chi\chi$ *suspensus*, *crucifixus*. Deut. XXI. 23. In ceteris Coniugationibus Participia cum Syro-Chaldæis conueniunt.

* Participia, præsertim I. Coniugationis, etiam χ emphaticum assument, perinde ac Adiectiua Nomina.

XII. Tempora & Modi non distinguuntur ab Ebræis. Nec possunt Samaritæ, vt Syri per $\chi\chi\chi$ Substantiuum Verbum, accurate Imperfectum aut Plusquamperfectum determinare. Præteritum & Futurum æque, ac apud Ebræos, sufficiunt omnibus, quibus Participia subordinantur, si omnino Præsenti Tempore opus est diligentiori cura designando. Temporum formam & puncta facillime intelliget, qui Chaldaicis seu Syris Coniugationibus vel leuiter tinctus aggredietur ad illa pertractanda. In Punctorum subscriptione imitati sumus Castellum, qui etiam in vno sæpe eodemque Tempore modo ad Syrisum, modo ad Chaldaismum inclinât propius. Adeo nihil certi constat de Punctis Samaritanæ lectionis, & quisque iis potest vti liberrime.

M

Typus

Typus Prateritorum

PASSIVÆ	APHEL	PAEL	PEAL		
TPJAA	TPJA	TPJ	TPJ M	Singular.	
A—AA	A—A	<i>litteris non differt a Peal.</i>	A—F		} 2
A—AA	A—A		A—M		
A—AA	MA—A		MA—F		
A—AA	(MA)A—A		MA & A—C	I	
z—AA	z—A		z—M	Pluralis	
m—AA	m—A		m—F		} 2
JJA—AA	JJA—A		JJA—M		
JA—AA	JMA—A		JMA—F		
JJ—AA	JJ—A		J & JJ—C	I	

Typus Imperativorum

TPJAA	TPJA	TPJ	TPJM	Sing.
m—AA	m—A	m—	m—F	
z—AA	z—A	z—	z—M	Plur.
JJ—AA	JJ—A	JJ—	J & JJ—F	

* Pro A Formativa in Aphel, etiam z substitui potest, sicut pro AA Passivarum A z, ut pag. 85. exemplis probatum fuit.

Typus

Typus Futurorum.

PASSIVÆ	APHEL PEAL	PEAL
<p>ⲢⲠⲚⲁⲗ</p> <p>— ⲁⲗ</p> <p>ⲙ— ⲁⲗ</p> <p>— ⲁⲙ</p> <p>— ⲁⲗ</p> <p>— ⲁⲓ</p> <p>ⲓⲗ— ⲁⲗ</p> <p>ⲓ— ⲁⲗ</p> <p>ⲓⲗ— ⲁⲙ</p> <p>ⲓ— ⲁⲗ</p>	<p>* Non differunt literis, sed solis punctis, a I. Conjugatione: Puncta autem ad- duntur Chaldaica ut קָפַח, קָפַי</p>	<p>ⲢⲠⲚⲁ C 1</p> <p>— ⲁ M } 2</p> <p>ⲙ— ⲁ F } 2</p> <p>— ⲁ M } 3</p> <p>— ⲁ F } 3</p> <p>— ⲁⲓ C 1</p> <p>ⲓⲗ— ⲁ M } 2</p> <p>ⲓ— ⲁ F } 2</p> <p>ⲓⲗ— ⲁ M } 3</p> <p>ⲓ— ⲁ F } 3</p>

} Singular.

} Pluralis

Typus Infinitivorum.

ⲉⲓⲢⲠⲚⲁⲗ	ⲉⲗⲉⲓⲢⲠⲚⲁⲗ	ⲉⲓⲢⲠⲚⲁⲗ	ⲉⲓⲢⲠⲚ, ⲉⲓⲢⲠⲚⲁⲗ
ⲗⲉⲓⲢⲠⲚⲁⲗ			ⲉⲓⲢⲠⲚⲁⲗ, ⲉⲓⲢⲠⲚ
ⲗⲉⲓⲢⲠⲚⲁⲗ			

Typus Participiorum.

ⲢⲠⲚⲁⲗ	ⲢⲠⲚⲁⲗ	ⲢⲠⲚⲁⲗ	ⲢⲠⲚ M } Præt.
	ⲉⲓⲙⲡⲠⲚⲁⲗ		ⲉⲓ— F } Præt.
Præterita a Presenti uno puncto differunt, ut apud Chaldaeos.			ⲉⲓⲙⲡⲠⲚ M } Præt.
			ⲉⲓ— F } Præt.

* Pluralis Participiorum sic, ut in Nominibus.

M 2

Para-

Paradigma Præteriti.

* Ebrais literis genuina lectio, quam Castellus in Gram. Harmon. seruauit, in latere apponitur, quia puncta Vocalia Samaritanis literis per typographiæ rationem non possunt commode substerni. Et quia Pael a Peal non literis, sed solis punctis differt, semel dedimus Samaritana; bis eadem Ebrais literis & punctis diuersis explicata.

		PEAL.		PAEL.		
Sing.	3 M	פּרַבְּ	פּרַבְּ	פּרַבְּ	3 M	Sing.
	F	פּרַבְּתָּ	פּרַבְּתָּ	פּרַבְּתָּ	F	
	2 M	פּרַבְּתֵּי	פּרַבְּתֵּי	פּרַבְּתֵּי	2 M	
	F	פּרַבְּתֵיךְ	פּרַבְּתֵיךְ	פּרַבְּתֵיךְ	F	
	1 C	פּרַבְּתֵיךְ	פּרַבְּתֵיךְ	פּרַבְּתֵיךְ	1 C	
		& פּרַבְּתֵיךְ	& פּרַבְּתֵיךְ			
Plur.	3 M	פּרַבְּתֵיךְ	פּרַבְּתֵיךְ	פּרַבְּתֵיךְ	3 M	
	F	פּרַבְּתֵיךְ	פּרַבְּתֵיךְ	פּרַבְּתֵיךְ	F	
	2 M	פּרַבְּתֵיךְ	פּרַבְּתֵיךְ	פּרַבְּתֵיךְ	2 M	
	F	פּרַבְּתֵיךְ	פּרַבְּתֵיךְ	פּרַבְּתֵיךְ	F	
	1 C	פּרַבְּתֵיךְ &	פּרַבְּתֵיךְ &	פּרַבְּתֵיךְ	1 C	

Observationes ad Præteritum.

- I. Castellus tradit, nonnunquam ꝑ tertiz Pluralis assumere א, more Arabico, vt فَعَّلُوا , sed exempla, quæ dat, non sunt absoluta, verum cum ꝑ affixo. Gen. XLIX. 23. אָרַבְּ אֶתְּךָ oppresserunt eum: Num. XXXII. 99. אָרַבְּ אֶתְּךָ subegerunt eam.
- II. Prima Plur. in פּרַבְּתֵיךְ desinens, bene distinguenda est a III. Sing. cum Affixo פּרַבְּ nos. e.g. פּרַבְּתֵיךְ præcepit nobis Deut. I. 41. פּרַבְּתֵיךְ induxit nos c. XXVI. 9. Morinus dubitat de פּ simplici in hac persona, quod sæpe Syris in vsu est. At exstant eius exempla, quanquam pauca, Num. XXI. 7. פּרַבְּתֵיךְ locuti sumus; Deut. III. 3. פּרַבְּתֵיךְ occidimus eum.
- III. PAEL scribit Castellus inserto פּ otioso, פּרַבְּתֵיךְ , vt Eleu Zere notabiliter signetur. Nonnunquam per א lectum fuisse, posset indicio א esse. quod Deut IX. 12. conspicitur in פּרַבְּתֵיךְ , Syre فَعَّلُوا , corrupte.

PARA-

Paradigma Præteriti.

APHEL		PASSIVI	
		<i>Ethpeel</i>	
Sing. 3 M	᠑᠓᠕	᠕᠕᠕	᠕᠕᠕
F	᠕᠕᠕	᠕᠕᠕	᠕᠕᠕
2 M	᠕᠕᠕	᠕᠕᠕	᠕᠕᠕
F	᠕᠕᠕᠕	᠕᠕᠕᠕	<i>Fœm. vt. Masc.</i>
1 C	᠕᠕᠕	᠕᠕᠕	᠕᠕᠕
Plur. 3 M	᠕᠕᠕	᠕᠕᠕	᠕᠕᠕
F	᠕᠕᠕᠕	᠕᠕᠕᠕	᠕᠕᠕᠕
2 M	᠕᠕᠕᠕᠕	᠕᠕᠕᠕᠕	᠕᠕᠕᠕᠕
F	᠕᠕᠕᠕᠕	᠕᠕᠕᠕᠕	᠕᠕᠕᠕᠕
1 C	᠕᠕᠕᠕᠕	᠕᠕᠕᠕᠕	᠕᠕᠕᠕᠕

Observationes ad Præteritum.

IV. ᠕ tertiæ Fœm. Pacl Castellus posuit ex Chaldaismo : Syri & hîc ᠕᠕᠕ cum ᠕, vt in Peal semper Samaritæ, quod etiam de Passiuis notandum est.

V. Pro Aphel est etiam Ebr. *Hiphil*, & ᠕᠕ pro ᠕᠕ Passiuarum. e. gr. ᠕᠕᠕᠕ obtulerunt, ᠕᠕᠕᠕ dictum est.

VI. Primæ Singulâri subinde additur ᠕, etiam in Ethpeel, vt ᠕᠕᠕᠕᠕ & iurani Deut. XXXIV. 4. & II. Fœm. Plur. in ᠕᠕᠕᠕ & ᠕᠕ exit.

VII. Formam Niphâl etiam nonnunquam reperiri, vt ᠕᠕᠕᠕, testis est Castellus in Gram Harmon.

VIII. Ettaphal Castello videtur esse, quoties ᠕ propter sibilum non transponitur, quia κατὰ συγκοπὴν stet pro duplici ᠕᠕, vt supra p. 84. recensuimus: alibi idem exemplum ad Ethpeel reducit cum animaduersione, quod sæpe metathesis propter sibilantem non attendatur a Samaritanis. At Genes. XXXIII. 8. transpositio facta est. ᠕᠕᠕᠕᠕ inuenire: neglecta c. XXXII. 5. in eodem Infinitiuo.

* In Pacl Ebræis literis scripto, Dagesch forte omisimus, quia dubium, illudne habeant Cuthæi, an repudient cum Syris.

GRAMMATICA

Paradigma Futuri.

		PEAL.		PAEL.
Sing.	1 C	פּוֹקֵד	פּוֹקֵד	פּוֹקֵד
	2 M	פּוֹקֵד	תּוֹפֵקֵד	תּוֹפֵקֵד
	F	פּוֹקֵדִי	תּוֹפֵקֵדִי	תּוֹפֵקֵדִי
	3 M	פּוֹקֵד	יּוֹפֵקֵד	יּוֹפֵקֵד
	F	פּוֹקֵד	תּוֹפֵקֵד	תּוֹפֵקֵד
	Plur.	1 C	פּוֹקְדִים	תּוֹפְקִים
	2 M	פּוֹקְדֵיךָ	תּוֹפְקֵיךָ	תּוֹפְקֵיךָ
	F	פּוֹקְדֵיךָ	תּוֹפְקֵיךָ	תּוֹפְקֵיךָ
	3 M	פּוֹקְדֵיהֶם	יּוֹפְקֵיהֶם	יּוֹפְקֵיהֶם
	F	פּוֹקְדֵיהֶם	יּוֹפְקֵיהֶם	יּוֹפְקֵיהֶם

Paradigma Imperativi.

		PEAL.		
Sing.	M	פּוֹקֵד	פּוֹקֵד	פּוֹקֵד
	F	פּוֹקְדִי	פּוֹקְדִי	פּוֹקְדִי
Plur.	M	פּוֹקְדוּ	פּוֹקְדוּ	פּוֹקְדוּ
	F	פּוֹקְדֵינָה	פּוֹקְדֵינָה	פּוֹקְדֵינָה

Observationes ad Futurum & Imperat.

- I. Pro *Kibbuz* propter H , V , S , & significationem Neutram est *Patach* vt פּוֹקֵדִים *franget*, פּוֹקְדֵי *mitte* &c. In literis Pael & Peal nihil differunt. In Futuro Peal nonnunquam Vocalem per X quiescens notari, supra diximus.
- I. Tertiã Plur. Futuri Fœmininã per A signat Castellus : alibi ad Chaldaismum remittit, ubi est M , sicut Syri idem S in Masc. & Fœm. Personæ III Plur. retinent. Maluimus M quoque, quam A seruare, quia exempla, quæ pauca vidimus, M habent. Gen. XXX. 38. פּוֹקְדֵינָה *incalescent* F. Lev. VII. 30. פּוֹקְדֵיהֶם *adducunt* F.

III. Mo.

III. Morinus & Castellus J post Z in Futuro Plurali vocant *paragogicum*, sed ita frequens est, vt pauca exempla sine illo inueniantur, quorum nonnulla supra attulimus. Syri quoque & Chaldæi id constantissime adiiciunt, vt desierit videri paragoge. At post III ad II. Fœm. Sing. אֲדַגְוֹגִיכֹּס omnino apponitur J atque tollitur, quod itidem supra exemplis confirmatum fuit.

Paradigma Futuri

APHEL			PASSIVI
Sing. 1	C אֲפַלְא	אֲפַלְא	אֲתַפְקַד
	& אֲמַפְלְא		(אֲתַפְקַד in Ethpaal)
2	M אֲפַלְא	תַּפְקַד	תַּתְפְּקַד
	F אֲמַפְלְא	תַּפְקַדְי	תַּתְפְּקַדְי
3	M אֲפַלְא	יַפְקַד	יַתְפְּקַד
	F אֲפַלְא	תַּפְקַד	תַּתְפְּקַד
Plur. 1	C אֲפַלְא	נַפְקַד	נַתְפְּקַד
2	M אֲפַלְא	תַּתְפְּקַדְוּ	תַּתְפְּקַדְוּ
	F אֲפַלְא	תַּתְפְּקַדְוּ	תַּתְפְּקַדְוּ
3	M אֲפַלְא	יַתְפְּקַדְוּ	יַתְפְּקַדְוּ
	F אֲפַלְא	יַתְפְּקַדְוּ	יַתְפְּקַדְוּ

Paradigma Imperatiui

APHEL			PASSIVORVM
Sing. M	אֲפַלְא	אֲפַלְא	אֲתַפְקַד
F	אֲמַפְלְא	אֲפַקְדִי	אֲתַפְקַדְי
M	אֲפַלְא	אֲפַקְדִי	אֲתַפְקַדְי
F	אֲמַפְלְא	אֲפַקְדִי	אֲתַפְקַדְי

Observationes ad Futurum.

- I. Futurum Aphel, obseruante Castello, formatur אֲפַלְא & אֲתַפְקַד, sicut Chaldæis quoque vterque modus vsitatus est.
- II. Fœm. Plur. Imperatiui Aphel in אֲמַפְלְא finiuius, moniti exemplo Gen. IV. 23. אֲמַפְלְא אֲשַׁמְעֵנִי *auscultate* Fœm. Nihil hîc Castellus habet: in ceteris omnibus אֲפַלְא apponit. III. Eth-

III. Ethpeel etiam in Imperatiuo interdum ם pro א recipit, vt Genes. XLII. 16. םאאא (א pro א) *ligamini*. Ethpaal *Parach* sub ם Poal habet, vt in Præterito.

Paradigma Infinitiuorum.

PEAL.	PAEL.	APHEL.
<p>: אָפּוּל : אָפּוּל : אָפּוּל</p> <p>אָפּוּל : אָפּוּל : אָפּוּל</p> <p><i>Omnes has formas habet Castellus.</i></p>	<p>אָפּוּל</p> <p>Sic Exod. XXIX. 1. אָפּוּל <i>sanctificare</i></p>	<p>אָפּוּל</p> <p>etiam אָפּוּל <i>inuenire</i> Genes. XIX. 11. & אָפּוּל <i>congregari</i> Genes. XXIX. 7.</p>
ETHPEEL.	ETHPAAL.	ETTAPHAL.
<p>: אָפּוּל</p> <p>etiam in אָ, vt Num. IX. 17. אָפּוּל <i>ascendendo eleuari</i>: item Ebræo more Genes. V. 2. אָפּוּל <i>creari</i>: c. XVII. 13. אָפּוּל <i>circumcidi</i>.</p>	<p>: אָפּוּל</p> <p>אָפּוּל</p>	<p>אָפּוּל</p> <p><i>inuenire</i> Genes. XXXII. 5.</p>

Paradigma Participiorum.

PEAL.	PAEL.	APHEL.
<p>Benoni M. אָפּוּל</p> <p>sen Præf. F אָפּוּל</p> <p>* De forma אָפּוּל vide p. 87.</p> <p>Peil M. אָפּוּל</p> <p>sen Præf. F אָפּוּל</p>	<p>אָפּוּל</p> <p>אָפּוּל</p>	<p>אָפּוּל</p> <p>& אָפּוּל</p>
ETHPEEL.	ETHPAAL.	
<p>אָפּוּל</p>	<p>אָפּוּל</p>	
<p><i>Reliqua flectuntur, vt in Adiectiuis.</i></p>		

CAPVT

CAPUT VII.

De Verbis Defectiuis.

I. Defectiua primâ , seu PE NVN.

Defectiua prima radicali, seu *Pe Nun*, easdem leges habent, quas apud Ebræos atque Syros: nempe in Futuro & Imperatiuo Peal, & tota Coniugatione Aphel, seu Hiphil, \aleph abiicitur. An autem in medio compensetur per Dagesch forte, non possumus dicere, Forſan Syriacum *Kuſchoi* rem hoc loco modiça quadam induratione conficiet. Exempla dabimus per Modos & Tempora, quibus anomalia inest.

PRÆTERITVM PEAL est ordinarium, vt $\aleph\aleph$ accepit, $\aleph\aleph$ egreſſa ſunt F. Raro \aleph Præteriti excidit, Gen. XIV. 10. $\aleph\aleph$ ceciderunt, c. XXIV. 63. \aleph egreſſus eſt.

IMPÉRATIVVS \aleph tollit, & cum *Patach* legitur: rarius \aleph eſt in loco *Patach*. e. g. \aleph aſcende Gen. XXXV. 1. \aleph ſerna Exod. XX. 9. \aleph duc c. XXXII. 34. &c. Caſtello in Paradigmate ordinarium eſt $\aleph\aleph$: verum vbique inuenio \aleph (ſine \aleph) egredere, Gen. VIII. 16. c. XXVII. 3. c. XXXI. 13. Exod. XI. 8. c. XVII. 9. & in Plurali $\aleph\aleph$ exite Exod. XII. 31. Num. XII. 4. ſemel $\aleph\aleph$ Gen. XIX. 14.

FVTVRVM PEAL \aleph etiam extrudit, vt $\aleph\aleph$ accipiet, $\aleph\aleph$ aſcendemus, $\aleph\aleph$ cuſtodietis: $\aleph\aleph$ egredientur, $\aleph\aleph$ maſtabant.

INFINITIVVS primæ Coniugationis eandem legem ſeruat, vt $\aleph\aleph$ proficiſci, $\aleph\aleph$ cuſtodire, $\aleph\aleph$ maſtare.

APHEL tota illud ipſum imitatur, vt $\aleph\aleph$ & $\aleph\aleph$ obtulit Gen. XIV. 18. XV. 5. $\aleph\aleph$ educet Num. XIX. 3. $\aleph\aleph$ aſcendere faciens Levit. XI. 45. $\aleph\aleph$ cadere faciens. Num. XXIV. 16.

Multa tamen ex his ipſis ſunt regularia, vt $\aleph\aleph$ maſta Gen. XLIII. 16. $\aleph\aleph$ maſtabit Num. XIX. 3. $\aleph\aleph$ cadere fecit, precubuit Gen. XVII. 3. $\aleph\aleph$ introduxit c. XXIV. 67.

N

II. De-

II. Defectiua fecundâ, seu Geminata.

Geminata sæpe regularia sunt & integra: sæpius abiiciunt mediam Radicalem in tota Coniugatione Peal (Participio Peil excepto) & in tota Aphel. Reliqua non recedunt a norma Paradigmatis perfecti. Cum vero Radix לל *ingressus est*, sit Aramæis frequentissima, ad illam potissimum, quia præter ceteras etiam variat, præcepta applicabimus, exemplis stabilita.

Exempla potiora Coniugationis Peal.

PRÆTERITVM 3. M. לל *ingressus est* Genes. XXVIII. 11. & לל *XXXVIII. 9. Exod. XIV. 20. & perfecte לל* Genes. XIV. 5. Fœm. לל *ingressa est* Gen. XLII. 21. & plene ללל c. XIX. 33.
1. C. ללל *veni* Exod. V. 23.

Pl. 3. M. ללל *ingressi sunt* Gen. XXII. 9. ללל Exod. XIV. 22.
1. C. לללל *ingressi sumus* Gen. XLIII. 23.

FVTVR. לללל *veniet* Gen. XXXII. 11. ללללל *veniemus* c. XX. 13.

IMPERAT. M. ללל *ingredere* Gen. XVI. 2. & ללל c. XXX. 3. & לללל c. VII. 1. cum ל , quasi ex Aphel, in qua Coniugatione hæc Radix sæpe intransitive significat.

Fœm. לללל *veni* (Ebr. ללל , at Ebræo-Sam. לללל F.) Numer. XXI. 27.

Pl. לללל *ingredimini* Deut. I. 7. & 8.

INFIN. ללללל Deut. XXXI. 2. לללללל Exod. XVI. 12. & ללללל Gen. XII. 11. c. XIX. 31.

Exempla Coniugationis Aphel.

PRÆT. ללל Gen. VII. 13. & לללל c. XXIX. 13. *venit*, & *introduxit*. etiam absque caractere ללללל *adduxisti* c. XX. 9.

FVT. ללללל *afferes* Gen. XXVII. 10.

IMPER. לללל Exod. VI. 11. & ללללל c. VIII. 1 c. IX. 1. & contra ללל c. X. 1. omnia intransitive *ingredere*: transitive ללללל Gen. XLIII. 16. Exod. IV. 6.

INFIN. לללללל *introducere* Deut. IX. 28.

* **PAEL** non discedit a regula, ut ללללל *induxerunt* Gen. XIX. 10. לללל *loquere* &c. at Passivum לללללל *illatus est* Levit. VI. 10. cap. X. 18.

Castel

Castellus paradigmatis loco affert Radicem PPT *minuit*, cuius *Præteritum* in Peal format, vt apud Syros אָפַּט, Fœm. אָפַּט &c. *Imperatiuum* cum Chaldæis פִּיט, Pl. פִּיט &c. *Futurum* פִּיטִי, פִּיטִי &c. *Infinitiuum* פִּיטִי, *Participium* Benoni פִּיטִי, Fœm. אִפִּיט, vt apud Syros: Peil פִּיטִי *minutus* regulate est Exod. XVI. 14.

Aphel etiam Syro-Chaldaicum est. *Præter.* פִּיטִי, *Fut.* פִּיטִי, *Imperat.* פִּיטִי, *Infîn.* אִפִּיטִי, *Part.* פִּיטִי. Ethpeel ordinem communem seruat: PPTִי &c. Estaphal autem tollit mediam, vt PPTִי &c.

CAPUT VIII

De Verbis Quiescentibus,

Quiescentium Verborum eadem fere est ratio, quæ apud Syro-Chaldæos: in paucis diuersa & singularis. De singulis breuiter damus, quæ obseruanda sunt.

Quiescentia primâ,
& quidem

I. PE ALEPH.

א in Peal & Aphel (& nonnunquam in Ethp.) mutatur in מ, quoties formatiua antecedit. Exempla in Peal: אָמַר אֶדְבַר & dicam, אָמַר אֶדְבַר dicere, אָכַלְתָּ מִלֶּחֶם comedes, מָלַמְתָּ מִנִּי veniam, אָמַרְתָּ אֶתְּ אֶתְּ ire &c. In Aphel אָכַלְתָּ מִנִּי אֶתְּ comedere vos feci Exod. XVI. 32. מִי אֶתְּ אֶתְּ quis cibabit nos carne? Num. XI. 4. 18. אָמַרְתָּ אֶתְּ afferte Gen. XLV. 17. Ethp. אָמַרְתָּ אֶתְּ ambula Gen. XVII. 1.

Interdum excidit א propter formatiuas, vt אָכַלְתָּ אֶתְּ perdere, Inf. Pacl, Deut. VII. 10. אָכַלְתָּ אֶתְּ comeditur Gen. VI. 21. alias plene אָכַלְתָּ אֶתְּ consumtus Exod. III. 2. &c.

Raro א in alias, quam in מ, commutatur, v. g. in אֶתְּ, Infîn. אָמַרְתָּ אֶתְּ ire Gen. XI. 31. item in אֶתְּ in Aphel, vt אָכַלְתָּ אֶתְּ cibabimus. Cetera ad regulam paradigmatis communis conformantur.

II. PE IOD,

seu Quiescentia primâ ן.

Valent hic Ebræorum regulæ de ן Futuri & Imperatiui Peal abiiciendo, & in Aphel in ך conuertendo. e. g. ׁׁׁׁ *dabo* Gen. XVII. 2. ׁׁׁׁ *sedebit* F. Num. XV. 20. ׁׁׁׁ *sede* Gen. XX. 15. ׁׁׁׁ *sedete* Exod. XVI. 29. Interdum Iod. Futuri manet, vt apud Ebræos, e. g. ׁׁׁׁׁ *possidebit* Gen. XXI. 10.

Exempla Coniugationis Aphel hæc habeto: ׁׁׁׁׁ *addam* Gen. VIII. 21. ׁׁׁׁׁ *comburet* Num. XIX. 5. ׁׁׁׁׁ (quasi ex ׁׁׁׁ pro ׁׁׁׁ per metathesin) *uiuificare* Gen. XLV. 5. Pauca ן retinent, sicut Ebræis etiam, vt ׁׁׁׁׁׁ *benefecisti* Gen. IV. 7. ׁׁׁׁׁׁ *benefecerunt* Deut. XVIII. 17. ׁׁׁׁׁ *deduxit* Exod. XIV. 21.

Ettaphal, seu Passiua, quæ characterem ׁׁׁ Aphel, (ך loco ן) seruat, non infrequens est, vt ׁׁׁׁׁׁ *relictus est*, ׁׁׁׁׁׁ *peregrinari*, ׁׁׁׁׁׁ *vixit* &c. Cetera perfecte se habent.

* ן nonnunquam abest præter consuetudinem, vt ׁׁׁׁׁ *inerunt* Gen. IX. 23. Contra adest, vbi abesse poterat, vt ׁׁׁׁׁׁ *sedebit* Fœm. Lev. XII. 4. ׁׁׁׁׁׁ *pone* Deut. XXXI. 19.

Quiescentia secundâ,

seu AJIN VAV.

Præteritum Peal est plane Syriacum, & vocalem longam vt plurimum per ׁ, interdum per ׁ ostendit, ׁׁׁׁׁ *inducant* Gen. XXX. 6. ׁׁׁׁׁ *habitauit* c. XIV. 7. XXII. 19. Nonnunquam abest mater lectionis, vt ׁׁׁׁׁ *surrexerunt* Num. XXIV. 17. ׁׁׁׁׁׁ *surrexerunt* Gen. XXXVII. 35.

Paradigma Præteriti Peal.

Sing.	3	M	ׁׁׁׁׁ	ׁׁׁ	Plur.	ׁׁׁׁׁׁ	ׁׁׁׁ
		F	ׁׁׁׁׁׁ	ׁׁׁׁׁ		ׁׁׁׁׁׁ	
	2	M	ׁׁׁׁׁׁ	ׁׁׁׁׁ		ׁׁׁׁׁׁׁׁ	ׁׁׁׁׁׁ
		F	—	—		ׁׁׁׁׁׁׁׁ	ׁׁׁ
	1	C	ׁׁׁׁׁׁ	ׁׁׁׁׁ		ׁׁׁׁׁׁׁׁ	ׁׁׁׁׁ

* ׁׁׁׁׁ *mori* ן assumit medium, vt Cap. sequenti trademus.

Impe-

Imperativus idem prorsus est, ac Ebraeorum, Syrorum, Chaldaeorum, vt שׁוּב surge, שׁוּבוּ surgite. Propter א vel gutturalem potest etiam *Patach* loco ז habere, vt אֶבְיָב habita Gen. XXXV. 1.

Futurum a Chaldaico non differt, & ז medium retinet, e. g.

Sing. 1	שׁוּבָא	Plur.	שׁוּבְיָ
2	שׁוּבְיָא		שׁוּבְיָבְיָא
3	שׁוּבְיָמְיָ		שׁוּבְיָבְיָמְיָ

Sunt etiam quæ *Patach* pro ז recipiunt. Deut. XIII. 8. פְּחִמְא par-
cet Fœm. Cum מ abundante: cap. XXVIII. 52. פְּוּמ arctabit:
 שׁוּמִיבִי (ܫܘܡܝܒܝ Chald.) Exod. XXXII. 34. שׁוּמִיבִי ibunt comm. 1.
 שׁוּמִיבִי ibimus Deut. XIII. 13. Nec tamen necesse est, vbi in Impera-
tuo ז cessauit, vt etiam e Futuro eiiciatur, v. g. שׁוּבָא mane-
bit F. Gen. XXIV. 55. cuius Imperatiuum אֶבְיָב modò produximus.

Infinitiuus variat: שׁוּב , Ebraeæ consuetudinis, Paradigma Castelli ha-
bet, cui plures formæ succedunt, שׁוּבְיָ venari Gen. XXVII. 5.
 שׁוּבְיָ habitare c. XIII. 6. שׁוּבְיָ mori c. XLVII. 29. & שׁוּבְיָ
c. XXV. 32; שׁוּבְיָ malum esse seu malefacere c. XXXI. 7. &c.

Participia sunt Syro-Chaldaica, Præf. שׁוּבְיָ stans, Plur. שׁוּבְיָמְיָ stan-
tes: Præf. שׁוּבְיָ &c. Subinde variat media litera, lectionis ma-
ter, & nonnunquam duplicatur. Sic שׁוּבְיָ stans Exod. III. 5. שׁוּבְיָ
habitans Deut. I. 4. & שׁוּבְיָ bis Num. XIII. 20. שׁוּבְיָ indi-
cans Gen. XV. 14. שׁוּבְיָ moriens c. XLVIII. 21. L. 5. 24. Fœm.
 שׁוּבְיָ c. XXX. 1. At שׁוּבְיָ mortuus, ex forma Peil.

Ceteræ Coniugationes minus difficultatis habent, etiam vsus rarioris
sunt, præter Aphel.

Eshpeel Chaldaizat, שׁוּבְיָ , Chald. ܫܘܒܝܢ statutus est. Sic
 שׁוּבְיָ tranquillatus est, acquieuit Gen. IV. 5. & שׁוּבְיָ
reus factus est. Exod. XXXII. 31.

Pael in his Verbis rarior Coniugatio, & nisi quod ז in מ mutat (vt
apud Syros) perfectorum lege vtitur. e. gr. שׁוּבְיָ &c. huc
transcribi potest Imper. שׁוּבְיָ habita Gen. XXXVI. 2.

Eshpael propius ad Ebraismum accedit, ז recipiendo, & vltimam
geminando. e. g. שׁוּבְיָ intelligam Genes. XVI. 2. שׁוּבְיָ
collocatus c. XXVIII. 13. etiam cum מ , Syrorum more, etsi cum
ab *Eshpeel* difficulter discernatur.

*Aphe*l autem a Chaldæo, Syrisimo non declinat, vt אָפְּהֵל *respondis*, אָפְּהֵלְךָ *statuisti* Gen. XXI. 29. אָפְּהֵלְךָ *illuminabit* Num. VI. 25. אָפְּהֵלְךָ *respondere* Gen. XLV. 4. & subeunte אָ , vt אָפְּהֵלְךָ *arbitabit* Deut. XXVIII. 53. אָפְּהֵלְךָ *arbitabunt* ibid. 55. Quædam intransitiua sunt, vt אָפְּהֵלְךָ *pernoctauit* Gen. XXVIII. 11. אָפְּהֵלְךָ *indicabit* c. XVI. 5. Sæpenumero אָ est in loco אָ characteristici, vt in ceteris, tam perfectis, quam imperfectis Verbis.

Quiescentia tertia Radicali.

Quæ Verba quiescunt radicali tertia, in אָ vel אָ exeunt, vt אָפְּהֵל *creauit*, אָפְּהֵל *posuit*; rarius in אָ vel אָ , vt אָפְּהֵל *vidit* Numer. XXIII. 21. (nisi id Pael intransituum est, a אָפְּהֵל nota radice) אָפְּהֵל *noluit* Gen. XXXVII. 35 אָפְּהֵל *percussit* cap. XXI. 23. 25. &c. quædam promiscue in אָ & אָ desinunt, vt אָפְּהֵל *uenit* Gen. XLVI. 1. & אָפְּהֵל passim alibi, quia terminatio אָ vsitator est.

Formatio est Chaldaica, & quiescens plerumque in אָ mutatur, sed ante אָ Plurale Masculinum, & אָ Fœm. Singular. prorsus abicitur.

Præteritum	S, 3	M	אָפְּהֵל	<i>fleit.</i>	Plur.	אָפְּהֵל	<i>fleuerunt.</i>
		F	אָפְּהֵל	Gen. XXI. 16.		אָפְּהֵל	
	2	M	אָפְּהֵל			אָפְּהֵל	Deut. I. 45.
		F	אָפְּהֵל			אָפְּהֵל	
	1	C	אָפְּהֵל			אָפְּהֵל	

Exempla alia sunt: אָפְּהֵל *inuidit* Fœm. Gen. XXX. 1. אָפְּהֵל *creuit* F. c. VI. 5. אָפְּהֵל *viderunt* Exod. XVI. 15. אָפְּהֵל *venerunt* F. אָפְּהֵל *hauserunt*, vtrumque Exod. II. 16. interdum אָ manet, vt אָפְּהֵל *impleuerunt*. F. ibidem. אָפְּהֵל *venimus* Genes. XXXII. 6. אָפְּהֵל *peccauimus* Num. XXI. 7. אָפְּהֵל *venistis* Gen. XXVI. 27. Deut. XII. 9. vnde suspectum nobis est אָפְּהֵל Deut. I. 20.

* אָפְּהֵל *vidi* Gen. XXXII. 30. ex alia forma.

Imperatiuus Pael Sing. C אָפְּהֵל *vide* Gen. XLI. 41.
 Plur. M אָפְּהֵל *videte* Exod. XVI. 29.
 F *

Sic אָפְּהֵל *numera* Gen. XV. 5. אָפְּהֵל *esto* M. cap. XVII. 1. & Fœm. c. XXIV. 60, quod forsan sono differt a virili Genere, sicut Syris אָפְּהֵל

est

est Masculinam; כִּנְיָ Fœmineum. Plur. כִּנְיָנָא *crescite* Gen. IX. 1. *ponite* Num. VI. 27. De Fœm. Plurali controuersia est. Castellus habet כִּנְיָנָא, & Syro כִּנְיָנָא, quam formam Ludov. de Dieu in Masculinis ponit, & Fœmineam aliam monstrat, כִּנְיָנָא *gaudete* Luc. XV. 9. כִּנְיָנָא *flete* Luc. XXIII. 28. Aut ergo cum Chaldæis simpliciter כִּנְיָנָא est adiungendum, vt כִּנְיָנָא, sic כִּנְיָנָא; aut cum Syris כִּנְיָנָא dicendum est, donec exempla certiora inueniantur.

Futurum Coniugationis I. cum Chaldæo exacte conuenit, & in מ finitur. e. gt.

Sing. 1 C	כִּנְיָנָא	<i>adificabo.</i>	Plur.	כִּנְיָנָא
2 M	כִּנְיָנָא	Exod. XX. 25.		כִּנְיָנָא
F	כִּנְיָנָא			כִּנְיָנָא
3 M	כִּנְיָנָא	Deut. XXV. 9.		כִּנְיָנָא
F	כִּנְיָנָא			כִּנְיָנָא

Sic כִּנְיָנָא *habitabis* Gen. IX. 27. כִּנְיָנָא *ueniet* c. XLIX. 10. raro originalis quiescens manet, vt כִּנְיָנָא *adificabimus* Gen XI. 4.

Infinitiuus כִּנְיָנָא *crescere* Gen. VI. 1. כִּנְיָנָא *numerare* c. XV. 5. כִּנְיָנָא *haurire* c. XXIV. 13. כִּנְיָנָא *videre* Exod. III. 4.

Participium Benoni. Sing. M כִּנְיָנָא *pasceus* Exod. III. 1. כִּנְיָנָא *condonans* Exod. XXXIV. 7.
F כִּנְיָנָא Gen. XXIX. 9. כִּנְיָנָא *ueniens*, ibidem.

Plur. M כִּנְיָנָא *pascentes* Gen. XXXVII. 13.

F כִּנְיָנָא *incipientes* c. XLI. 54.

† Castello M. Sing. est כִּנְיָנָא, vt apud Syros; Pl. M. in כִּנְיָנָא *quasi* כִּנְיָנָא.

Peil non differt literis a Benoni, si M. Sing. terminatio est כִּנְיָנָא, sed Syro-Chaldaico more ita proponitur in Gram. Harm.

Sing. M	כִּנְיָנָא,	Fœm.	כִּנְיָנָא
Plur.	כִּנְיָנָא		כִּנְיָנָא

Reli-

Reliquas Coniugationes ex Castelli Paradigmatе על *revelavit*, damus excerptas:

ETHPEEL. <i>Prat.</i>	Sing.	3	מַלִּיאֵ	Fœm.	אִמַּלִּיאֵ
		2	אִמַּלִּיאֵ		
		1	אִמַּלִּיאֵ		
Plur.		3	יִמַּלִּיאֵ	F	יִאִמַּלִּיאֵ
		2	יִאִמַּלִּיאֵ	F	יִאִ—
		1	יִמַּלִּיאֵ		

* Exempla: מֵאֵי *visus est* Gen. XVII. 1. & cum יִאִמַּלִּיאֵ c. XXXV. 1. Exod III. 2. מֵאֵי *exoratus est* Gen. XXVI. 21. אִמַּלִּיאֵ *salvata est* cap. XXXII. 30. מֵאֵי *positum est* Exod. XIV. 21. &c.

<i>Imper.</i>	Sing.	מַלִּיאֵ	Fœm.	עַלִּיאֵ
	Plur.	יִלִּיאֵ		עַלִּ—
<i>Futur.</i>		מַלִּיאֵ		
		—אֵ		
		—מֵ (Gen. IX, 14.) &c.		

<i>Infinitivus</i>	עַלִּיאֵ		
<i>Participium</i>	עַלִּיאֵ	F.	עַלִּ—

PAEL. *Prat.* מַלִּי, Fœm. אִמַּלִּי &c.

* Sic מֵאֵי *ostendit* Genes. XV. 25. מֵאֵי (ע pro ה) *indicavit* c. XXIX. 12. מֵאֵי *narravit* comm. 13. & cum יִאִמַּלִּיאֵ *amovit* Gen. XLI. 42. & inserto אֵ , עַלִּיאֵ *moravit* c. XXVI. 21.

Imper. מַלִּי, Fœm. iisdem literis. Sic מֵאֵי *indica* Gen. XXIX. 15.

Futur. 1. מַלִּיאֵ, 2. מַלִּיאֵ &c. *Patach* sub י , יִאֵ &c.

Infinitivus. עַלִּיאֵ

Particip. מַלִּיאֵ. Fœm. אִמַּלִּיאֵ &c.

Passivum huius Coniugationis per solum *Patach* differt ab Ethpeel.

APHEL *Prat.* מַלִּיאֵ &c.

* Exempla alia sunt מֵאֵי *pluere fecit* Genes. XIX. 24. (nam etiam ע frequens est, tam initio pro אֵ , quam in fine pro מֵ) עַלִּיאֵ *amovit* cap. VIII. 13. אִמַּלִּיאֵ *invenit* F. comm. 9. עַלִּיאֵ *indicavit* M. c. XXXI. 20.

Imperat. מַלִּיאֵ &c. sic מַלִּיאֵ *inclina* Fœm. Gen. XXIV. 14.

Futur.

Futur. מַלְיָא &c. Patach sub literis מַלְיָא formativus : ita quoque מַגְיָא *magnificabo* Genes. XII. 2. מַיְיָא *multiplicabo* e. XV. 1.

Infinitivum מַלְיָא. Etiam alia forma מַלְיָא *potare* Genes. XXIV. 19. & מַלְיָא *ibidem* : מַלְיָא *liberare* c. XXXVII. 22.

Participium מַלְיָא &c. Sic מַלְיָא *adducens* Gen. VI. 17.

Passivum מַלְיָא (Ettaphal) rarissimum est.

CAPUT IX.

De Verbis Anomalis quibusdam singularibus.

POSSUNT quidem & Defectiva & Quiescentia Verba *Anomala* appellari, sed *ordinaria*, quia ordinem servant, & se ad regulam certam atque normam, seu artis præcepta, reuocari patiuntur. Quæ iam dabimus, *extra ordinem* sunt, & prorsus irregularia, aliud quidem in hoc Modo aut Tempore, aliud in alio. Nam in multa aut maiore parte cum ceteris quoque conueniunt.

L. מַלְיָא *fuit*, Substantivum Verbum, tractatur in Præterito & Imperativo, ut Verba solent, quæ ultimâ quiescunt. v. g. מַלְיָא *fuit* P. מַלְיָא *fuerunt*, Fœm. מַלְיָא Num. XXXVI. 11. cum ׀ paragoge: מַלְיָא *fuitis*, מַלְיָא *esto* &c. In Futuro & Infinitivo deflectit a norma.

Futur. Sing. 1. C. מַלְיָא (Ebr.) Exod. III. 14. & מַלְיָא comm. 12. etiam מַלְיָא Gen. XVII. 8.

3 M. מַלְיָא Exod. XII. 13. מַלְיָא Gen. IX. 14. מַלְיָא c. XXVIII. 14.

F. מַלְיָא Gen. IX. 2. מַלְיָא comm. 13.

Plur. 2. M. מַלְיָא Lev. XI. 45. c. XIX. 2.

3. M. מַלְיָא Num. I. 4.

Ceterorum forma ex hisce patebit.

Infinitivus מַלְיָא Exod. XII. 4. cui Præfixa מַלְיָא, ׀ adiungi possunt. Cum

- Cum suo Verbo constructus עָנִי . Gen. XVIII. 18. מֵימָן עָנִי
essendo erit.
- II. $\text{אִם אֵלֶּיךָ אֵלֹהִים$ *est, sunt*, Syro-Chaldaicum. Exod. XVII. 7. $\text{הֲאֵלֹהִים אִמְרָתְךָ אֵלֶּיךָ$
 בְּיָמֶיךָ *num est Dominus in medio nostri?* adde Num. XIII. 21.
 c. XXII. 19. Interdum excidit אִם , vt Gen. XXVIII. 16. $\text{וְעַתָּה אֵלֶּיךָ אֵלֹהִים$
 $\text{אֵלֶּיךָ אֵלֹהִים אֵלֶּיךָ אֵלֹהִים אֵלֶּיךָ אֵלֹהִים אֵלֶּיךָ אֵלֹהִים$ *profecto est Dominus in loco isto:*
 sapius אֵלֶּיךָ abest, præsertim cum Affixis, quæ ex aliis etiam Per-
 sonis, quam tertia, addi possunt. Genes. XXIV. 42. $\text{אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ}$
es tu Deut. XIII. 3. $\text{אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ}$ *an sitis vos?* Nec minus compo-
 situm, אִם אֵלֶּיךָ *non est*, Samaritæ habent, licet eo crebrius pro
 simplici negatione *Non* utantur.
- III. אִם אֵלֶּיךָ *vixit*: raro Peal in vsu, propter Aphel & Ettaphal de quibus
 mox dicemus. Tamen Ebraei moris vestigia supersunt. Gen. XII. 13. אִם אֵלֶּיךָ
vinet Fœm. In Peal *vinificauit*, vbi etiam אִם אֵלֶּיךָ dicunt. Num. XXXI. 18. אִם אֵלֶּיךָ
vinificauit, seruate. Aphel metathesin amat, quasi אִם אֵלֶּיךָ radix fuisset. Nam אִם אֵלֶּיךָ sæ-
 pissime reperitur, quod transitivè *vinificauit*, sicut eius Passiua forma
 אִם אֵלֶּיךָ , intransitive notat *vixit*. Vide p. 98.
- IV. אֵלֶּיךָ *descendit*, pro אֵלֶּיךָ Syro-Chaldaico, אֵלֶּיךָ cum אֵלֶּיךָ , vt moris
 est, permutato. Præt. אֵלֶּיךָ *descendit* Genes. XI. 5. Futur. אֵלֶּיךָ
descendam c. XXXVIII. 35. אֵלֶּיךָ *descendet* Exod. XIX. 11. (ita Waltoni Polyglotta: Ebr. אֵלֶּיךָ
descendet: at Castellus Gram. Harm. col. 21. legit אֵלֶּיךָ , & ad Ettaphal re-
 fert) ac manente אֵלֶּיךָ , אֵלֶּיךָ Num. XXIV. 19. Imperat. אֵלֶּיךָ
descende, excluso אֵלֶּיךָ , Exod. XIX. 24. pro quo comm. 21. præ-
 ve אֵלֶּיךָ scriptum est. Infnit. אֵלֶּיךָ *descendere* Genes. XLVI. 3. & constructus
 אֵלֶּיךָ *descendimus* c. XLIV. 26. Participium planum est, אֵלֶּיךָ
descendens Deut. IX. 21. אֵלֶּיךָ *descendentes* Genes. XXVIII. 12. Aphel אֵלֶּיךָ
descendere fecit Exod. XXXIV. 5. & cum אֵלֶּיךָ , אֵלֶּיךָ *demisit* F. Gen. XXIV. 18. Passiv. אֵלֶּיךָ
depositum est Num. X. 17.
- V. אֵלֶּיךָ *dedit*, etiam אֵלֶּיךָ Lev. X. 17. est *dedit*. Aliàs Præteritum
 fere ex אֵלֶּיךָ formatur, vt אֵלֶּיךָ *dedi* &c. Futurum ple-
 rumque ex אֵלֶּיךָ , more plane Ebraeo, אֵלֶּיךָ *dabit*, אֵלֶּיךָ
dabo,

dabo, &c. nisi quod ד Plurali adhæret, דַּבַּרְתֶּם *dabitis* Num. XXXV. 6. tamen etiam interdum ex דָּבַר, secundum legem Verborum Pe Iod, מ abiecto, vt דָּבַרְתִּי *dabo* Gen. XVII. 2. Deut. XXXIV. 4. Imperatiuus itidem ex דָּבַר, sed mutata litera. Nam subinde ד in ב, aut ד in כ, quod Samariticae genti non est insolens, conuertitur. Gen. XXX. 26. דָּבַר *da*, & Fœm. מִכָּדָבַר *da* comm. 14. & cap. XXXIV. 8. 12. כָּדָבַר *date*. Infinitiuus דָּבַרְתִּי *ad dandum, dare* Num. XXXVI. 2. דָּבַרְתֶּם *dando dabis* c. XXI. 2. Passiuum interdum Actiuam significationem induit, vt Exod. XVI. 3. דָּבַרְתֶּם מִי *quis dabit?* דָּבַרְתֶּם - Ebr.

- VI. אָמַר *mori*. Præterito toto habet mediam מ, vt apud Syro-Chald. c. g. אָמַרְתִּי *mortuus est* Genes. V. 5. אָמַרְתִּי *mortua est* cap. XXIII. 2. אָמַרְתִּי *mortui sunt* Exod. IV. 19. אָמַרְתִּי *mortui sumus* Num. XIV. 2. Futurum legem tenet verborum מָוּ, vt אָמַרְתִּי *moriar*, אָמַרְתֶּם &c. etiam Imperatiuus, Deut. XXXII. 50. אָמַרְתֶּם *morere*: Infinitiuus pariter, אָמַרְתֶּם *mori nos* Exod. XVI. 3. ceteræ Infinitiu formæ habentur p. 99. Participia vero a communi lege recedunt, Præfens אָמַרְתִּי, Fœm. אָמַרְתֶּם; Præt. אָמַרְתִּי, sicut c. l. exemplis probatum fuit.
- VII. אָמַרְתִּי *ire*, Præter. secundum ordinem מָוּ, אָמַרְתִּי *iuuit*, Futurum patratum, אָמַרְתִּי *ibit*, אָמַרְתִּי *ibunt* &c. exempla dedimus supra p. 37. & 99. Infinit. אָמַרְתִּי *ad eundem* Deut. XXIX. 18.
- VIII. אָמַרְתִּי *iuuit*, Imperatiuus nunc Syrorum imitatione factus, vt אָמַרְתִּי *abi* Gen. XXII. 2. abiecto א, nunc Chaldaicus est, אָמַרְתִּי *ite* c. XLV. 17. Infinit. אָמַרְתִּי *ire* c. XI. 31. Ithp. אָמַרְתִּי *ambula* Gen. XVII. 1. אָמַרְתִּי *ambulans* c. III. 8.
- IX. אָמַרְתִּי *venit*, dupliciter imperfectum, etiam huc afferendum est. Præteritum nonnunquam אָמַרְתִּי habet, אָמַרְתִּי Genes. XXXIII. 2. cap. XXXVII. 14. c. XLVI. 1. Imperat. אָמַרְתִּי *veni* M. c. XXXVII. 13. & אָמַרְתִּי c. XXII. 2. Plur. אָמַרְתִּי *venite* c. XXXVII. 20. Futur. אָמַרְתִּי *veniet* c. XXXII. 8. אָמַרְתִּי *venient* c. VI. 20. Infinit. אָמַרְתִּי *ueniendo veniemus* c. XXXVII. 10. & אָמַרְתִּי *in ueniendo, cum uenerit* c. XLII. 15. & cum Affixo אָמַרְתִּי *venire ipsos* Num. X. 21. Participium אָמַרְתִּי *uen-*

ens Gen. XXXII. 6. Fœm. אָמַלְאָ cap. XXIX. 9. Plur. אָמַלְאָ
venientes c. XXIV. 63. & אָמַלְאָ c. XXX. 38. Fœm. אָמַלְאָ
c. XLI. 29. APHEL אָמַלְאָ attulit c. XXXVII. 2. Imper. אָמַלְאָ
afferte c. XLV. 17. Particip. אָמַלְאָ adducens. Exod. X. 4. &
אָמַלְאָ Deut. VIII. 15.

* אָמַלְאָ potuit, Ebræis anomalum in Præterito & Futuro, Samari-
tis in Præterito perfectum est: in Futuro communem legem Ver-
borum Pe Iod obseruat. אָמַלְאָ potuit Gen. XLV. 1. Fœm. אָמַלְאָ
c. XXXVI. 7. אָמַלְאָ potuit, præualui cap. XXX. 8. FUTUR. אָמַלְאָ
potero Deut. XXXI. 2. אָמַלְאָ poteris Exod. XVIII. 23. אָמַלְאָ poteris
Genes XLIV. 22. &c. nisi vbi Ebræa vox retinetur, vt Deut. XXII.
11. אָמַלְאָ potero. Infin. Num. XII. 31. אָמַלְאָ אָמַלְאָ אָמַלְאָ præua-
lendo, præualebimus ei.

CAPUT X.

De Particulis.

Particulis vtuntur Samaritani partim Ebræis, vt אָמַלְאָ אָמַלְאָ אָמַלְאָ
&c. partim Syro-Chaldæis, vt אָמַלְאָ אָמַלְאָ אָמַלְאָ אָמַלְאָ אָמַלְאָ &c.
partim propriis, vt אָמַלְאָ אָמַלְאָ אָמַלְאָ אָמַלְאָ אָמַלְאָ &c. Diuidi-
mus secundum Latinam Grammaticam in Præpositiones, Aduerbia, Con-
iunctiones. Etsi vero non ignoramus, multas aut plurimas ex his Parti-
culis esse Nomina in Constructo Statu posita, quod de אָמַלְאָ aliisque Ludæ
de Dieu multis argumentis probauit: nonnullos quoque esse ex seruilibus
literis & Nominibus compositas: tamen cum vulgo loquimur, quia
in Occidentalibus linguis æquipollent Particulis, id est, Adverbiis, Præ-
positionibus &c.

Præpositiones.

אָמַלְאָ Ad Gen. IV. 5. Huius loco ple- rumque adhibent אָמַלְאָ, quod idem significat.	אָמַלְאָ propter Num. XXI. 7. אָמַלְאָ inter.
אָמַלְאָ apud, ad. Gen. XXXIX. 10.	אָמַלְאָ præter, excepto Deut. I. 36.
אָמַלְאָ propter, cum Præfixo אָמַלְאָ	אָמַלְאָ post.
	אָמַלְאָ & אָמַלְאָ intra.

אָמַלְאָ

מִפְּרָמִיִּסּוֹ 27, *propter, ob causam.* Gen. XX. 3. Ebr. simpliciter על; Syr. ܘܢܝܢܝܢ : Onk. פֿרָמִיִּסּוֹ על. Castello Lex. 1768. מִפְּרָמִיִּסּוֹ est expletivum. Alibi est pro Ebr. מִפְּרָמִיִּסּוֹ על Gen. XXI. 11. Num. XII. 1. מִפְּרָמִיִּסּוֹ post, פֿי pro א, Exod. III. 1. אֲמַרְתִּיחִי pro, vice, loco, Ex. XXI. 23. אֲדַרְסִי aduersus, è regione cum ל, Num. XIX. 4. לְאֲדַרְסִי ultra, procul, & לְאֲדַרְסִי, item אֲדַרְסִי Num. XIX. 3. אֲמַרְתִּי ad. מִפְּרָמִיִּסּוֹ & מִפְּרָמִיִּסּוֹ sub, subter, Gen. I. 9. XVI. 9. XXI. 15.

אֲדַרְסִי extra, ex אֲדַרְסִי & duplici Praefixo vid. p. 47. אֲדַרְסִי a, ex, pra. אֲמַרְתִּיחִי intra Exod. XIV. 22. אֲדַרְסִי cum. אֲדַרְסִי super, per. אֲדַרְסִי propter Vtriusque exempla habet Castellii Lex. Alias אֲדַרְסִי usque. לְאֲדַרְסִי super. לְאֲדַרְסִי supra. אֲדַרְסִי infra. אֲדַרְסִי contra, è regione : אֲדַרְסִי secundum, iuxta. אֲדַרְסִי, & אֲדַרְסִי, item אֲדַרְסִי אֲדַרְסִי ante, coram.

Adverbia.

אֲדַרְסִי ubi? Gen. IV. 9. אֲדַרְסִי huc c. XLV. 5. 13. אֲדַרְסִי & אֲדַרְסִי adhuc, de temporis continuatione. Exod. IX. 17. Suffixa recipit, פֿי abiecto. אֲדַרְסִי profecto, Ebr. אֲדַרְסִי sic, ita. etiam אֲדַרְסִי. אֲדַרְסִי ne, prohibitionis. אֲדַרְסִי quo? loci Adv. אֲדַרְסִי Ebr. אֲדַרְסִי antequam Gen. xxxvii. 18. אֲדַרְסִי ita. אֲדַרְסִי quare? quid. אֲדַרְסִי & per metathesin אֲדַרְסִי, ecce. אֲדַרְסִי ecce, Ebr. אֲדַרְסִי hic. אֲדַרְסִי ne queso Gen. xxxviii. 10. אֲדַרְסִי vere.

אֲדַרְסִי adhuc, amplius. אֲדַרְסִי & אֲדַרְסִי tunc. אֲדַרְסִי postquam, cum, quod, Genes. VI. 1. 5. אֲדַרְסִי iam. אֲדַרְסִי sicut, Lev. XIX. 34. אֲדַרְסִי sicut. אֲדַרְסִי sic. אֲדַרְסִי non. אֲדַרְסִי & אֲדַרְסִי intus. אֲדַרְסִי utinam Num. XXII. 29. אֲדַרְסִי utinam Ebræo-Sam. Genes. XVII. 18. item fortassis. אֲדַרְסִי ad, apud, Levit. XIX. 31. אֲדַרְסִי & contracte אֲדַרְסִי tantum. אֲדַרְסִי non.

אָ nunc Ebr. Gen. XXXIII. 10.
 שׁוּבָא frustra. p. 34.
 מִן ex quo Exod. IV. 19.
 מִן quā.
 אָ וְ וְ unde? compos. ex quo.
 מִן quare?
 מִן superne.
 מִן nunc, queso Gen. XLVII. 29.
 ex אָ
 וְ וְ usque ad.
 וְ usque, Ebr.
 וְ אָ adhuc Ebr.

וְ וְ subito, raptim, item huc.
 מִן אָ adhuc, amplius.
 אָ וְ מִן parum. p. 23.
 וְ וְ multum, valde.
 מִן nunc (Ebr. אָ) est Imper. pe-
 ne, queso Exod. XXIII. 18. & Plur.
 אָ Gen. XLV. 4. licet etiam
 מִן de multis dicatur Exod.
 XII. 3. adde notas p. 26.
 מִן idem quod מִן, p. 10.
 מִן אָ valde Gen. I. 31. c. IV. 6.
 מִן אָ ibi.

Coniunctiones.

מִן aut.
 אָ אָ sed, Syris, quam Samaritis,
 vsitatus.
 אָ אָ nisi Gen. XXXI. 42.
 מִן אָ si, etiam מִן אָ scribitur.
 אָ si.
 אָ מִן אָ si non, pro אָ מִן אָ
 quod integre scribitur Exod.
 XXXII. 32.
 אָ etiam.
 מִן אָ וְ ut, Exod. XX. 12.
 מִן אָ וְ verum Gen. XXIII. 13.
 אָ וְ verum: tantum: item ne for-
 te Gen. III. 3.
 אָ וְ ut non, ne, Exod. V. 3. Deut.

IX. 28. אָ וְ אָ idem Exod. IX.
 17. אָ וְ אָ usque ad non,
 adeo ut non, Deut. III. 3. Rari-
 us in his pro אָ est originale אָ
 particulae אָ non, ex qua hæc
 omnia fluunt.
 אָ אָ quia nam, per apocopen אָ
 Exod. X. 4. אָ אָ אָ quod
 non Gen. XXXIX. 9. אָ אָ
 אָ sed, ut אָ אָ Ebr.
 אָ אָ quod Gen. XXII. 12. si XXIV. 42.
 אָ quia.
 מִן אָ propterea.
 וְ אָ super.
 מִן אָ pro מִן אָ si.

Hæ potiores sunt, quæ memoriæ iam succurrunt Particulæ, quibus
 aliæ. adijci possunt, si quas vsus & lectio ostendet. INTER-
 IECTIONES Castellus scribit מִן אָ utinam, אָ אָ minime
 queso, quas in Aduerbis posuimus.

CAPUT XI.

*De mutatione literarum & vocum
derivatione.*

Samaritana lingua mixta est ex Ebræa & Syro-Chaldæa, nec non vestigia nonnulla seruat antiquæ Cuthææ linguæ, seu barbaræ illius, qua vsi sunt hi populi, antequam ex Perside vel vicina regione in Palæstinam deducerentur. Hinc est, quod multa vocabula sint pure Ebræa, vt $\aleph \aleph \aleph \aleph$, *Deus*, $\aleph \aleph \aleph$ *gratia*, $\aleph \aleph \aleph$ *iniquitas*, $\aleph \aleph$ *filius* &c. plura Syro-Chaldæica, vt $\aleph \aleph \aleph$ *locus*, $\aleph \aleph$ *medium*, $\aleph \aleph \aleph$ *infernus*, $\aleph \aleph \aleph$ *egressus est*, $\aleph \aleph$ *ascendit* &c. & ubi a Syro Chaldæis mutatae sunt literæ, vt \aleph in \aleph , \aleph in \aleph &c. eandem mutationem etiam Samaritani seruant, vt gr. $\aleph \aleph$ *bos*, $\aleph \aleph$ *fregit*, $\aleph \aleph \aleph$ *uxor*, $\aleph \aleph$ *terra*, $\aleph \aleph$ & $\aleph \aleph$ *grex*, $\aleph \aleph$ *cubuit*, $\aleph \aleph$ *mons* &c. Quædam denique Cuthæa seu propria huius gentis, quæ non facile in alia Orientis lingua, nobis quidem nota, inueniuntur, in quem censum scribenda videntur $\aleph \aleph \aleph$ *frater*, $\aleph \aleph \aleph$ *firmamentum*, $\aleph \aleph \aleph$ *lignum*, $\aleph \aleph \aleph$ *scinit*, $\aleph \aleph$ *vidit*, $\aleph \aleph \aleph$ *ancilla* &c. nisi hoc ex Latino originem habet. Insuper sæpissime literas permutant, præsertim gutturales, quod vel negligentia factum est gentis in literarum studio minus solertis & accuratæ; vel, quod doctissimo viro Io. Lightfoot videtur Hor. Talm. in Matth. p. 327. implacabili in Iudæos odio, quasi cum Iudæis loqui aspernati essent. Exemplis rem confirmamus.

Permutatio Gutturalium.

\aleph frequentissime positum est pro \aleph , vt $\aleph \aleph$ *debitam*, $\aleph \aleph \aleph$ *via*, $\aleph \aleph$ *vinum*, $\aleph \aleph \aleph$ *socius*, $\aleph \aleph$ *ortus est*, $\aleph \aleph$ *descendit*, $\aleph \aleph$ *perfecit*, & quæ minus crebro ita scribuntur \aleph *unus*, $\aleph \aleph$ *cognouit* &c.

\aleph etiam pro \aleph exstat, licet exempla non sint perpetua, vt \aleph *Gen. XXXII. 28.* $\aleph \aleph$ *arbor cap. II. 16.* $\aleph \aleph \aleph \aleph$ *cincti Exod. XII. 11.* quibus Morinus adiungit $\aleph \aleph$ *mater*, $\aleph \aleph$ *rogauit*, $\aleph \aleph$ *faciuit* &c.

\aleph con-

Ⲭ contra etiam pro ∇ reperitur, ⲠⲚⲬ fugit, ⲙⲚⲬⲬ adhuc, sed ra-
rior hæc scriptura est : &

Ⲭ pro ∇, vt ⲬⲚⲬ porta, ⲬⲚⲬ pauca, &c.

Ⲭ pro Ⲭ, vt ⲬⲚⲬ ancilla eius.

Ⲭ pro ∇, vt ⲬⲚⲬ terra, quod Morinus obseruauit : & inuersa vice

∇ pro Ⲭ, ⲬⲚⲬ testimonium Exod. XX. 16.

Ⲭ pro Ⲭ, ⲙⲚⲬ post Exod. III. 1,

Aliarum literarum permutatio.

Fit hæc pronuñciationis vitio, & ob soni similitudinem, præcipue si scri-
barum ignorantia accedit. Sic

Ⲛ pro Ⲭ, ⲬⲚⲬ indicauit pro ⲙⲙⲙ Chald. ⲬⲚⲬ posuit ex ⲚⲚⲚ vel ⲙⲙⲚ
quod interdum ab ipsis Samaritis scribitur : ⲚⲚⲚ pro ⲬⲚⲚ medium

Gen. XXXV. 2. ⲚⲚⲚ collum c. XLI. 42.

Ⲡ pro Ⲛ, Gen. XXV. 32. ⲙⲠⲚⲚ ⲚⲚⲚ (pro ⲙⲚⲚ) ego vado.

Ⲛ pro Ⲡ, ⲚⲚⲚ addidit &c.

Ⲭ pro Ⲡ, ⲬⲚⲬ bellum &c. vide Morinum.

Aphæresis etiam & Metathesis non nihil diuersitatis affert. Sic ⲚⲙⲠ
baculus, ex ⲚⲙⲠ Exod. XII. 11. ⲚⲚⲚ alius, ex ⲚⲚⲚ, licet Chald.
etiam ⲚⲚⲚ in vsu sit. ⲙⲚⲚ pro ⲙⲚⲚ erit. ⲚⲚⲚ unus ex Syro-Chaldaismo
notum est. Transponunt vero literas in quibusdam vocibus, e. g. ⲙⲚⲚ
& ⲙⲚⲚ ligna Gen. VI. 14. Lev. I. 12. 17. ⲚⲚⲚⲚⲚ & ⲚⲚⲚⲚⲚ lignum,
vid. Not. p. 14. ⲚⲚⲚ ecce, pro ⲚⲚⲚ, Gen. XVIII. 15. ⲚⲚⲚ cap. XXXV. 1.
pro ⲠⲚⲚ fugit.

Interdum elidunt literam, præsertim gutturalem, vt ⲚⲚⲚ
pro ⲚⲚⲚ bestia, ⲚⲚⲚ pro ⲚⲚⲚ opus &c.

Compositio & Crasis.

Composita Samaritani æque ignorant, quam Ebræi, Syri, Chaldæi:
at duas voces integras interdum sine mutatione coniungunt, vt Gen.
IX. 6. ⲚⲚⲚⲚ filius hominis : c. XVIII. 15. ⲚⲚⲚⲚ parce tibi : Deut.
XXVII. 4. ⲚⲚⲚⲚ mons-Gerizim &c. quod Syris solenne est,
vt ⲚⲚⲚⲚ filius-hominis, ⲚⲚⲚⲚ in omni tempore &c. In Particulis
etiam hoc vsu venit, vt ⲚⲚⲚⲚ procul-extra Num. XIX. 3. ex ⲚⲚ fo-
ris, gemino Præfixo Ⲛ & Ⲛ, ac ⲚⲚ ultra : ⲚⲚ ex quo, ⲚⲚ Chald.
atque ita ex gemino Præfixo.

Crasis

Crasis quoque seu coalitus Particularum vsu venit, præsertim in אֵי ecce cum Pronominibus, & לֵא vel אֵל ne, non cum Verbis. e.g. אֵי אֵי, quasi אֵי אֵי אֵי ecce. ego Gen. XXII. 11. Exod. X. 4. אֵי אֵי אֵי ecce vos Deut. I. 10. אֵי אֵי אֵי ne addas c. III. 26. אֵי אֵי אֵי ne effundatis Gen. XXXVII. 22. אֵי אֵי אֵי ne timeas c. XLVI. 3. אֵי אֵי אֵי ne occidas Exod. XXIII. 7. אֵי אֵי אֵי ne accipias comm. 8. quibus vulgare אֵי אֵי non est adlicimus, Syris quoque & Masorethis vsitatissimum, pro quo etiam אֵי אֵי reperitur Gen. XLII. 36.

* אֵי אֵי ne quæso, Ebr. אֵי אֵי Gen. XLVII. 29. אֵי אֵי אֵי ne effernescas, c. XXXI. 35. אֵי אֵי אֵי qui post Exod. XI. 5.

CAPUT XII.

De Syntaxi & Numeralibus.

- I. **C**omparatiuus describitur per אֵי pre, sicut apud Ebræo-Syros. v.g. Exod. V. 5. אֵי אֵי אֵי אֵי אֵי plures, quam populus terra (Ebr. Syr. Chald. Particulam Comparisonis non habent, at Ebræo-Sam. pro אֵי populus, אֵי אֵי pre populo) Gen. XXXVIII. 26. אֵי אֵי אֵי אֵי אֵי instior est me. c. XLIX. 12. oculi אֵי אֵי אֵי אֵי אֵי rutilantiores vino.
- II. Superlatiuus vel Aduerbio significatur, vel geminato Positiuo, v. g. Gen. I. 31. אֵי אֵי אֵי אֵי אֵי bonum valde, id est, optimum: c. XVII. 2. אֵי אֵי אֵי אֵי אֵי in valde, valde, hoc est, maxime.
- III. Exclusiuum Solus per Aduerbiu exclusionis & Suffixum Personæ describitur, quod itidem fit in ceteris Orientalibus linguis. Genes. XXXII. 24. relictus est Iacob אֵי אֵי אֵי tantum ille, id est, solus: cap. II. 18. non est bonum esse hominem אֵי אֵי אֵי אֵי (אֵי pro אֵי) tantum illum, i.e. solum. Sic etiam אֵי אֵי אֵי אֵי solus c. XLII. 38. אֵי אֵי אֵי solos cap. XXI. 29. & cum Suff. I. Pers. Deut. I. 9. אֵי אֵי אֵי אֵי אֵי אֵי אֵי non potero solus ferre vos.
- IV. Adiectiuum virilis Generis interdum Substantiuo fœminino adiungitur. Genes. VI. 2. אֵי אֵי אֵי אֵי אֵי filia putæ: cap. XLI. 19. אֵי אֵי אֵי אֵי אֵי vacca alia. idem contingit Verbis: comm. 21. אֵי אֵי אֵי אֵי אֵי cum ingressi sunt vaccæ.

P

V. Nu-

V. Numeralia Cardinalia, vt solet in Oriente, a III. ad X, permūtantur Genera. hoc est, cum Masculinis Fœminea, & cum Fœmininis Masculina plerumque componuntur: etiam in Singulari adduntur Nominibus Pluralibus. e. g. שָׁנָה שְׁנָיִם dies unus Gen. I. 5. שְׁנָיִם שָׁנִים arietes duo Num. XXIX. 20. שְׁנַיִם שָׁנִים duo anni Gen. XLV. 6. שְׁלֹשָׁה בָּנִים שְׁלֹשָׁה בָּנוֹת tres filii c. VI. 10. $\text{שְׁלֹשָׁה אִשִּׁתַּיִם}$ tres uxores filiorum eius cap. VII. 13. $\text{שְׁלֹשָׁה רִבְבוֹת}$ $\text{שְׁלֹשָׁה רִבְבוֹת}$ quatuor dominatores c. XIV. 9. $\text{שְׁלֹשָׁה עֶבְרָאִים}$ $\text{שְׁלֹשָׁה עֶבְרָאִים}$ quatuor oves Exod. XXII. 1. $\text{שְׁלֹשָׁה עֶבְרָאִים}$ $\text{שְׁלֹשָׁה עֶבְרָאִים}$ quinque boves ibid. $\text{שְׁלֹשָׁה עֶבְרָאִים}$ $\text{שְׁלֹשָׁה עֶבְרָאִים}$ quinque anni Genes. XLV. 11. שְׁשָׁנִים שְׁשָׁנִים quinque mutatoria vestes comm. 22. שֵׁשׁ בָּנִים שֵׁשׁ בָּנִים sex filios cap. XXX. 20. שֵׁשׁ שָׁנִים שֵׁשׁ שָׁנִים septem anni Gen. XLI. 29. שֵׁשׁ עֶבְרָאִים שֵׁשׁ עֶבְרָאִים septem vacca comm. 18. שֵׁשׁ עֶבְרָאִים שֵׁשׁ עֶבְרָאִים octo tabula Exod. XXVI. 25. שֵׁשׁ עֶבְרָאִים שֵׁשׁ עֶבְרָאִים vitulis nouem Numer. XXIX. 26. שְׁעֵרָה שְׁעֵרָה decem asinos Gen. XLV. 23. שְׁעֵרָה שְׁעֵרָה decem asinas, ibid.

* Plurima ex his etiam in Statu Constructo saepe ponuntur, v. g. $\text{שְׁנַיִם מַלְאָכִים}$ $\text{שְׁנַיִם מַלְאָכִים}$ duo angeli Gen. XIX. 1. $\text{שְׁנַיִם אִשִּׁתַּיִם}$ $\text{שְׁנַיִם אִשִּׁתַּיִם}$ duas uxores suas c. XXXII. 22. שֵׁשׁ יָמִים שֵׁשׁ יָמִים sex dies Exod. XX. 9. שְׁעֵרָה בָּנִים שְׁעֵרָה בָּנִים octo boves Num. VII. 8. שֵׁשׁ עֶבְרָאִים שֵׁשׁ עֶבְרָאִים nouem tribus c. XXXIV. 13. $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ decem verba Deut. IV. 13. & cum III parag. $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ Exod. XXXIV. 28.

VI. Cardinalia saepius praecedunt suum Nomen, vt exempla iam probauerunt: interdum etiam sequuntur, (& וְאֵין unus quidem semper) vt $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ pulli decem Gen. XXXII. 15.

VII. Numeralia denariis aucta, vt viginti, triginta, &c. tam cum Singularibus Nominibus, quam Pluralibus componi possunt. e. g. Gen. XXXII. 14. 15. $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ hercos viginti, $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ camelos triginta: at c. XXXVII. 28. $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ viginti argenteis, & Num. IV. 3. שֵׁשׁ עֶבְרָאִים שֵׁשׁ עֶבְרָאִים triginta anni. Reliqua sunt $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ quadraginta Gen. XXXII. 15. $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ quinquaginta Deut. XXII. 29. $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ sexaginta Genes. XXV. 26. $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ septuaginta Exod. I. 5. $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ octoginta c. VII. 7. $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ nonaginta Gen. V. 9. $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ centum, vide p. 31 notata. $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ $\text{שְׁעֵרָה דְּבָרִים}$ mille Gen. XX. 16, atque ita pleraque cum Ebraeis conueniunt.

וַיֹּאמְרוּ & dixit filiis Gad, Ebræo-Sam. וַיֹּאמְרוּ, Interpres וַיֹּאמְרוּ & dixerunt.

* Nomina domini hic nihil peculiare habent. Gen. XXIV. 9. & XXXIX. 19. pro וַיֹּאמֶר est וַיֹּאמֶר dominus eius : Exod. XXI. 29. pro וַיִּשְׁפָּטוּ וַיִּשְׁפָּטוּ possessor eius. Nec Samaritis curæ est singularissima illa constructio vocis וַיִּשְׁפָּטוּ cum Plurali Verbo, sed Gen. XX. 13. vbi nostri libri habent וַיִּשְׁפָּטוּ אֱלֹהִים errare fecerunt me Elohim, Ebræo-Sam. legit vnitatis numero וַיִּשְׁפָּטוּ אֱלֹהִים. וַיִּשְׁפָּטוּ אֱלֹהִים, & interpres וַיִּשְׁפָּטוּ אֱלֹהִים וַיִּשְׁפָּטוּ אֱלֹהִים

XII. Infinitivus vel absolute ponitur, vt אֲרָא וַיִּשְׁפָּטוּ dies creare, Ebr. אֲרָא, id est, quocreat, sicut Syrus וַיִּשְׁפָּטוּ & Chald. וַיִּשְׁפָּטוּ verterunt) Gen. V. 1. וַיִּשְׁפָּטוּ וַיִּשְׁפָּטוּ dies creati illos comm. 2. vel cum Præfixis literis, nec tantum cum ו, vt Syris lege cautum est; sed etiam cum א & ו. v.g. וַיִּשְׁפָּטוּ וַיִּשְׁפָּטוּ surrexerunt ad consolari Gen. XXXVII. 35. וַיִּשְׁפָּטוּ וַיִּשְׁפָּטוּ ne timeas a descendere cap. XLVI. 3. Syr. וַיִּשְׁפָּטוּ וַיִּשְׁפָּטוּ, ל loco מ assumpto: וַיִּשְׁפָּטוּ וַיִּשְׁפָּטוּ in dicere Dominum mihi Deut. IV. 10. Syr. וַיִּשְׁפָּטוּ, Onkel. וַיִּשְׁפָּטוּ postquam dixit. וַיִּשְׁפָּטוּ in mittere me Num. XXXII. 8. hoc est, cum mitterem: וַיִּשְׁפָּטוּ in interficere me, id est, cum interficiam Exod. XII. 13. quod Syrus necesse habuit ita distinguere וַיִּשְׁפָּטוּ וַיִּשְׁפָּטוּ cum interficiens ego sum.

† Constructio Verbi cum seipso est eadem, quæ apud Syros & Ebræos, v.g. Gen. XLIII. 20. וַיִּשְׁפָּטוּ וַיִּשְׁפָּטוּ descendendo descendimus: interdum pro infinitivo Nomen ponunt, vt וַיִּשְׁפָּטוּ וַיִּשְׁפָּטוּ recordatione recordabitur c. L. 24. Ebr. וַיִּשְׁפָּטוּ visitando visitabit.

XIII. Pleonasmus Particularum elegans est. Sic dicunt וַיִּשְׁפָּטוּ וַיִּשְׁפָּטוּ super manu, hoc est, de manu Gen. XLI. 42. וַיִּשְׁפָּטוּ וַיִּשְׁפָּטוּ ab amico Exod. XI. 2. וַיִּשְׁפָּטוּ ab [ex] medio comm. 15. &c.

Reliqua ex Ebraismo petantur. v. g. וַיִּשְׁפָּטוּ vocavit cum ו constructum Gen. I. 5. &c. sicut וַיִּשְׁפָּטוּ Ebræum, & וַיִּשְׁפָּטוּ servavit cum Accus. Personæ, quia וַיִּשְׁפָּטוּ eum Casum requirit, vid. Deut. XXVIII 48. &c.

GLOS

GLOSSARIUM ET INDEX.

* Numeri sine Biblicis libris, notant paginas Excerptorum & Grammaticæ. Pure Ebræa prætermiffa sunt.

פֶּזֶל *pulvis* Exod. 9. 9.
 אֶסֶן *as, nummus* תְּכַנֵּן Gen. 20, 14.
 אָחִי *frater* 70.
 מֶרְצֵה *merces* 10. *tectum. Pl. nares*
 Gen. 2. 7. c. 7. 22.
 יָד *manus* 8. *qui, qua* Exod. 20.
 post v. 22. præsertim cum Præf.
 פֶּזֶל *פֶּזֶל* Gen. 39, 9. פֶּזֶל
 פֶּזֶל 47. 24. item *Tunc, in*
 Gen. 39, 5.
 אֲנִי & אֲנִי *antequam.*
 דָּם *sanguis* 8.
 אֶרֶץ *terra* 9.
 אָזְנוֹ *auris* 38.
 מִנְּיָוִת *luminaria* 1.
 אָבִי, *abii, iuit* II. 16. 105.
 אֶלֶף *lucus, אֶלֶף.*
 אֶבֶן *baculus* Gen. 30, 37.
 אִישׁ *vir* 38.
 אֶמְצָא *cibus* Gen. 14. II.
 אֱלֹהִים, אֱלֹהֵי, אֱלֹהֵי *Deus.*
 אֶחָד *exploravit, אֶחָד, explorator.*
 אֶמְצָא *expectavit* Aph. אֶמְצָא
fidus 50.
 אֶמְצָא *dictus est* 46. אֶמְצָא
sermo 51.
 אֶמְצָא *agnus* 29. אֶמְצָא
 אֶמְצָא *lucrum, prada.* אֶמְצָא
 אֶמְצָא *homo* 5. &c. אֶמְצָא

אֶמְצָא & אֶמְצָא *lex* 47.
 אֶמְצָא *via, iter* (אֶמְצָא) 20. 27. 51.
 etiam אֶמְצָא Gen. 33. 16.
 אֶמְצָא, Aph. אֶמְצָא *prolongavit.*
 אֶמְצָא אֶמְצָא & (Gen. 41. 56.)
 אֶמְצָא *terra* 70.
 אֶמְצָא *antor, caput* Gen. 4, 20.
 אֶמְצָא *ignis* 54. אֶמְצָא *febris.*
 אֶמְצָא vel אֶמְצָא *est, sunt* 104.
 אֶמְצָא & אֶמְצָא *venit* 105. Aph. 38.
 אֶמְצָא *asina.* אֶמְצָא *fornax.*
 אֶמְצָא, אֶמְצָא *locus.* 14. 16. 19.
 אֶמְצָא & אֶמְצָא *mulier, uxor* 3, 15.
 אֶמְצָא
 אֶמְצָא & אֶמְצָא *displicuit, egre tulit.*
 Pael אֶמְצָא אֶמְצָא *egrotavit* Gen. 48, 1.
 אֶמְצָא *disperfit, separavit* 45.
 אֶמְצָא *perdidit* Exod. 23, 23.
 אֶמְצָא *turbatus est.*
 אֶמְצָא *splendor* Lev. 13, 24.
 אֶמְצָא *celavit* Gen. 47, 18.
 אֶמְצָא *intellexit.* 99.
 אֶמְצָא *amaritudo.* Numi 5, 18.
 אֶמְצָא *pernoctare* 16. 54. אֶמְצָא
dinerforium 27.
 אֶמְצָא *contemptio: prada* אֶמְצָא
 אֶמְצָא *cessavit* 2. אֶמְצָא *praputium.* 28.
 אֶמְצָא *utero gestavit* 3.
 אֶמְצָא *festinatio* אֶמְצָא.

G L O S S A R I U M

וּמָה *ouum*, **וּמָה** Ebr.
מָה *malus*, **מָה** *malitia* 6.
מָה *domus*, Pl. **מָה** 30.
מָה & **מָה** *fletus* 21. 58.
מָה *primogenitus*.
מָה *expediuit*: item *caro*: **מָה**
accinctus, agmen.
מָה *quasiuit* 27. 54.
מָה *iumentum* 110. *lampas*.
מָה *male fecit* Gen. 31, 7.
מָה *horruit, inuit* Syr.
מָה *minuit* 52.
מָה *filius*, **מָה** *filia* 34.
מָה *campus*, **מָה** *campestris* 51.
מָה *purus, innocens* Deut. 27, 25.
מָה *velamen* Exod. 34, 33.
מָה *coctus* 30.
מָה *post* 41. **מָה** *die crastino*.

Y

מָה & **מָה** *medium* 19. **מָה** *in-*
restinum 30.
מָה *vir, homo*.
מָה Aph. *respondit* 22. 52.
מָה, **מָה** *gens*, Pl. **מָה** 11.
מָה *mæchari* 35. **מָה** *aduena* 34.
מָה *vicinus* 29.
מָה *secuit, circumcidit*: **מָה** *circ-*
cumciso 28. idem, & **מָה** &
מָה & **מָה** *decretum* 31.
מָה *segmentum, frustum* Lewit.
 2, 6.
מָה *generatio, atas* 11.
מָה *renelauit*, Ithp. 8.

מָה *torques* 21.
מָה *tabernaculum* 15.
מָה *opprobrium* 58.
מָה *genus* Gen. 7, 14. *γένος*.
מָה *inclinauit* 15.
מָה *amplexus est*. Gen. 29, 13.
מָה *gibbosus* Lev. 21, 20.
מָה Pl. *sagitta* Num. 24, 8.
מָה *os, ossis. ipse* 76.
מָה *comedit* Lev. 11, 40.
מָה *luctatus est* 18.

S

מָה *inimicus* 51. **מָה** *inimi-*
citia 2.
מָה *sacrificauit & sacrificium* 22.
מָה *ara* 19.
מָה *desertum* 26.
מָה *frumentum* Gen. 27, 28.
מָה 46. 107.
מָה *aurum* 38.
מָה *duxit* 26.
מָה *fluxit*, Chald.
מָה *doluit*: **מָה** *dolor*.
מָה *index* 13.
מָה Aph. *respexit, attendit*.
 Gen. 18. 16. Ch.
מָה *habitare* 19. **מָה** *habi-*
tator Gen. 34, 30.
מָה *timuit* 23. **מָה** *timor* 7.
מָה *mundus, purus* 48. **מָה**
purificauit 19.
מָה *recordatus est* 39. *Nom. mas* 1.
 item *aries* 12. **מָה** *memoria* 31.
מָה *dolose egit* Exod. 9, 17.

E T I N D E X.

P29 arsit. item confudit Gen. 11, 7.
 Syr. ܡܢܕܐ? perturbavit.
 ܡܝܢ & ܡܝܢܐ sanguis 8.
 ܝܡܝܢ similitudo 33.
 ܡܝܢܐ dormiuit 16.
 ܡܝܢܐ lacrymatus est. item optimum,
 pinguedo, Gen. 45, 18.
 ܡܝܢܐ ortus est 19. ܡܝܢܐ Ori-
 ens 16.
 PPT minuit 33.
 ܡܝܢܐ barba Lev. 14, 19.
 ܡܝܢܐ transfixit, Ebr.
 ܡܝܢܐ gradus, status, basis.
 ܡܝܢܐ dispersit Lev. 26, 33.
 ܡܝܢܐ trunuratio Deut. 25, 4.
 ܡܝܢܐ meridies, plaga australis
 17.
 ܡܝܢܐ calcavit, pressit Deut. 11, 24.

ܡ

ܡܝܢܐ ire, venire 37. 103.
 ܡܝܢܐ ita, similiter Syr.
 ܡܝܢܐ quia, nam, quod, sequente
 ܡܝܢܐ nisi Ex. 8, 21. sed Gen. 32, 28.
 * Diuersum est ab ܡܝܢܐ nonne 46.
 ܡܝܢܐ concauum Exod. 27, 8.
 P29 inuit Gen. 25, 32. pro ܡܝܢܐ.
 Arab. ܡܝܢܐ properauit.
 ܡܝܢܐ quod, vt: ecce 14.
 ܡܝܢܐ pro ܡܝܢܐ hiems, Ebræo-Sam.
 Gen. 8, 22.

ܡ

ܡܝܢܐ viaticum, Ch. 71, Gen. 42, 25.
 ܡܝܢܐ emit 22. Nom. pretiũ, tempus.

ܡܝܢܐ obturatus 50.
 ܡܝܢܐ splenduit, ܡܝܢܐ velum, or-
 natus muliebris 15.
 ܡܝܢܐ pecunia Gen. 17, 23.
 ܡܝܢܐ alere, ܡܝܢܐ cibus 3.
 ܡܝܢܐ splendor, 11, Exod. 34, 29.
 ܡܝܢܐ armanit, 11 Ch.
 ܡܝܢܐ purus fuit, Pael innocentem
 habuit 34. ܡܝܢܐ iustus 12.
 ܡܝܢܐ maledixit, vilis fuit 6.
 ܡܝܢܐ cogitauit, (ܡܝܢܐ Ebr.) Aph.
 preparauit, occurrit 21. ܡܝܢܐ
 occursus Gen. 18, 2.
 ܡܝܢܐ scelus, meretricium, Levit.
 18, 17.
 ܡܝܢܐ inflauit Gen. 2, 7.
 P29 vocauit, clamauit 11.
 ܡܝܢܐ festinauit, ܡܝܢܐ festi-
 natio 30.

ܡ

ܡܝܢܐ (ܡܝܢܐ) indicauit Hiph. 19.
 ܡܝܢܐ lesio 31.
 ܡܝܢܐ vnus. Verb. gaudere.
 ܡܝܢܐ posuit Gen. 19, 16.
 ܡܝܢܐ Ch. ܡܝܢܐ, sinus Gen. 16, 5.
 ܡܝܢܐ peccator 13.
 ܡܝܢܐ risit, illisit Gen. 39, 14.
 ܡܝܢܐ, ܡܝܢܐ, & ܡܝܢܐ arena.
 ܡܝܢܐ parce tibi, absit 12.
 ܡܝܢܐ adhuc, amplius 11.
 ܡܝܢܐ alius, ultimus 57.
 ܡܝܢܐ visio, adspectus 22. 51. 58.
 ܡܝܢܐ vidit, ܡܝܢܐ visio 51.

ܡܝܢܐ

GLOSSARIUM

𐤀𐤓𐤅 & 𐤀𐤕𐤅 *vinificavit.* 104.
 𐤀𐤕𐤓𐤅, 𐤀𐤕𐤕𐤓𐤅 *potens, robur,*
Deus 9.
 𐤀𐤕𐤕𐤅 *cognovit, sciuit 3. 14.*
 𐤀𐤕𐤓𐤅 *senex 44.*
 𐤀𐤕𐤕𐤅𐤕𐤅 *scientia 51.*
 𐤀𐤕𐤕𐤅 *cælum Gen. 1, 20.*
 𐤕𐤕𐤓𐤅 *successor 10.*
 𐤕𐤕𐤓𐤅 *pro, loco, vice.*
 𐤓𐤕𐤕𐤅 *pars, portio 2.*
 𐤓𐤕𐤕𐤅 *socer, sponsus 28.*
 𐤕𐤕𐤕𐤅 (& sine 𐤕) *asinus 35.*
 𐤕𐤕𐤕𐤅 *vinum 9. 𐤕𐤕𐤕𐤅 fermentum.*
 𐤓𐤕𐤕𐤅 *sanavit, Ch. 𐤕𐤕𐤕, Gen. 20, 17.*
 𐤕𐤕𐤕 *murus 32.*
 𐤕𐤕𐤕, 𐤕𐤕𐤕, *pepercit Gen. 19, 17.*
 𐤕𐤕𐤕 *messuit: messis, 𐤕𐤕𐤕𐤅 mes-*
sis 7. 43.
 𐤕𐤕𐤕 *libertate donatus: 𐤀𐤕𐤕𐤅*
libertas,
 𐤀𐤕𐤕𐤕𐤕𐤕 *Pl. lumbi Deut. 33. 11.*
 𐤀𐤕𐤕𐤕 *Paël & Aph. obscuravit 32.*
 𐤀𐤕𐤕𐤕𐤕 *luxatus 19.*

𐤅

𐤕𐤕𐤕 (𐤕 pro 𐤕) *mons Gen. 8, 4.*
 𐤕𐤕𐤕 *mons 37.*
 𐤕𐤕 *bonus 2.*
 𐤕𐤕𐤕𐤕, 𐤕𐤕𐤕𐤕 *diluvium.*
 𐤕𐤕𐤕 *amovit, peruertit.*
 𐤓𐤕𐤕 *puer Gen. 19, 4.*
 𐤀𐤕𐤕 *oppressit Gen. 49, 23.*
 𐤕𐤕𐤕 *formavit, creavit 1.*
 𐤓𐤕𐤕 *iniecit, proiecit 14.*
 𐤕𐤕𐤕 *abscondidit 7.*
 𐤀𐤕𐤕𐤕 *erravit. Gen. 20, 13. Hiph.*

𐤕𐤕𐤕 *volavit Deut. 4, 17.*
 𐤓𐤕𐤕 *extinctus est Ch.*
 𐤕𐤕𐤕 *paruulus Gen. 43, 8.*
 𐤕𐤕𐤕 *unguis, ungula Ch.*
 𐤀𐤕𐤕𐤕 *stultus fuit, corruptit Ch.*
 𐤕𐤕𐤕 *expulit Gen. 3, 24. Syr.*
 𐤕𐤕𐤕 *murmuravit Num. 13, 34.*
 𐤕𐤕𐤕 *versit Gen. 19, 15.*
 𐤕𐤕𐤕 *deservit Deut. 31, 8.*

𐤓

𐤓𐤕𐤕 *pulcer Gen. 39, 6. F. 𐤀𐤓𐤕𐤕*
c. 12. 11. Pl. 𐤕𐤕𐤕 c. 41. 2.
 𐤕𐤕𐤕 *herba Gen. 1, 12.*
 𐤕𐤕𐤕𐤕 *illustris, pulcer 46.*
 𐤕𐤕𐤕𐤕 *deduxit 32. acculit Genes.*
42, 19. (vbi 𐤕 pro 𐤕) 𐤕𐤕𐤕𐤕
Fut. Deut. 28, 36.
 𐤀𐤕𐤕𐤕 *mustum Exod. 27, 28.*
 𐤕𐤕𐤕 *rixatus est, mercatus est.*
 𐤕𐤕𐤕𐤕 *confessio Lev. 7, 12.*
 𐤕𐤕𐤕𐤕 *abscondidit, Gen. 3, 10.*
 𐤕𐤕𐤕 *dedit 104.*
 𐤀𐤕𐤕𐤕 & 𐤀𐤕𐤕𐤕𐤕 *dies 1. 7.*
 𐤕𐤕𐤕𐤕 *hodie 55. seq.*
 𐤕𐤕𐤕𐤕 *addidit, 𐤕𐤕𐤕 6. 52.*
 𐤓𐤕𐤕𐤕 *vinificavit 22. & Gen. 7, 3.*
 Ittaph. *vixit 40. 98. 104.*
 𐤀𐤕𐤕𐤕 *aggravavit: Nom. magnus,*
gravis.
 𐤕𐤕𐤕 *potuit 106. 𐤀𐤕𐤕𐤕 potens Exo.*
15, 1. 𐤕𐤕𐤕𐤕 potentia comm. 7.
 𐤕𐤕𐤕𐤕 *habitantes Gen. 13, 7.*
 𐤕𐤕𐤕 & 𐤕𐤕𐤕 *statuit, posuit.*
Gen. 3, 12.
 𐤀𐤕𐤕𐤕𐤕 *terra Gen. 19, 23.*

𐤕𐤕𐤕
 𐤕𐤕𐤕

ET INDEX

אֶשְׁרָא incendit (Syr. **اَس**) Lev. I,
 9. c. 2. 2. & c.
אֶפְרַיִם pulcer fuit & pulcre egit 9.
אֶרְמֹנִים indigena 44.
אֶרְמִים clausit, ligavit.
אֶרְפָּא fumans, ignitus 49. **אֶרְפָּא**
 combussit 30. Ethp. idem 47.
אֶרְפָּא honoravit 35.
אֶרְפָּא docuit Exod. 4, 12.
אֶרְפָּא mensis 28.
אֶרְפָּא possessio 51.
אֶרְפָּא planities, vallis Gen. 14, 8.
אֶרְפָּא sedit, mansit, **אֶרְפָּא** habi-
 tator 13. **אֶרְפָּא** peregrinatus
 est 44. **אֶרְפָּא** peregrina-
 tiones 23.
אֶרְפָּא reliquit 30. **אֶרְפָּא** re-
 lictus est 18.

2

אֶרְפָּא & **אֶרְפָּא** vstio.
אֶרְפָּא concubina Pl. Gen. 25, 6.
אֶרְפָּא & **אֶרְפָּא** disposuit, preparavit
 1. & Gen. 43, 16.
אֶרְפָּא rescidit, fregit.
אֶרְפָּא mentitus est 43.
אֶרְפָּא spina, tribulus, Syr. 3.
אֶרְפָּא calix Exod. 25, 29.
אֶרְפָּא uniuersitas, omnis 2.
אֶרְפָּא fugitiuus Gen. 4, 12. **کتی**
 latuit, se latibulo abdidit.
אֶרְפָּא aliquid, quidquam, Ch. 14.
אֶרְפָּא latuit, insidiatus est.
אֶרְפָּא caligauit 57. **אֶרְפָּא** pro **אֶרְפָּא**

אֶרְפָּא humilis 46. **אֶרְפָּא** humiliavit.
אֶרְפָּא collegit 48. **אֶרְפָּא** congre-
 gatio, ecclesia 28.
אֶרְפָּא vestimentum 20.
אֶרְפָּא pallium, vestis 25.
אֶרְפָּא foenerari, **אֶרְפָּא** usura.
אֶרְפָּא duplicata 21. pro quo a-
 lius interpres retinet Ebr.
אֶרְפָּא.
אֶרְפָּא **אֶרְפָּא** fames. Genes. 26, 1.
 Deut. 28, 48.
אֶרְפָּא **אֶרְפָּא** vici, **אֶרְפָּא** Lev. 25, 31.
אֶרְפָּא emit Gen. 43, 24-42.
אֶרְפָּא proclamavit, **אֶרְפָּא** praeo
 21. item libertas Lev. 25, 10.
אֶרְפָּא populus, familia 9.
אֶרְפָּא percussit, laesit Exod. 21, 35.
אֶרְפָּא rectus fuit Num. 23, 27.
אֶרְפָּא paries Ebr.
אֶרְפָּא linum Exod. 9, 31.
אֶרְפָּא exspectavit: inde **אֶרְפָּא**
 26. quod Castello Verbum est
 (sed irregularis formæ pro
אֶרְפָּא exspectavi) vel Nomen,
 exspectatio mea, vt versione no-
 stra reddidimus. Deinde **אֶרְפָּא**
 permisit Gen. 31, 28.

2

אֶרְפָּא labor, molestia Ex. 18, 8. & c.
 Ch. **אֶרְפָּא** a **אֶרְפָּא**
אֶרְפָּא audere, animum efferre Exod.
 19. 21. **אֶרְפָּא** dilectus 14.
אֶרְפָּא affixit, **אֶרְפָּא** pauper 43.
אֶרְפָּא fumavit Exod. 19, 18. inde
אֶרְפָּא flamma.

Q

2328

GLOSSARIUM

𐤀𐤓𐤌 Aph. conturbavit.
𐤀𐤏𐤓𐤌 perturbatio Deut. 28,20.
𐤕𐤓𐤌 maledicere, etiam **𐤕𐤓𐤌** & **𐤕𐤓𐤌** 3.9.37.
𐤓𐤓𐤌 tortuose, retrorsum Genes. 9, 23.
𐤓𐤓𐤌 Aph. combussit Gen. 11,3.
𐤓𐤓𐤌 massa Exod. 12,34.
𐤓𐤓𐤌, **𐤓𐤓𐤌** & **𐤓𐤓𐤌** tantummodo, 6.18.111.
𐤓𐤓𐤌 & **𐤓𐤓𐤌** nox 1.7.29. utrumque Masc. Gen. 19, 35. & c. 32.22.
𐤓𐤓𐤌 arcus 8.
𐤓𐤓𐤌 circumcidit 12.
𐤓𐤓𐤌 cogitavit, molitus est Gen. 11,6.
𐤓𐤓𐤌 lusit, iocatus est Gen. 19,14.
𐤓𐤓𐤌 laboravit, fatigatus est.
𐤓𐤓𐤌 sudor, 3. aurora Genes. 19, 15.
𐤓𐤓𐤌 germinavit, **𐤓𐤓𐤌** germen Gen. 1,12.
𐤓𐤓𐤌 expergefactus est Gen. 9, 24.
𐤓𐤓𐤌 vapulavit, perit Genes. 19, 5. Hiph. pluere fecit 13.
𐤓𐤓𐤌 collegit 43. strinxit Deut. 32, 41. **𐤓𐤓𐤌** spicilegium 43.
𐤓𐤓𐤌 proiecit: **𐤓𐤓𐤌** reptile.
𐤓𐤓𐤌 profudit 5.

𐤓𐤓𐤌
𐤓𐤓𐤌 desertum Gen. 21,14.
𐤓𐤓𐤌 & **𐤓𐤓𐤌** fortasse.
𐤓𐤓𐤌 centum 31.

𐤓𐤓𐤌 Pl. horrea. Exod. 1,11.
𐤓𐤓𐤌 gratis, frustra 34.
𐤓𐤓𐤌 declinavit, divertit 15.
𐤓𐤓𐤌 frons Exod. 28,38.
𐤓𐤓𐤌 timuit Deut. 18,22.
𐤓𐤓𐤌 mori, **𐤓𐤓𐤌** moriens 99. & **𐤓𐤓𐤌** Deut. 4,22. **𐤓𐤓𐤌** mors 56.
𐤓𐤓𐤌 percussit 100. & **𐤓𐤓𐤌** 51.
𐤓𐤓𐤌 deleuit 39.
𐤓𐤓𐤌 aduenit, pertigit 16. Ch.
𐤓𐤓𐤌 & **𐤓𐤓𐤌** pluvia Gen. 7,12.
𐤓𐤓𐤌 fluxus, exitus Lev. 12,7.
𐤓𐤓𐤌 locutus est: **𐤓𐤓𐤌** & **𐤓𐤓𐤌** verbum, res: Plural. etiam **𐤓𐤓𐤌** &c.
𐤓𐤓𐤌 hausit: & Ebr. replevit 7.
𐤓𐤓𐤌 plenitudo Gen. 1,16.
𐤓𐤓𐤌 possedit 3. an etiam monstravit, promisit? 9.
𐤓𐤓𐤌 byssus 21. Ch.
𐤓𐤓𐤌 pecunia, munus 53.
𐤓𐤓𐤌 numeravit 49. **𐤓𐤓𐤌** numerus 29.
𐤓𐤓𐤌 pabulum Gen. 42,27.
𐤓𐤓𐤌 μέσον, medium Gen. 1,6.
𐤓𐤓𐤌 tradidit 10. visitavit 41.
𐤓𐤓𐤌 noluit, renuit 20. & **𐤓𐤓𐤌** pro **𐤓𐤓𐤌** percussit.
𐤓𐤓𐤌 percussio, plaga Deut. 29,22.
𐤓𐤓𐤌 medium 32.
𐤓𐤓𐤌 Dominus Exod. 4,10. c. 5, 22. de Deo.
𐤓𐤓𐤌 amarus, **𐤓𐤓𐤌** amara.

ET INDEX.

מִרְיָהּ rebellis fuit: Nom. pertinacia.
 פָּרַח retribuit Gen. 18, 21.
 מִרְיָהּ planities 13. alibi Castello
 à מִשׁ deducitur.
 מִרְיָהּ pignus accepit Exod. 22, 26.
 מִרְיָהּ pellis, corium 47.
 מִרְיָהּ parabola 50.

ן

אֲדָמָה crudus 30.
 אֲדָמָה fors Lev. 16, 8.
 אֲדָמָה cadaver Deut. 21, 23.
 אֲדָמָה tumor, culmen. Deut. 32, 33.
 אֲדָמָה siccitas, siccum 32.
 אֲדָמָה duxit 25. 39.
 אֲדָמָה accessit, tetigit Gen. 20, 4.
 אֲדָמָה plaza 31. אֲדָמָה.
 אֲדָמָה transfuit, אֲדָמָה vestis.
 אֲדָמָה recessit, Aph. adduxit, induxit
 15. 38. item מִרְיָהּ adspersit 47.
 ex מִרְיָהּ
 אֲדָמָה fluuius: lux 1. item flex 27.
 Verb. splenduit, מִרְיָהּ luminaria 1.
 אֲדָמָה & Aph. אֲדָמָה quieuit 35. 46.
 אֲדָמָה piscis 1.
 אֲדָמָה semen 3.
 אֲדָמָה ignis 13. 29. Aph. אֲדָמָה il-
 lustrauit, 32. 45.
 מִרְיָהּ venerabilis. 17. אֲדָמָה
 אֲדָמָה abstinuit Num. 6, 2.
 מִרְיָהּ consolari: Ithp. 20.
 מִרְיָהּ serpens: as 48.
 אֲדָמָה immisit Deut. 20, 19.
 אֲדָמָה profectus est 22. 45.

אֲדָמָה seruauit, custodiuit 12. & pro
 וְ Deut. 5, 32.
 אֲדָמָה pectus Num. 6, 20.
 אֲדָמָה iugum 47.
 אֲדָמָה & dolose egit Gen. 37, 18.
 אֲדָמָה mactauit, 14. 47.
 אֲדָמָה & negauit, Gen. 18, 15.
 מִרְיָהּ percussit, ferit Exod. 21, 35.
 אֲדָמָה momordit 48.
 אֲדָמָה variegauit, אֲדָמָה macu-
 losus.
 אֲדָמָה accepit 28. adduxit 47.
 אֲדָמָה mulieres. Gen. 7, 13. מִרְיָהּ alias.
 אֲדָמָה libauit. Nom. libamen Ebr.
 אֲדָמָה fornax Gen. 19, 28.
 אֲדָמָה aquila, (מִרְיָהּ Ebr.) Deut. 32, 11.
 אֲדָמָה ascendit 23. item scidit, secuit.
 אֲדָמָה (וְ pro אֲ) intellexit: אֲדָמָה
 intelligens Gen. 41, 33.
 אֲדָמָה (מִרְיָהּ) descendit 16. 104.
 אֲדָמָה Aph. reuelatus est 40.
 אֲדָמָה & inflatus est ira seu dolore,
 i.e. poenituit 6.
 אֲדָמָה egressus est 15. 95.
 מִרְיָהּ dilatavit, מִרְיָהּ latitudo.
 מִרְיָהּ scintillauit 33. אֲדָמָה accen-
 sus est Deut. 32. 22.
 אֲדָמָה plantauit, habitauit.
 אֲדָמָה habitauit, Gen. 12, 10. vicit.
 אֲדָמָה & אֲדָמָה femina, 15.
 אֲדָמָה ouis, agnus 28. 29. Adj. albus,
 lanis.
 אֲדָמָה specus 40.
 אֲדָמָה flauit, 1.
 מִרְיָהּ & obliuisci fecit. 12.
 אֲדָמָה extendit 32. אֲדָמָה idem.

G L O S S A R I U M

N

נאח pollutus est Levit. 5, 3. סיב
 pollut 54.
נאח calcens, & sine א, 26. 30.
נאח canities 45.
נאח tulit, portavit 42. etiam con-
 donavit Gen. 18, 26.
נאח consolatus est 15. סבר sus-
 tinuit.
נאח crevit 7.
נאח multus 24. multitudo.
 Gen. 27, 28.
נאח adoravit, cum 2, 33.
נאח ordinavit 55. N. ordo 25.
נאח testatus est 35. vide טעו
נאח cor, arcanum 6.
נאח consumpsit Genes. 31, 40.
 a סוף deficere.
נאח auxilium Gen. 12, 13.
נאח possessor, dominus Exod.
 21, 29. סוף possedit, lausit.
נאח recessit 25. Aph. removit 19.
 20.
נאח signum, נס, 49.
נאח oculus, conspectus 58.
נאח contemplatus est 27.
נאח finivit, absoluit 42.
נאח finis Gen. 8. 6.
נאח culter 14. Ch.
נאח expiavit 42. סלוח propitia-
 torium sacrificium 48.
נאח ascendit 16. 19. 23. Defectium.
נאח hausit Gen. 24, 19. סלוח pa-
 dendum c. 9. 23.

נאח Pael excacavit 53.
נאח fulciuit, posuit 42. 58.
נאח signum, Græc. 8.
נאח rufus 47. קום rubuit.
נאח odit 10.
נאח rubus, frutex 26.
נאח testatus est: donavit. Nom.
 testis, ornamentum. Adv. usque 7.
נאח testimonium 35.
נאח perdidit Genes. 18, 23.
 passive Num. 16, 26.
נאח sufficiens 11. item alimen-
 tum.
נאח impius 13.
נאח Aph. esurire fecit 52.
נאח fames Gen. 42, 19.
נאח biems 7. סוף Ebr.

V

נאח & נאח grex 26. etiam de sin-
 gulis ouibus Exod. 22, 1.
נאח fecit 1. נאח, נאח
 opus 34.
נאח albus 25.
נאח vidit 5.
נאח confortavit Gen. 18, 5.
נאח tempus Syr. 10.
נאח excellentia Gen. 6, 4.
נאח peccatum 34. Fæm. 39.
נאח peccavit. ibid.
נאח Aph. arctavit. נאח angu-
 stia 20.
נאח cinxit, obsiravit.

נאח

ET INDEX.

אִמְנָא & *emigrauit* 17.
 אֲנִי & *alius* 33. אֲנִי & *adhuc*,
 Ebr. תוּע, 7.
 אֲמִי & *validus* 32. *impudens*
 Gen. 49, 3.
 אֲנִי & *neuit* Ch. Syr.
 אֲנִי & *redii* 4. Hiph. & *reduxit* 17.
 אֲנִי & *conuersio* 4.
 אֲנִי & *lignum* 14.
 אֲנִי & *rapuit* (אֲנִי) 26.
 אֲנִי & Aph. *coniunxit*, אֲנִי
 אֲנִי & *venit, ingressus est* 14. 32. 96. de
 sole occidit 16.
 אֲנִי & *cælum* 1. & Deut. 1. 28. & c.
 אֲנִי & *excelsus* 51.
 אֲנִי & אֲנִי & *seculam* 6. *mundus*:
 homo 6.
 אֲנִי & *arbor* 2. pro אֲנִי & אֲנִי, quod
 est Deut. 20, 19. Ch. Syr.
 אֲנִי & *ordinauit* 14. Ethp. *adhæsit* 2.
 אֲנִי & *sciuit, cognouit* 17.
 אֲנִי & *vidit* 15. אֲנִי Ch.
 אֲנִי & *caligo* Gen. 15. 17. Syr.
 אֲנִי & *fortitudo* 25.
 אֲנִי & *vinum* 25. *præuaticatio* seu
fermentum (Mor.) 50. item *lana*,
 & Verb. *habitanit, subiecit* Gen.
 1, 28.
 אֲנִי & *fermentum: consanguineus*.
 אֲנִי & *intentio* 6.
 אֲנִי & *perfecit* 1.
 אֲנִי & *magnificus* Exod. 15. 6. ex אֲנִי
 אֲנִי & *annulus* 21.
 אֲנִי & *ligauit* 30.
 אֲנִי & *texit, operuit, Pacl.*

אֲנִי & *redii* 3.
 אֲנִי & *urgere* 27.
 אֲנִי & *instittit, urfit* Genes. 19, 3.
 אֲנִי Chald.
 אֲנִי & *arctatus est, doluit* 6.
 אֲנִי & *dolor* 3.
 אֲנִי & *torcular*.
 אֲנִי & *Fœm. finis* 50.
 אֲנִי & *genua flexit honoris causa*
 Gen. 24. 26. 48.
 אֲנִי & *ager* 35. 43.
 אֲנִי & *uepres* Gen. 22, 13.
 אֲנִי & *defessus* Gen. 25, 29.
 אֲנִי & אֲנִי & *fugit* 19. 57.
 אֲנִי & *lumbi* 30.
 אֲנִי & *acquisiuit, diuitia*
 Gen. 36, 6. 7.

J

אֲנִי & *occurrit: & pro אֲנִי remisit,*
languit Gen. 45, 26.
 אֲנִי & *destruxit* Deuter. 7, 5. cap. 12.
 vers. 3.
 אֲנִי & *vulnus* Exod. 21, 25. אֲנִי
 apocop. *vulneratus* Deuter. 23.
 vers. 1.
 אֲנִי & *fenestra* Gen. 6, 16.
 אֲנִי & *multiplicari* 7. אֲנִי & אֲנִי & אֲנִי
reptile Gen. 1, 25. quasi *dominus*
fœcunditatis.
 אֲנִי & *infermentatum, αζουμον* 29.
 אֲנִי & *faulla, cinis* 33.
 אֲנִי & *absconditus* 50. *confudit* Gen.
 11, 9.

Q3

323

GLOSSARIUM

יִלַּךְ *diuinit* Exod. 14, 16. *ad possi-*
dendum scil. Num. 34, 13. אֵלֶיךָ
hereditas.

שָׂרַף *seruinit* Gen. 15, 14.

שָׂרַף *sphera* 1.

שָׂרַף *irrigavit* Gen. 2, 10.

שָׂרַף *dominatus est* Lev. 25, 43-46.

שָׂרַף *opus, effectum* 1.

שָׂרַף *firmamentum, sphaera* 1.

שָׂרַף *ostium* Gen. 19, 6.

שָׂרַף (Ch. סַבַּב) *irritauit* Deuter.
32, 16.

שָׂרַף *conspersit* Exod. 29, 40.

שָׂרַף *corruptus est* Gen. 6, 12.

שָׂרַף *cessauit* 2. *diuinit.*

שָׂרַף *foedus, pactum* 8.

שָׂרַף *minuit, minor fuit* 28.

שָׂרַף *absconditus est* Gen. 3, 8.

שָׂרַף *separavit.*

שָׂרַף *liberavit* 19. אֵלֶיךָ *li-*
beratio 26.

שָׂרַף *sulphur* 13.

שָׂרַף *praeceptum* 34.

שָׂרַף *vacca* 47. Plur. אֵלֶיךָ
Gen. 41.

שָׂרַף *foecundum fecit* 11.

שָׂרַף *simus* 47.

שָׂרַף *paui, seruinit* Gen. 49, 15.

שָׂרַף *expandit tentorium* Gen.
13, 17. שָׂרַף *velum, tentorium*
Exod. 26, 36.

שָׂרַף (Ch. פָּרַח) *volauit* Deut. 4, 17.

שָׂרַף *abrupit* 38. *diuinit* 1. *redemit*
24. שָׂרַף *redemptor* 18.

שָׂרַף *separauit, amonit* Deut. 13, 5.

שָׂרַף *interpretatus est* Gen. 41, 41.
indicaui 53. שָׂרַף *index* 53.

שָׂרַף *indicium* 13, 53.

שָׂרַף *creuit, dilatatum est* Genes.
30, 30.

שָׂרַף *stultus* 53.

שָׂרַף *aperuit, insculpsit* Exod. 28, 36.

שָׂרַף *aperuit, pro* ח, Num. 3, 12.

שָׂרַף *mensa* Exod. 25, 23. Ch.

שָׂרַף *scrutatus est* Gen. 31, 33.

שָׂרַף

שָׂרַף *clamaui* Gen. 4, 10. Ex. 15, 25.

שָׂרַף *parum, paululum* 23.

שָׂרַף *collum, pro* ז, 21.

שָׂרַף (cum ז) *in angustia fuit*
Gen. 32, 7.

שָׂרַף *frigus* 7.

שָׂרַף *spreuit* 48.

שָׂרַף *forma* 1.

שָׂרַף *latus, ora* Gen. 6, 16. Ch. ס

שָׂרַף *suspendit patibulo* 54.

שָׂרַף *Pael orauit* 48.

שָׂרַף *germen* F. 13.

שָׂרַף *collegit* Gen. 41, 48.

שָׂרַף *frigus, gelu.* Gen. 31, 40. Ch.

שָׂרַף *clausit, inclusit* Exod. 14, 3.

שָׂרַף *Ithp. sitiuit, ז* *sitis.*

שָׂרַף *formauit. Ithp. affligi* 22.

שָׂרַף *mane* 30.

שָׂרַף *hircus* 42.

שָׂרַף *conuocauit* Deut. 31, 12.

P

שָׂרַף *fixit, tetendit tabernaculum*
Exod. 33, 19.

שָׂרַף

שָׂרַף

קברותה, sepulcrum 57. לון, principium 1.
 חרן, cervicem frexit. Exod. קנע, acis, volucre 1.7.
 13, 13.
 קד, accosil, 22. item קיבצה, ligum. 14. 54.
 visus, adpectus. Lev. 19, 10. nisi melalk. est pro
 קדון, oriens 32. קצי, 54.
 קדמאה, primus 28. קצי, pecus, possessio. Gen.
 36, 6.
 קדיש, sanctus. 42. קפאיה, firmamentum. Gen.
 inauris 38.
 קיני, vivens. 7. 8. vi- קפץ, percutit 3. קצו, idem.
 xil. 49. ferit, absidit, 22.
 קיו, vita 3. קפולאה, altitudo. Gen. 6, 15.
 קיאמה, קץ, (קוצ) desit, occip.
 foedus 8. omnia a vid. Genes. 18. 11.
 קוד, קצה, lignum. 54.
 קוד, fodit. Gen. 26, 25. קצו, (קצו) quiescere
 קוצ, occidit. 4. Aph. Propi. fecit, posuit. Gen. 2, 15.
 ve 54. קוצ, caeder 54.
 קוצ, pulvis Gen. 3, 14. קרב, appropinquavit, item
 קוצ, cinis 48. deligit 18.
 קופ, exfoedit, et extisus קרין, propinquus. 51. 56.
 est. 12.
 קופ, ligavit Gen. 58, 28. קרין, civitas 34. et קרין, 13.
 קרין, aelus. 7. et קרין, 25. 52.
 קרין, baculus. 30. קרין, punctatum. (Ch. 17)
 Genes. 30, 40.
 קרין, laudavit Deut. 32, קרין, justitia 10. 19. קרין,
 43. Ch. verè. Gen. 14, 9.
 קרין, praeputatus. 12. קרין, קרין,
 קרין, praeputium 12. קרין, קרין,

קבצו

קצו

Glossarium -

ש א נ ד ל ש י ש א פ ר t caput 16, 56.

ע ר ע (Ch. y y r) abluat Exod. 19, 14.

ר ב י א ב ר ב י א ב ר ב י א ב ר ב י א ב R. Deuter. 22, 15.

ע י ר, dilexit. y pro 17. Genes. 29, 18.

ר ב י א ב ר ב י א ב R. pueritia 7.

ע י ר, quae sicut Levit. 13, 15.

ר א ב, ira 41.

ר א ב, turba, multitudo. N.

א ר פ ט, extendit, conculca vit. 8.

א ר פ ט, spiritus 1. 58. ventus 32.

א ר פ ט, effudit Gen. 35, 14.

א ר פ ט, cor. secretum. 6.

א ר פ ט, vestimentum 21.

א ר פ ט, tremor. Exod. 16, 15.

א ר פ ט, potuit 10. Ch.

א ר פ ט, caput, vertex. 51.

א ר פ ט, irritavit, sprexit Deuter. 32, 15.

א ר פ ט, benevoluit. 41. ח א ה, benevolentia. 6. 45.

א ר פ ט, horruit, tremuit. Genes. 27, 33.

א ר פ ט, dilexit 15. 44. פ א ל, miseratus est. 40. ח א ה, misericordia. ibid. ח א ה, misericors. 41.

א ר פ ט, miseratus est 40. ח א ה, misericors 41.

א ר פ ט, remotus, longinquus 41. 56.

א ר פ ט, incoluit; non. neglectus 2.

א ר פ ט, vitior. 57.

א ר פ ט, emotus, solutus est. Gen. 42, 18.

א ר פ ט, odor. ח א ה, odora. Cur est. 6.

א ר פ ט, defolatus est.

א ר פ ט, palmas. 25.

א ר פ ט, defolatio. 1.

א ר פ ט, inanitas. 1.

א ר פ ט, reliquum fecit. Exod. 10, 12.

א ר פ ט, immisit, proiecit 38.

א ר פ ט, respexit. 1.

א ר פ ט, regnum. 52. 1 pro A.

א ר פ ט, vesper 1. 29. Ch. Syr.

א ר פ ט, vesper 1. 29. Ch. Syr.

שָׁבַב, *posuit*
14. 40. 45.
שָׁבַב, *nunc,*
quies, 26.
רִשְׁמֵי, *similitudo.* 1. 5.
מִשְׁבַּח, *laudatus.* 50.
תִּשְׁתַּבַּח, *iravit.* 18. 57.
שְׁבִיעֵה, *septimus.* 2.
שֶׁבַע, *septem.*
שָׁבַב, *deseruit, dimisit.* 2.
אֶשְׁתַּוְּבַר, *expectavit, se*
condidit. 21.
שַׁבְּתָהּ, *et שַׁבְּתָהּ, contu.*
ete, sabbatum. 34. 25. 43.
שָׁבַב, *nihil, emisit.* 14.
אֶשְׁתַּוְּבַר, *adversatus est.*
Numer. 21, 22.
שָׁבַב, *quiescit.* 40.
שָׁבַב, *posuit.* 2. **שָׁבַב**,
nunc. 10.
שָׁבַב, *spinae.* 3.
שָׁבַב, *deus, principatus.*
Numer. 27, 20.
שָׁבַב, *filium.* **שָׁבַב**,
lindens. *Numer.* 19, 15.
שָׁבַב, *comoratus est, terra.*
vit. 37.
שָׁבַב, *aurora.* 18.

שָׁבַב, *infernus.* 3 *pro*
2. **שָׁבַב**, 20.
שָׁבַב, 2.
מִשְׁכַּנָּה, *habitaculum* 9.
שָׁבַב, *convulsit, decepit.*
שָׁבַב, *nihil; Nom. legatus.* 39.
שָׁבַב, *legatus.* 39.
שָׁבַב, *oblatio, munus.* 4.
שָׁבַב, *dominatus est.* 1. 70a.
שָׁבַב, *habitu usus est.* *Numer.* 21, 27.
שָׁבַב, *proverbium.* *Deut.*
28, 37. *quia 4 22 Abram.*
que significat.
שָׁבַב, *Sultan, dominator.*
5. 112.
שָׁבַב, *perfectus.* 11. *plenus.* 58.
mortuus, consumptus est. *Gen.*
20, 3. 25, 8. *mors,* 5. 21, 16.
שָׁבַב, *erudit, erudit.* 26.
שָׁבַב, *nomen.* 11. *Plus.* 68. 70.
שָׁבַב, *pl. coelum.* 1. 14.
שָׁבַב, 10.
שָׁבַב, *sonus, strepitus.* 50.
שָׁבַב, *audivit.* 3. *et Gen.* 23, 16.
שָׁבַב, *ministravit, coluit,*
34. **שָׁבַב**, *ferous* 7.

Glossarium

שׂוּד, exploravit. Deut. 1, 22. שׂוּד, exploravit. Gen. 34.
 שׂוּד, defluvit. Gen. 40. שׂוּד, defluvit. Gen. 2.
 Deut. 20, 40. שׂוּד.
 שׂוּד, infirmavit. Deut. 1, 28. שׂוּד, fregid, percussit
 שׂוּד, depressus. Exod. 32, 19. Exod. 9, 25. percussus est,
 item subitus, infra. Gen. 25, 8. Num. 14, 40.
 Deuter. 4, 11. שׂוּד, negotibus est.
 שׂוּד, pulcer. Syr. Ch. שׂוּד, meritor. Ch.
 שׂוּד, iuste, merito. Deut. שׂוּד, doluit. Gen. 27, 34.
 27, 36. שׂוּד, a רׂוּב.
 שׂוּד, elevavit. Gen. 6, 7. שׂוּד, bos. 35.
 שׂוּד, invenit. 40. שׂוּד, praesidiit. Num. 23, 19.
 שׂוּד, idem. 40. שׂוּד, linea, terminus. Ch.
 שׂוּד, lignis, circum. Levit. 8, שׂוּד, orbatus est. Gen. 31, 28.
 שׂוּד, superliminare. 29. שׂוּד, munitus. Ch. Deut. 1,
 שׂוּד, illufit, pneumaticus. שׂוּד, elevavit 45. condona
 שׂוּד, niger. Levit. 13, 31. vid. 4. 39. שׂוּד, frater. 4. שׂוּד, שׂוּד, 4.
 שׂוּד, habitavit. g. שׂוּד, ca. foror. שׂוּד, ulva, carectum.
 שׂוּד, castrum. 32. 47. שׂוּד, gens. 4, 2.
 שׂוּד, habitavit. Deut. 14, 24. שׂוּד, ver. שׂוּד, שׂוּד, Ari.
 שׂוּד, castrum, requies. שׂוּד, שׂוּד, שׂוּד, Sardinus,
 שׂוּד, expiavit, mundavit. שׂוּד, rifit. Gen. 18, 13. item Tribunus. Exod. 14, 7.
 שׂוּד, pl. שׂוּד, שׂוּד, שׂוּד, שׂוּד, octa.
 28. 28. 31. שׂוּד, vs. 12.
 שׂוּד, profuit. Exod. 23, 1. שׂוּד, ibi. 14.

22. שׂוּד

שׂוּד

שׂוּד

et index.

הַצֵּט, nunciatus. וַצֵּט, historia 5.

~~הַצֵּט~~ הַצֵּט, Ethra, geminari.

הַצֵּט, appendit. Gen. 28, 16.

הַצֵּט, instauravit, fortis quid. Gen. 27, 40.

הַצֵּט, precevaluit, efferbuit, va. luit in 4. הַצֵּט, fortis 58.

הַצֵּט, munimentum. 10.

הַצֵּט, rupe, petra. 70.

הַצֵּט, lac, pinguedo. 25.

הַצֵּט, ostium, janua. 4975 66.

הַצֵּט, תַּד, תַּד, תַּד, 29. 112.

הַצֵּט, clypeus. 10.

הַצֵּט, stulticia. Num. 12, 11.

הַצֵּט, novem. 4957, nonaginta 11. Ethr.

Cetero, que desiderantur, ex Ethra is Chaldeis, ne Lexicois supplere facile possunt.

Finis.

"Carmena Samaritana e Codicibus Londinensibus
et Gothanis edidit, emendavit, et commentariis
illustravit D. Guil. Gesenius. 4 maj.
psine, apud F. Ch. G. Vogel. 1824.